

CSAPATALAPÍTÁSI KÉZIKÖNYV

Cserkészként a közösségépítés útján

Budapest, 2020

Írta és szerkesztette:

dr. Soósné Kádár Cecília (608.), Uri Szűcs Réka (52.)

A kézikönyv megírásában közreműködött:

Arany János (2.), Babos Gábor (1507.), Harkay Gabriella (51.),
Molnár Nikolett (412.), Szilágyi-Kovács Kata (126.)

Gergely Imelda (13.), Pásztor Orsolya (16.)

Danczi Ákos (22.), Gál Várady Tamara (5.),
Kantár Kristóf (7.)

Fogarasi Miklós (2.), Marshall Tamás (6.)

Bálint Lóránt (4.), Balla Stefánia (16.),
Szénás Zalán (44.)

Barna György (4.)

Olvasószerkesztő: Gábri Zsuzsa

Tördelőszerkesztő/tipográfus: Nádas Zsófia

Képek forrása: MCSSZ

Rajzok: Gál Várady Tamara, Harkay Gabriella,
dr. Soósné Kádár Cecília

A kiadvány az Európai Unió támogatásával az EFOP-1.12.1-17-
2017-00009 „Lépj át a határaidon!” projekt keretein belül jött létre.

ISBN 978-963-8305-66-4

ISSN 2732-1606

Kiadja a Magyar Cserkészszövetség.

A kiadásért felel Horváth Domokos (121.), MCSSZ országos
ügyvezető elnök.

© Magyar Cserkészszövetség, 2020

Kedves Cserkésztestvérem!

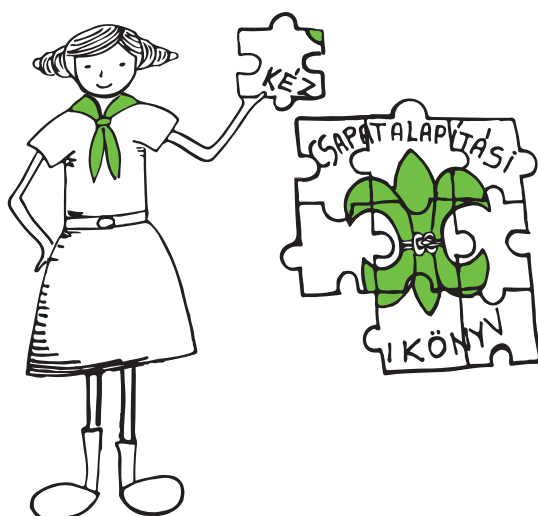
A Csapatmentorok kiskönyvtára sorozatnak immár a második kötetét tartod a kezvedben. Határokon átívelő összefogással született ez a csapatalapítási kisokos, amely a különböző magyar szövetségek meglévő tudását ötvözi a csapatmentorok utóbbi években szerzett tapasztalataival. Elsődleges célunk az volt, hogy a kezdő csapatparancsnokokat gyakorlati tanácsokkal és ötletekkel lássuk el. Emellett azonban muszáj volt kitérnünk szabályozási kérdésekre is, amelyek az egyes szövetségekben nyilván eltérnek. Emiatt nagyon célszerű, ha a fél szemedet mindig a saját szövetséged aktuális szabályzatain tartod.

A kiadvány összeállításában külön köszönet illeti a hálózat vajdasági munkatársát, Uri Szűcs Rékát, aki a fellelhető anyagokat begyűjtötte, motiválta a továbbiak leírását, és mindezt összerendezte egy csokorba.

Reméljük, hogy könyvünk hasznos segítség lesz mindazoknak, akik a csapatalapítás kemény fájába vágják fejszéjüket, és azoknak is, akiknek kezdő parancsnokként már csak néhány darabka hiányzik a csapatvezetési kirakójából.

A csapatmentorok nevében kívánok neked cserkészüdvözléssel: Jó munkát!

*dr. Soósné Kádár Cecília Cilinder csst.
Kárpát-medencei fejlesztési vezető*

TERVEZÉS, SZERVEZÉS

Mi a cserkészzet?	7
Tervezés, jövőképzés, célkitűzés	8
A csapat felépítése	13
A csapatalapítási folyamat	15
A csapatalapítás feltételei	21

EMBEREK ÉS PROGRAMOK

Egyéni parancsnoki ügyek	29
A mentorcsapat szerepe	37
A vezetőség felállítása	38
Toborzás	39
Vezetőképzési tervek	40
Az első csapattábor	43

KOMMUNIKÁCIÓ, ADMINISZTRÁCIÓ, PÉNZÜGYEK

Kommunikáció a szülőkkel év közben	53
Együttműködés a helyi közösségekkel	57
Kapcsolattartás a szövetségben belül	62
Tagnyilvántartó rendszerek	68
Éves jelentés	73
A csapat pénzügyei	78

CSAPATALAPÍTÁSI ESETLEÍRÁSOK

Beregszász	87
Cegléd	88
Csantavér	89
Csicsó	91
Dél-Komárom	92
Érsekújvár	94
Karva	95
Kőhídigyarmat-Esztergom	96
Kürt	97
Madéfalva	98
Máramaros-sziget	99
Marosvásárhely	100

Munkács	101
Nagykapos	102
Nagykároly	103
Nagymegyer	104
Négyfalu	107
Pécs	107
Portland	108
Seattle és környéke (Washington állam)	109
Szabadka	111
Szekszárd	112
Torda	114
Tusnádfürdő	115
Vörösmart	116
Zágráb	116
Zetelaka	117

FORRÁSOK

Felhasznált szakirodalom	120
Ajánlott szakirodalom	120

TERVEZÉS, SZERVEZÉS

Mi a cserkészzet?

Ha belevágtunk a csapatalapításba, de még nem rendelkezünk cserkésztapasztalattal, akkor meg kell tudnunk, hogy pontosan mit jelent a magyar cserkészzet. A hivatalos definíció szerint a cserkészzet önkéntes, vallásos, felekezeteiktől független és politikától mentes ifjúsági mozgalom, amely nyitott mindenki számára származástól, nemtől, társadalmi és vagyoni helyzetétől, valamint vallási meggyőződéstől függetlenül. A cserkészzet a világ legnagyobb gyermek- és ifjúsági mozgalma. A világ több mint 200 országában közel 38 millió cserkész dolgozik egy közös cél elérésének érdekében: segíteni a fiatalokat abban, hogy aktív és elkötelezett felnőttekké váljanak.

Fontos magunkban is tudatosítani: nem lesz mindenki cserkész, nem lesz minden magyar fiatal cserkész! Csak az, aki vállalja a cserkészélethez, képes értékeinket magáénak érezni, és a törvényeink szerint élni.

A politikamentesség azt jelenti, hogy sem a mozgalom, sem annak tagjai mint cserkészek nem vesznek részt a napi politikai életben.

De a politika, a szó eredeti jelentése szerint a közügy, igenis része a cserkészek életének, és a cserkészmozgalom értékei szerint esetenként kiállásra készíti a mozgalom képviselőit. Ezt nem egy párt mellett vagy ellen teszik, hanem a magukénak vallott értékek mellett szólalnak meg.

Azt is fontos tudatosítanunk, hogy a vallásosság nem zárja ki a misszió lehetőségét, azonban nem teszi lehetővé, hogy fogadalmat tegyen az, aki nem vallásos,

akinek nincsen Istennel kapcsolata. (Hiszen akkor mire is tesz fogadalmat?)

Végül pedig ne feledjük: ez egy mozgalom! Nem szervezet, ami a szövetség, hanem mozgalom. A mozgalomhoz lehet csatlakozni, belekerülni, megélni. A szervezet a mi mozgalmi munkánkat segíti, támogatja, de ülünk helyesen a lovon: a szervezet a mi akarataink eredményeként jött létre, hogy segítse munkánkat!

Teleki Pál szavai szerint: „A cserkészzet nem szórakoztató, hanem nevelési intézmény. A cserkészzet célja egészséges testi, szellemi és jellembeli életfelfogás kialakítása keresztény-erkölcsi alapon. A jellemnevelésen kívül még célja a magyar öntudat fejlesztése is. A cserkészzet az ISTEN, HAZA, EMBER-TÁRS és MAGYARSÁG SZOLGÁLATÁRA neveli cserkészeit. A cserkészmunka lényege a »Cserkésztvörvények«-ben legjobb tudása szerint próbál élni. A törvények nem tiltó

jellegűek, hanem biztatják cserkészünket a helyes magatartásra. A vezetők is természetesen ezen törvények szellemében vezetik a reábízott cserkészeket, mivel »A vezetés első sorban példa«.

és a fejlesztés megtervezésekor betöltött szerepének tisztázása. Észlelni több dolgot, eseményt is tudunk, összpontosítani viszont egyidejűleg csak egy dologra vagyunk képesek. Az összpontosítás kétélű fegyver, mert

Kiadványunk utolsó fejezetében csapatalapítási esetleírásokat találsz, amelyek sikeres és kevésbé sikeres kezdeményezéseket és folyamatokat mutatnak be.

Tervezés, jövőképkalkotás, célkitűzés

A szervezettervezés egyik alapvetése a tervezés és megvalósítás viszonyának meghatározása. Mivel a környezeti körülmények és a magatartási jellemzőkben beállt változások korlátozott mértékben számíthatók ki, ezért a tervezést nem merev folyamatnak, hanem sajátos tanulásnak kell felfogni. Ez azt jelenti, hogy nem lehet szétválasztani a tervezést a megvalósítástól, mivel időben is fedik egymást.

A tervezés fókusza

A fejlesztés tervezése során alapvetően két irányultságot különböztetünk meg: az egyik fókuszában a tervezés/megoldás, a másikban a probléma áll. Első ránézésre hasonlóan tűnik a két módszer. Hogyan döntse el a csapatparancsnok jelölt, hogy melyiket alkalmazza? Ebben alapvető derűs hozzáállása mellett segít a fókusz fogalmának

az is lehetséges, hogy teljes egészében lényegtelen dolgokkal foglalkozunk, és észre sem vesszük a lényegest (ez a „fixálódás”). Amire figyelmünk összpontosul, arra elménk jobban tapad, az jobban vonz minket, és erősebb vágyat érzünk, hogy megkapjuk, elérjük. Azt kapjuk, ami figyelmünk fókuszában van. Amikor tehát a figyelmünk fókusza az akadály, az megállítja a cél felé való haladásunkban. (Lásd 1. táblázat.)

Amikor igyekszünk nem gondolni valamire – ami ugyanaz, mint hogy figyelmünket igyekszünk más irányba terelni –, valójában a nemkívánatos dologra összpontosítunk. Ezért nem elégséges csupán valaminek az elkerülésére koncentrálni. Másra kell gondolni, másfelé kell menni! Ha csökkenteni akarjuk a hibákat, figyelmünket arra kell összpontosítani, amit szeretnénk elérni, nem pedig arra, amit szeretnénk elkerülni. A megoldás-irányultság nem azt jelenti, hogy figyelmen kívül hagyjuk a problémákat, vagy úgy teszünk, mintha nem léteznének, hanem

Probléma-irányultság	Megoldás-irányultság
A figyelem fókusza arra irányul, ami nem működik, ami rossz.	A figyelem fókusza arra irányul, ami működik, és ez növeli a hatékonyságot.
Mindenki bűnbakokat keres.	Nyitottságot, odaadó közreműködést vált ki.
Védekező beállítottságra vezet.	Automatikusan közelebb visz minket a célhoz.
A rossz fókuszra irányuló figyelem további problémák forrása.	Növeli a tetterőt és a lelkesedést.
Értékes energiák mennek veszendőbe, megfojtja az alkotókészséget.	Nyitott kommunikációra és folytonos megújulásra vezet.
Bennrekedünk a „skatulyáinkban”.	Olyan légkört terem, amely kedvező az alkotó megoldások felkutatásához.

1. táblázat: A tervezés fókusza

igenis foglalkozunk velük amikor felmerülnek, anélkül, hogy beszűkítenék a látómezőnket. Egy példa lehet a problémafókuszra, amikor úgy szeretnénk saját cserkészcsapatot alapítani, hogy igyekszünk a fiatalabb korunkban, cserkészként elszenvedett sérelmeinket orvosolni. Tegyük fel, hogy gyerekként idegesített minket, hogy akkori parancsnokunk lépten-nyomon úgy köszönt: „Jó munkát!”, és hozzá mindig járt a kézfogás és tisztelegés. Elképzelhető, hogy felnőtt vezetőként megfogadjuk, hogy mi nem leszünk ilyen „merevek”, hanem vezetettjeinkkel „közvetlenebb hangnemet” ütünk meg. Így abba a hibába eshetünk, hogy saját csapatunk tagjai nem fogják megismerni a cserkészeket világszinten összekötő szimbolikus gesztusokat.

A csapat jövőképeének megalkotása

Csapatalapítás kezdetén az egyik legfontosabb tervezési lépés a jövőkép megalkotása. Ezt nem kell egyedül kitalálnunk, bátran beszélgethetünk erről vezetőtársainkkal. A több nézőpont és vélemény mindig gaz-

dagítja a közösséget. A hatékony jövőkép kíváncsú (kifejezi az érintettek érdekeit), megvalósítható (realisztikus célt tűz ki), lényegre törő (egyértelmű), rugalmas (teret ad az egyéni kezdeményezéseknek), kommunikálható (érthetővé tehető mások számára), azaz nem buta, csak egyszerű, elmagyarázza az ellentmondásokat, metaforákat alkalmaz, lehetőséget ad a véleménycserére, nyilvánosság előtt folyik, hiteles és példaadó.

Kérdések a jövőkép megalkotásához:

- Hogyan írnánk le közösségünk legfontosabb célját?
- Hogyan kellene kinéznie a dolgoknak, hogy mindennap örömmel dolgozzunk rajtuk?
- Ha módunk lenne szabadon formálni a körülményeket, milyenné formálnánk azokat?
- Milyen munkában közreműködünk lelkesedéssel?
- Ha megvalósítanánk a jövőképben foglalt célokat, mi lenne abból a csapat haszna?
- Mi lenne belőle az egyes csoportok (rajok, örsök) haszna?
- Mi lenne a csapatparancsnok személyes haszna?

Alakuló közösségünk jövőképekének kidolgozásánál segítségünkre lehet a magyar cserkészeti társadalmi jövőképe (EINK), amely így hangzik: „A társadalmat olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárok alkotják, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által Isten felé növekedjenek.” A WOSM jövőképe: Creating a better world! – hivatalos magyar fordítása: Építünk egy jobb világot! (OE-17/2008)

A felvilágosult vezetők olyan jövőképpé tágitják a célt, amiben az emberek felismerik saját lehetőségeiket, és ez aktivizálja őket. A jövőkép a legmélyebb kifejezése annak, amit akarunk. Kíváncsi jövő, kíváncsi, ideális állapot, az optimizmus megnyilvánulása. Lényünk eszményi oldalát fejezi ki. Ébrenléti állapotban alkotott álmot arról, milyen életet szeretnénk magunknak. A szervezeti jövőkép tehát magába foglalja a kollektív értékeket és az egyének vágyait. Olyan „lelki kép”, ami ott él az egész csoportban, és hatással van

az emberek egész lényére: fizikai és érzelmi szükségleteikre, önmegvalósító törekvéseikre. A jövőkép segít az embereknek, hogy felülemelkedjenek a félelmeiken, ne idegeskedjenek állandóan azon, milyen bajt hozhat a sors, és figyelmüket arra irányítja, ami pozitív, ami jó. Amikor az emberek figyelme egy náluk nagyobb valami felé irányul – mint amilyen egy világos és lelkesítő cél –, kevesebb energiájuk marad, hogy saját vélt hibáikkal és korlátaikkal foglalkozzanak – a figyelem az alkotásra irányul. A közös jövőkép, amely része a szervezet kultúrájának, hatékonyan szolgálja az együttműködést, kiemelkedő teljesítményekre vezet, és az emberekben erősíti a megújulási szándékot. Egy ilyen jövőkép változásbarát atmoszférát teremt. A jövőkép ereje nélkül hajlamosak vagyunk arra irányítani a figyelmünket, ami nem működik. Ha pedig a rossz dolgok megjavítására törekszünk, könnyebben elfeledkezünk a végső célról. A világos jövőkép arra ösztönzi az embereket,

hogy a pozitív lehetőségeket mérlegelve lépjenek túl azon, ami rossz, és ami a múltban korlátként működött, és arra irányítja figyelmünket, ami működik, és az utakra, amelyek járhatóak. Mindig tudnunk kell, hogy merre tartunk, nem csak az induláskor! Ismerve a szervezeti jövőkép értékeit, az emberek felismerik, hogyan illeszkednek személyes céljaik a szervezet céljaihoz, s így lehetővé válik, hogy ezek egységbe olvadjanak. Vezetőként azonban hibát követünk el, ha azt feltételezzük, hogy az emberek minden további nélkül meglátják, „milyen hasznuk van ebből”. Helyettük nem találhatjuk ki személyes előnyeiket, de segíthetünk nekik felismerni azokat.

A jó parancsnok világos jövőképet ad, és eléri azt, hogy a csapatagok magukénak tekintsék a csapat céljait és elkötelezzék magukat a megvalósításuk mellett. Az ilyen vezetők arra ösztönzik embereiket, hogy nyitottak, alkotókészek, újítók legyenek, és állandóan kutassák, hogyan érhetik el közös céljaikat.

A jó célkitűzés

A jövőkép megtervezésekor előtérbe kerülhetnek, megfogalmazódhatnak bizonyos céljaink. Ezen célok megalkotásánál fontos egyes szempontokat figyelembe venni, amelyek a célt REMEK-ké teszik, ugyanis a jól kitűzött cél REMEK. Mások szerint SMART. Nem véletlen, hogy a két betűszó ugyanazt jelenti.

1. ábra: A jó célkitűzés

Releváns
(időszerű)

Elérhető
(megvalósítható)

Mérhető
(mégfogható eredménye van)

Elosztott
(határidőkkel dolgozik)

Konkrét
(pontosan meghatározott)

Specific

Measurebale

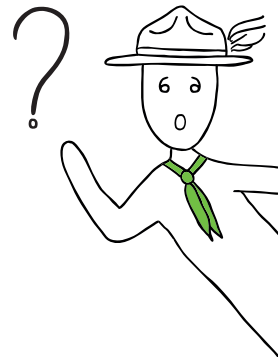
Achievable

Relevant

Time-bound

Kérdések a remek célkitűzéshez:

- Mi az elérendő cél a jelenlegi állapot fenntartása/fejlesztése érdekében?
- Milyen lépéseket tervezünk ennek eléréséhez?
- Mit kell gyakrabban, jobban vagy másként csinálnunk, hogy elérjük ezt a célt?
- Mit tehet a leendő csapatparancsnok gyakrabban, jobban és másként, hogy elérjük ezt a célt?
- Mi az a két-három dolog, amiben különösen lehet számítani az egyes csapattagokra e jövőkép megvalósításában?
- Mikor, meddig valósulnak meg a tervezett lépések?
- Ki(k) a feladat felelőse(i)?
- Miben fog meglátszani az eredmény? Hogyan lesz mérhető?

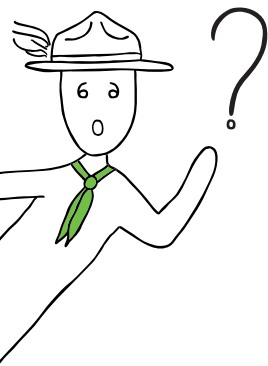
Erősségek és gyengeségek

Míg az erősségek és gyengeségek a csapat belső erőforrásaira világítanak rá, addig a lehetőségek és veszélyek inkább a külső tényezőkre fókuszálnak. Ha szeretnénk megfogalmazni a célt és a jövőképet, akkor előrevívő kérdéseket alkalmazzunk.

A csapat küldetése

Itt nem a leendő csapatparancsnok egyéni küldetéséről van szó, hanem a helyi cserkészközösség rövid- és hosszútávú küldetésének megfogalmazásáról.

A válaszok megtalálásában segítségül hívhatjuk itt a WOSM (World Organization of

Kérdések az erősségek feltárásához:

- Milyen dolgokat csinálunk már most jól?
- Miben vagyunk mi a legjobbak?
- Mi a legfontosabb erősségünk?
- Mi az egyedülálló bennünk?

Kérdések a gyengeségek feltárásához:

- Miben nem vagyunk túl jók?
- Min kell javítanunk?
- Milyen területen szeretnénk fejlődést elérni?

Kérdések a lehetőségek feltárásához:

- Mi teszi lehetővé számunkra, hogy cserkészcsapatként jól teljesítsünk?
- Mi az, amit az embereink a legjobban csinálnak?
- Mi az, ami leginkább hozzájárul a sikerünkhöz?
- Milyen rendszerek és eljárások segítenek minket különösen?
- Miben eredményesek ezek a leginkább?

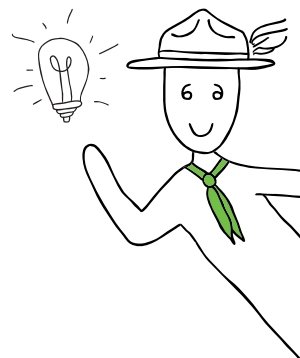
Kérdések a veszélyek feltárásához:

- Mi akadályozza, hogy csapatunk jól teljesítsen/megalakuljon?
- Miben gyengék az embereink?
- Milyen rendszerek és eljárások hátráltathatják a jövőben a működésünket?

Kérdések a csapat missziójának kialakításához:

- Milyen társadalmi szerepet kívánunk betölteni?
- Milyen értékeink vannak?
- Milyen viselkedési normákat kívánunk követni?

Gyakorlásképpen érdemes elolvasni az utolsó fejezet csapat-alapítási esetleírásait, és megállapítani/megtippelni az egyes esetekben, hogy vajon milyen célok és milyen küldetés lebeghetett a példákban szereplő alapítók szeme előtt.

the Scout Movement) vagy az MCSSZ küldetésnyilatkozatait. A magyar cserkészlet küldetése (EINK): „Önkénteseink által ifjúságnevelést végzünk, illetve életmodellt nyújtunk saját nem-formális nevelési mód-szereinkkel, a helyi közösségekkel együttműködve, 7 éves kortól mindenkinek, aki nyitott elveinkre, és közössége életében tevékenyen részt vállal.” A WOSM küldetése: „Educating young people to play a constructive role in society.” (Hivatalos magyar fordítása: „Arra nevelni a fiatalokat, hogy építő szerepet vállaljanak a társadalomban.” – OE-10/2009)

A csapat felépítése

A cserkészcsapatot a csapatparancsnok vezeti a fenntartó testület segítségével. Míg a csapatparancsnok a csapat gyakorlati életét vezeti, addig a fenntartó testület (ami lehet egyház vagy szülői munkaközösség) az anyagi fenntartásért felelős. A csapatparancsnok mögött a vezetői (tiszt) kar áll, ami rajparancsnokokból és őrsvezetőkből áll.

A csapat szerkezetileg rajokra és őrökre oszlik. Az őröt az őrsvetető vezeti. Egy őrben 5–8 azonos korosztályú és nemű gyermek van. A raj a korosztálynak meg-

felelő fiú- és lányőrsöket foglalja magába, amit a rajparancsnok vezet. A csapatot tehát őrökből álló rajok alkotják, amelyek korosztályonként követik egymást.

Természetesen nem minden fekete-fehér, ezért előfordulhat az is, hogy egy őrben különböző nemű vagy korosztályú gyerekek vannak.

Az őrsi rendszer kialakítása

Az őrsi rendszer kialakításának vannak bizonyos követelményei. Ilyen például az elegendő létszámú kisközösség megléte.

Ennek kialakításához szükséges az alábbi pontok teljesítése időrendi sorrendben:

1. Fiú és lány vezetők kiválasztása, felkészítése. Fontos, hogy előbb vezető korosztályú tagokat toborozunk és készítsünk fel, mielőtt gyerekeket toborozunk az őrökbe. Mindig lesznek gyermekek, akik cserkészek szeretnének lenni, de ahhoz, hogy egy csapat működni tudjon, szükség van vezetőkre is.
2. Őrsök tényleges kialakítása. A toborzó foglalkozás végén fontos, hogy a gyerekek/szülők megkapják például a következő cserkészfoglalkozás időpontjára vonatkozó információkat, és felvilágosítást arról, hogyan tudnak csatlakozni a csapathoz. Akár az első foglalkozáson vagy pár foglalkozással később érdemes jelentkezési lapot is kitölteni a szülőkkel, hogy ezáltal elköteleződjenek irányunkba.
3. Őrsvezetők és a rajparancsnok közös munkájának megalapozása.
4. Őrsvezetők és a rajparancsnok közös munkájának fenntartása.

Az Őrsi rendszer működtetése

1. Vezetői utánpótlás biztosítása.
2. Toborzási folyamat biztosítása. Érdemes kialakítani egyfajta szokást, ami átláthatóvá teszi a csapatba lépés folyamatát. Ilyen lehet például, hogy minden évben szeptemberben toboroz a csapat, vagy mindig a falunapok alkalmával stb. Biztonságérzetet ad az Őrsvezetőknek is, ha nem kell folyamatosan az évközből csatlakozó új tagok beintegrálásával foglalkozniuk, mégis látható kívülről, az érdeklődők számára is a folyamat.

3. Rendszeres vezetői megbeszélések csapat- és rajkeretben. A rendszeres, azaz heti/kétheti/havi megbeszélések mellett, hogy a valódi cserkészmunka javát szolgálják, egyfajta közösséget is teremtenek a vezető törzs tagjai között. Az egyes megbeszélések végén bátran szakíthatunk időt a közös beszélgetésekre, társasjátékozásra és egyéb csapatépítő tevékenységekre.
4. Őrsvezetőképítés nyomon követése.

A rajrendszer kialakítása

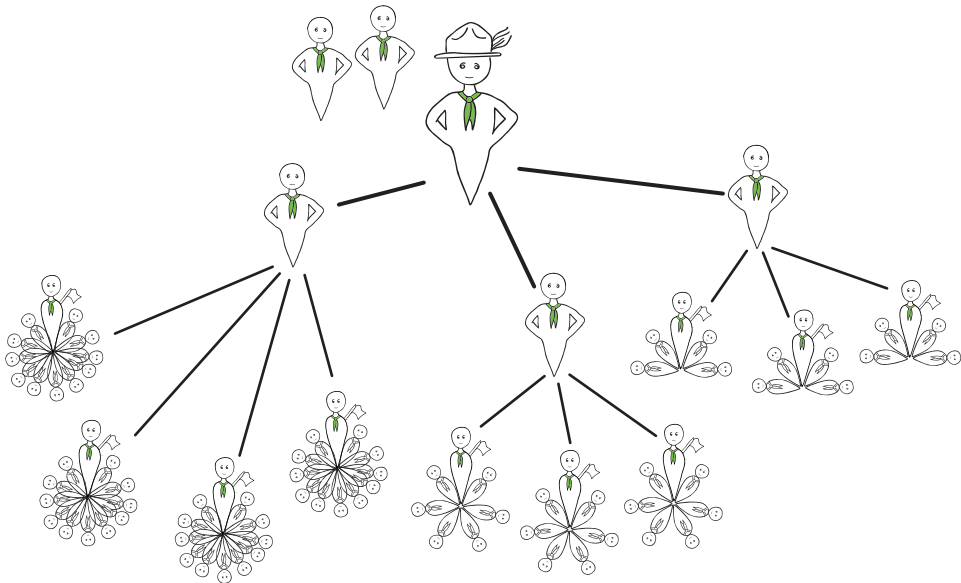
1. Raj szerepének tisztázása.
2. Rajmunkaterv kialakítása.
3. Rajparancsnokok kiválasztása.
4. Vezetőképítés nyomon követése (STVK).
5. Rajvezető folyamatos képzése.

A csapat hivatalos megalakulásához szükség van csapatzászlóra és bélyegzőre, valamint a hivatalos iratokra (Alapítólevél és Parancsnoki kinevezés) és irodalomra (pl. szabályzatgyűjtemény).

A gyerekekkel való nevelőmunkához szükség van:

- cserkészotthonra/cserkész helyiségre (Ha van fenntartó testület, akkor a munka könnyebb, ha nincs, akkor önerőből kell nekiállni a keresésnek. Általában a helyi egyházközösséghez, iskolához és önkormányzathoz lehet fordulni ez ügyben.);
- alap kézműves- és sporteszközökre;
- szakirodalomra: cserkészkönyvek, daloskönyv, játékoskönyv, módszertani könyvek;
- módszertani segédeszközökre (kirakó, memoria kártya, dobókocka).

2. ábra: Egy közepes csapat átlagos szerkezete

A csapatalapítási folyamat

A csapatalapítási folyamat megkezdése előtt jó, ha helyzetfelmérést végzünk, ami a személyi és környezeti tényezők vizsgálatából áll. Itt most csak az átgondolnivalókat írjuk le, és a szervezés menetét, az akciók tényleges lebonyolításáról a következő fejezetben lesz szó bővebben.

Legelőször is meghatározó az alapító személy önvizsgálata. Sokat segíthet, ha a következő kérdésekre választ adunk: „Mik a hosszútávú terveink? Alkalmasak vagyunk-e (tudás, készség)? Önjelesztéssel meddig juthatunk el?” stb. Fontos a folyamatos önvizsgálat, nem elég csak a folyamat elején foglalkozni ezzel, időnként vissza kell rá térni. Érdekes a helyzetfelmérés során a településen belül kérdezősködni, kutatni, hogy volt-e

valamilyen múltja a cserkésznek, fellelhetők-e régi cserkészek, akik be tudnának kapcsolódni a munkába. Annak is érdemes utánajárni, hogy jelenleg vannak-e szimpatizánsok, akik tevékenyen vagy támogató szerepben állnának az alakuló csapat mellett. A beszélgetések során fény derülhet rá, hogy ők milyen képességekkel rendelkeznek, mennyi rendelkezésre álló idejük és energiájuk van, amit a cserkészetre fordíthatnának. A környezet feltérképezése során ki lehet deríteni, hogy milyen ifjúsági szervezetek működnek még a településen; mit nyújtanak; mikor, hol és milyen programokat szerveznek. Ezek a kérdések két szempont alapján is mérlegelhetők: van-e együttműködési lehetőség, és ha igen, milyen; így el tudjuk kerülni, hogy esetleg akadályozzuk egymást,

például programok egymásra szervezésével. A mellékletben számos csapatalapítási eseteleírást olvashatunk, amelyekből egyértelműen látszik, hogy nincs két csapat, amely megegyező körülmények között indulna. Szemezgezzünk a példákban, keressünk a mi helyzetünkhöz hasonló motívumokat, és vonjunk le a saját folyamatunkat előmozdító következtetéseket.

Az előbbieket alapján két irány lehetséges:

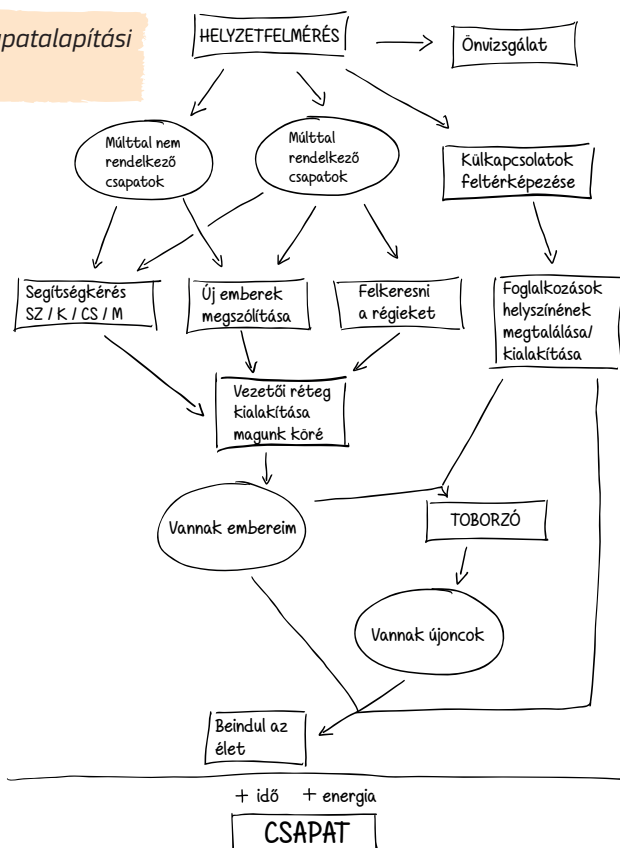
- Múlttal nem rendelkező, vagyis „hidegindítású” csapat, ahol nincs képzett cserkészvezető.

- Múlttal rendelkező, vagyis „melegindítású” csapat, ahol van képzett cserkészvezető.

Mindkét esetben jó, ha szakmai segítséget kérünk a szövetségtől, körzettől/kerülettől, mentorcsapattól, csapatmentortól, és ha igyekszünk új embereket megszólítani, akik a segítségünkre lehetnek a további munkában. Azon a településen, ahol valamilyen formában már jelen volt a cserkészlet, további előnyt jelenthet, ha felkeressük a régebbi cserkészeket, és őket is megpróbáljuk bevonni.

A helyzetfelmérés után már látszik, kikkel

3. ábra: A csapatalapítási folyamat

Kérdések a helyzetfelméréshez:

1. Parancsnoki önvizsgálat

- Mik a hosszútávú terveink?
- Alkalmasak vagyunk-e (tudás, készség)?
- Önfejlesztéssel meddig juthatunk el?

2. Helyi emberi erőforrások

- Van-e múltja a cserkészetnek, fellelhetőek-e régi cserkészek a településen?
- Vannak-e „civil” szimpatizánsok, akik bevonhatóak a csapat életébe?
- Milyen képességeik, mennyi idejük és energiájuk van?

3. Hasonló profilú szervezetek

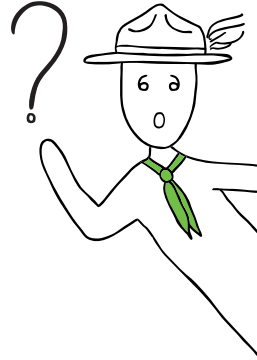
- Mikor, hol és milyen programokat szerveznek?
- Milyen együttműködési lehetőség van?

tudunk együtt dolgozni, így kezdetét veheti a vezetői réteg kialakítása. Akár úgy is, hogy kezdetben csak néhány idősebb gyerekekkel foglalkozunk, akiket rövid idő alatt „hadrendbe” tudunk állítani. Ezek után már eljutunk a „vannak embereim” fázisába, ami által tovább bővíthető a csapat.

A környezet feltérképezése alkalmával arra is megoldást lelünk, hogy hol tartsuk a foglalkozásokat. Ezzel újabb feltételét tudjuk biztosítani a zavartalan csapatéletnek.

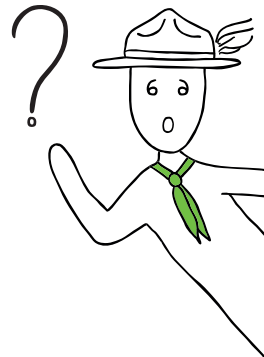
Miután már nagyjából körvonalazódott, hogy kikkel és hol tarthatóak a foglalkozások, következhet az újoncok toborzása.

A toborzóra a gyerekeket a szülőkkel együtt hívjuk (ez szerepeljen a hirdetésben is). Lehetőség szerint legyen az esemény keretmérés, sok játékkal, állomásokkal, így ezt látják a szülők is, illetve legyen szülői értekezlet. Kérjünk segítséget a toborzó levezetésében (őrsvezetők más csapatokból) és a szülői értekezleten is (gyakorló vagy leköszönt

Kérdések a toborzás tervezéséhez:

- Kiket toborzunk? (korosztály, nem)
- Honnan toborzunk? (iskola, hittan, művház stb.)
- Hová hívjuk őket? (foglalkozások jövőbeni helyszíne)
- Hogyan hirdetünk? (helyi média, különböző közösségek)
- Mikorra szervezzük? (megfelelő időpont megtalálása, például iskolai szünet)
- Ki a felelős? (levezeti és kézben tartja a szervezési folyamatokat)

csapatparancsnok, erre alkalmas személy). A toborzás menetéről részletesebb leírást a következő fejezet tartalmaz.

A toborzás megtervezése és lebonyolítása után már vannak újoncok, akikkel az előzőleg magunk köré gyűjtött emberekkel a foglalkozás kiválasztott helyszínén el tudjuk kezdeni a rendszeres őrsi foglalkozásokat. Érdemes ezzel egy időben vagy egy kicsit korábban munkatervet írni, és aszerint haladni.

Ezen a ponton kezdődik el az igazi munka. Még sok befektetett időt és energiát igényel, mire létrejön a csapat, de látni fogjuk, hogy a nehézségek ellenére is megéri végighaladni a megkezdett úton.

Alulról és felülről való indulás

A csapatalapítási szándék két irányból is jöhet. Az alulról jövő csapatalapítás lényegében abból áll, hogy két-három felnőtt, akik már hallottak a cserkészetről vagy valamilyen szinten ismerik annak tevékenységét, megkeresnek egy cserkészvezetőt, és kifejezik szándékukat a cserkészlet adott településen való meghonosítására. Elsősorban ajánlott az adott kerület vagy cserkészszövetség elnökségét felkeresni ezzel a szándékkal. Ebben segíthet a már előzőleg bevont cserkészvezető. Ezzel párhuzamosan érdemes megkeresni a településhez legközelebb lévő cserkészcsapatot vagy a településen élő korábbi cserkészeket. Ez a csapat vagy vezető lesz az, aki a kezdeti időkben mentorálni és segíteni fogja a csapat beindítását. Fontos, hogy legyen minimum egy személy, aki min-

dent eltanulhat a segítőtől, mert a mentorálás után ő fogja vezetni a csapatot.

A felülről kezdeményezett indulás esetében az érintett kerület vagy szövetség fejezi ki szándékát a cserkészlet adott településen való beindítására. Ebben az esetben általában egy vezető felkeresi az ottani egyházi intézményt vagy oktatási központot, és egy bemutató segítségével kelti fel az érdeklődést a helyiekben. Ha a célzott felnőtt-toborzás sikerrel zárul, akkor a folyamat további menete hasonló az alulról jövő kezdeményezéshez.

Hideg- vagy melegindítású csapatalapítás

A csapatalapítás kezdeti folyamatában megkülönböztethetünk hideg és meleg indulási formát. Természetesen a csapatok sokféleképpen alakultak, illetve alakulnak a mai napig, azonban jó, ha tudjuk, mi az előnye, hátránya, sajátossága az adott alakulási formának.

„Hidegindítású” csapatalapításnak azt nevezzük, amikor egy cserkészszövetséggel nem rendelkező közösségben képzett cserkészvezető nélkül indul el a folyamat. Ilyen esetben nagyon fontos, hogy megtaláljuk azt a személyt vagy személyeket, akik felelősséget éreznek és vállalnak a cserkészközösség megalapításáért. Lehetőség szerint olyan szimpatizánsokat, támogatókat kell találni, akik bár nem rendelkeznek cserkészszövetséggel, felnőttként csatlakoznak a cserkészközösséghez, és vállalják a később megalakuló csapat vezetését is. Emellett eredményes lehet az is, ha folyamatosan próbálunk újabb embereket

bevonni, így pótolva az esetleges emberi erőforráshiányt. Ennél az indulási formánál célszerű a lelkes felnőtteknek egy ún. felnőttképzést is elvégezni, amely nemcsak a cserkészismeretek élményszerű elsajátítására ad alkalmat, de közösséggé formálja őket, illetve konkrét csapatalapítási tudást ad át.

„Melegindítású” csapatalapításnak azt nevezzük, amikor egy cserkészmuáltal rendelkező vagy nem rendelkező közösségben képzett cserkészvezetővel indul el a folyamat. Ez esetben fontos, hogy a településről, közösségből azokat vonjuk be az indulás folyamatába, akik már cserkészek, vagy korábban bármilyen formában cserkészkedtek. Ez nagyban elősegíti, meggyorsítja a folyamatot. Természetesen ilyenkor is eredményes lehet, ha új embereket vonunk be, de a csapat alapítása a meglévő emberi erőforrással is elképzelhető.

Közös mindkét indulási formában, hogy csak akkor tudjuk megtenni a második lépést a csapat alakulásának folyamatában, ha sikerül egy vezetői réteget kialakítani, ami a későbbiekben a csapat magját, a közösség

motorját alkotja. Ehhez folyamatosan keresni kell az erre alkalmas személyeket, majd az alakuló közösségbe megfelelően integrálni kell őket, illetve időben beléptetni az egyes képzési szintekre (segédőrsvezető, őrsvezető, segédtsist).

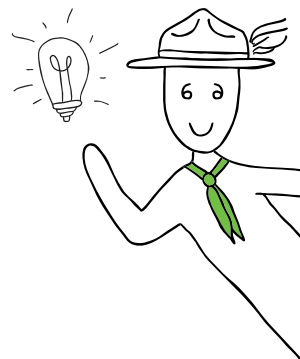
A leírtak alapján joggal gondolhatjuk, hogy a meleg csapatalapítás sikeresebb, gyakrabban előforduló, ám egyes esetekben a hideg indulással is lehet eredményt elérni, hiszen a közösség életében a vízváltástó időszak a szűk vezetői közösség kialakulásáig tart. Nagyon fontos, hogy minden következtetést a körülmények körütekintő vizsgálatával vonjunk le, illetve, ha lehetőségünk van rá, mindenképp azt válasszuk, ami az adott csapat megalakulásához a legkedvezőbben járul hozzá.

A csapatalapítás folyamata a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetségben

a) Egyéni kezdeményezés útján

Egy közösségben az érdeklődő személy(ek) felkeresik a központi kapcsolattartót (mozgalmi vezető) vagy a helyi kapcsolattartókat

Álljon itt háromféle példa az SZMCS-ből, hogy lássuk a fent leírtak gyakorlati megvalósulását. Természetesen más szövetségekben ettől eltérő menetben vagy más hangsúlyokkal zajlik a folyamat. További példákat a kiadvány végén szereplő eseteírások között találhatsz. Bőngészd végig őket, és keress példákat alulról és felülről, illetve hidegen vagy melegen indított csapatokra.

(csapatmentorok) azzal az igénnyel, hogy cserkészkedni szeretnének a községükben, közösségükben. Amennyiben van legalább egy, 20 évnél idősebb jelentkező, aki vállalja a csapat vezetését, illetve vannak érdeklődő gyerekek, megindulhat az érdemi munka. Ebben az esetben az alakuló csapat kap egy mentort, aki támogatja őket a folyamatban, illetve egy környékbeli, meglévő cserkész-csapatot segítségül, akiknél aktív cserkészélet folyik, hogy felkarolják az új, potenciális csapatot, és bevezessék őket a cserkészlet rejtelmeibe.

Amennyiben a potenciális csapat igényt tart rá, a csapatmentorok egy MentÖV keretében felkészíthetik őket az ideiglenes őrsvetés-re. Mindeközben a közösség a mentorcsapatuk rájaként működik.

A csapatalapításhoz legalább 2 órnyi gyermek, és minimum 4, még nem feltétlenül képesített vezető szükséges. Amennyiben a feltételek adottak, a csapat kérheti a meg-

alakulását, amihez egy csapatt névre és számra lesz szükség. A megalakulást egy vezetői megbeszélésen lehet kezdeményezni, amelyről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben a csapat vezetőjét is megjelölik. A dokumentumokat a központnak kell eljuttatniuk, ahol intézkednek a továbbiakról: kiállítják a csapatalapítási levelet és a csapatparancsnoki megbízólevelet. Az alakuló csapat eközben előkészíti a hivatalos ceremóniát, melynek keretében az elnök kinevezi a csapatparancsnokot, és átadja neki az alapítólevelet. Általában a ceremónia során a cserkészek fogadalomtétele is megtörténik. Ezt követően a csapat önálló entitásként működik, csapatmentori támogatással. A még nem képesített vezetők kötelesek minél előbb vezetőképzésben részt venni.

b) A toborzási munkacsoporton keresztül

A szövetség toborzási munkacsoportja rendszeresen felméri, hogy mely községekben lenne igény cserkészetre, és hol vannak a feladattal megbízható, potenciális vezetők. Ezek az emberek rendszerint korábbi, csatlós cserkészek, akik elköltöztek, egyházi személyek, pedagógusok, alapképzésben részesült felnőttek.

Ha sikerül találni olyan önkéntest, aki hajlandó vállalni a csapat vezetését, a toborzási és a mozgalmi vezető egyeztet a jelölttel a továbbiakról. Innentől kezdve a fentiekkel megegyező folyamat megy végbe: potenciális cserkészek keresése, csapatmentor és mentorcsapat kijelölése, a közösségi munka támogatása, majd ideális esetben csapatalapítás.

c) Újjáalakuló csapat

Amennyiben az adott községben már létezett korábban cserkészcsapat, az a fentiek-től eltérően kérheti a korábbi csapatszámot és nevet, de akár egy újat is. Maga a folyamat azonban nem tér el a fent vázolt két lehetséges forgatókönyvtől.

A csapatalapítás feltételei

A csapatalapításnak az egyes szövetségek különböző feltételrendszert szabnak. Persze olyan magyar cserkészcsapatok is alakultak már a világon, amelyek nem tartoznak (még) szövetséghez, ezek a horvátországi magyar cserkészcsapatok.

A többi hat magyar cserkészszövetség csapatalapítási feltételrendszereinek eltéréseit mutatjuk be az alábbiakban.

Magyar Cserkészszövetség

Ahhoz, hogy egy csapatot hivatalosan is elismerjen és bejegyezzen a Magyar Cserkészszövetség, meg kell felelni néhány mozgalmi és több adminisztratív vagy jogi elvárásnak. Az előbbihez tartozik, hogy az alakuló közösségnek rendelkeznie kell minimum két felnőtt taggal és két működő őrssel, de persze a létszám lehet ennél magasabb is. A két működő őrs megfogalmazás feltételezi, hogy azoknak van két képzett őrsvezetője, emellett pedig a kerületek többségénél elvárás, hogy a felnőtt tagok egyike segédtsízt legyen, vagy legalább már folyamatban legyen segédtsízi képzése.

Ha egy alakuló közösség idáig eljutott, akkor

kérheti a szövetségtől a csapat bejegyzését. Ehhez egy több lépésből álló adminisztratív folyamaton kell végig mennie.

1. A csapatba belépni kívánó kiskorúak valamelyik szülőjének ki kell töltenie a jelentkezési lapot és nyilatkozatot, a felnőtteknek pedig a belépési kérvény felnőtt korú személyeknek elnevezésű nyomtatványt, illetve két ajánlást kell beszerezniük, ami támogatja felvételi kérelmüket. (A Jelentkezési lap, a Belépési kérvény és az Ajánlás felnőtteknek nyomtatványok megtalálhatóak a csapatalapítási honlapon.)

2. Össze kell hívni egy felnőtt tagi gyűlést, ahol a megjelent felnőtt tagok megválasztják a csapat parancsnokát. Erről jegyzőkönyvet, jegyzőkönyvi kivonatot és parancsnoki megbízatást elfogadó nyilatkozatot kell készíteni. (A Jegyzőkönyvminta, a Jegyzőkönyvi kivonat és az Elfogadó nyilatkozat szintén megtalálhatóak a csapatalapítási honlapon.)

3. Össze kell állítani egy csapatnévsort a belépni kívánó személyek felsorolásával.

4. Ha az alakuló csapatnak van fenntartója, akkor azzal érdemes együttműködési megállapodást kötni.

5. Mindezeket az iratokat el kell küldeni az adott kerülethez, ők onnan továbbítják a szövetség megfelelő testületéhez, az Országos Tanácshoz (OT), amely dönt a csapat bejegyzéséről, nevééről, csapatszámáról.

Az alakuló csapatnak lehetősége van választani egy csapatnevet, a csapatszámra vonatkozóan azonban az OT dönt. Ha a településen korábban működött cserkészcsapat,

akkor annak nevének és számának felvételét általában gond nélkül engedélyezik.

A csapatalapításhoz szükséges egyes információk megtalálhatók a Magyar Cserkészszövetség alapszabályában (ASZ) és Szervezeti és Működési Szabályzatában (SZMSZ), a cserkész.hu weboldalon.

Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség

Cserkészcsapat ott alapítható, ahol:

1. legalább egy olyan 20 éven felüli felnőtt önként vállalja a csapatparancsnoki tisztséget,
• akinek legalább segédtszti képesítése van, és erről írásbeli nyilatkozatot tesz a mozgalmi vezető előtt, továbbá

• aki a szellemi, erkölcsi és jellembeli elvárásoknak megfelel, illetve

• aki tud a gyerekekkel bánni, tud szervezni és vezetni. Kivételt az elnökség engedélyezhet.

2. legalább két őrsnyi cserkész(jelölt) vállalja önkéntesen a cserkészmunkát, köztük legalább három vagy négy 15–18 év közötti fiatal is, akik önként vállalják az őrök vezetését és az őrvezetői képesítés megszerzését.

A csapatavatáson a csapatparancsnoknak a hivatalos alapítólevelet és a parancsnoki kinevezést az elnök adja ki.

• Az alapítólevél tartalmazza a cserkészcsapat központi nyilvántartási számát, a tiszteletbeli nevét, alapítói dátumát és az ügyvezető elnök aláírását. Az alapítólevelet egységesen a Központi Iroda készíti el díszes kivitelben, két nyelven.

• A parancsnoki kinevezés tartalmazza a csapatparancsnok nevét, a cserkészcsapat

számát, tiszteletbeli nevét és székhelyét, a kinevezés napját és dátumát, a szükséges hivatkozásokat, az okmány keltét és az elnök aláírását. A parancsnoki kinevezést egységesen a központ készített el kétnyelvű kivitelben. A csapatavatató ünnepség megtartását a feltételek és a megfelelő előkészületek alapján az elnök engedélyezi.

A cserkészcsapat felépítése

• A szövetség alapegységei a cserkészcsapatok, amelyekben az érdemi cserkészmunka zajlik, és amelyekre a szövetség munkája is épül.

• Fő feladata a nevelő, a jellemformáló munka a cserkészszeme és a cserkész törvények szellemében, illetve az alapszabály és a nevelési módszertan értelmében.

• A cserkészcsapatok rajokból, a rajok őrökből (2–4 őr), az őrök 5–10 cserkészből állnak. Az őrök és rajok száma a cserkészcsapat tagjainak számától függ.

• Kivételes esetben cserkészcsapatnak tekinthető (főleg a községekben) a legalább két őrsnyi cserkész is, amennyiben az alapszabályban és a fenti pontokban meghatározott feltételeknek megfelelnek.

A cserkészcsapat jogalanyiséga

• A cserkészcsapatok önálló szervezeti és gazdasági alakulatok, amelyek szerves részei a szövetségnek.

• A szövetség és a cserkészcsapatok között létrejövő jogi személyiség származtatásáról szóló megállapodás alapján a cserkészcsapatok származtatott jogi személyiséggel

rendelkeznek. Ezen megállapodás alapján a csapat hivatalos képviselője a csapatparancsnok.

- A cserkészcsapatok származtatott jogi személyiségük létrejöttét, megvonását, a cserkészcsapatok alapítását, működését, működésük felfüggesztését, megszüntetését, valamint a csapatparancsnok feladatait, felelősségét és jogait, kinevezését és visszahívását, a származtatott jogi személyiségről szóló megállapodás formai követelményeit a szövetség Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg.

Romániai Magyar Cserkészszövetség

Cserkésznek nevezzük azt a legalább 6. életévét betöltött személyt, korosztálytól függetlenül, aki önként és/vagy szülői engedéllyel csatlakozik a mozgalomhoz, és a próbaidő lejártával ígéretet/fogadalmat tesz. Őrsnek nevezzük azon 6–8 azonos korú és nemű cserkészből álló csoportosulást, amelyet egy náluk idősebb cserkész, őrsvezető vezet. Cserkészcsapatnak nevezzük a cserkészek saját elhatározásából, az alapszabály és a szövetség szabályzatai szerint létrehozott, meghatározott helyi közösséget. Működő cserkészcsapatnak nevezünk minden, önálló jogi személyiséggel nem rendelkező cserkészcsapatot, amely megkapta a működési, bejegyzési igazolványt a szövetségtől, napirenden van a tagsági és a csapat hozzájárulási díjjal, illetve csapatjelentéssel egyaránt. A szövetség csapatai ökumenikusak és koe-dukáltak.

Az Alapszabály értelmében a következő korosztályokat különböztetjük meg életkor szerint:

- Farkaskölyök: 5–7 év
- Kiscserkész: 8–10 év
- Cserkész: 11–14 év
- Felfedező: 15–18 év
- Vándor: 19–22 év
- Felnőttcserkész: 23 évtől
- Öregcserkész: 50 évtől

Új cserkészcsapat alapításának alapfeltételei:

- minimum kiscserkész korosztályú két őr, akik szükség esetén szülői engedéllyel rendelkeznek;
- van legkevesebb egy felnőtt, képesítéssel rendelkező vezető, aki biztosítani tudja a csapat működését;
- létezik egy – lehetőség szerint saját jogi státusszal rendelkező – fenntartó testület, amely elősegíti a csapatvezető és a cserkészcsapat működését.

A cserkészcsapat bejegyzésének lépései:

1. A felnőtt – lehetőleg képesített – vezető (a továbbiakban megbízott csapatvezető) jelzi csapatalapítási szándékát a főtitkárnál, kitölti és beküldi az U006 elnevezésű nyomtatványt.
2. A soron következő közgyűlésre, de nem hamarabb, mint egy évvel a szándék bejelentésétől számítva, a csapatvezető beszámolót állít össze az egyéves munkáról, és bemutatja azt a közgyűlésnek.
3. Befizeti a csapatalapítási díjat, melyet minden évben az elnökség határoz meg, és amely tartalmazza az adminisztrációs költségeket és a bélyegző árát.
4. A közgyűlés jóváhagyása után az elnökség

elkészíti az igazoló iratokat és a bélyegzőt, és átadja azokat a csapatvezetőnek.

Amennyiben a csapatvezető a csapatalapítás pillanatában nem rendelkezik képzéssel, részt kell vennie a szövetség által felkínált valamelyik képzésben. Amennyiben objektív okok miatt nem tud részt venni ezeken, a csapat bejegyzésétől számított két éven belül képzést kell szereznie.

A cserkészcsapat szervezeti működését, a csapat vezetőségének jogait és kötelezettségeit az SZMSZ VI. fejezetének A alfejezete: „Cserkészcsapat szint” tartalmazza. A csapat „haldoklása” esetén maximum 2 évet lehet szánni az újrászervezésre, ezen időszak alatt csak a csapatfenntartási hozzájárulást kell befizetni a szövetséghez. Az ideiglenes működést írásban kell jelezni a főtitkár felé. A csapat vezetősége kérheti a működési engedély felfüggesztését korlátlan ideig. Ebben az esetben adásvételi elismervénnyel át kell adni a körzetvezetőnek a csapat bélyegzőjét, zászlaját és minden, a szövetség tulajdonát képező tárgyat. A működési engedély újrakiadásának feltétele megegyezik a csapatalapítás feltételeivel.

Vajdasági Magyar Cserkészszövetség

Cserkészcsapat ott alapítható, ahol:

- legalább egy olyan 18 éven felüli felnőtt önként vállalja a csapatparancsnoki tisztséget, akinek legalább segédtishti képesítése van, és erről írásbeli nyilatkozatot tesz a szövetség elnöksége felé, továbbá aki a szellemi, erkölcsi és jellembeli elvárásoknak

megfelel, tud a gyerekekkel bánni, tud szervezni és vezetni, vagy vállalja, hogy a megbízatástól számított 2 éven belül segédtishti vagy cserkésztszti képesítést szerez;

- legalább 12 cserkészjelölt vállalja önkéntesen a cserkészmunkát, köztük legalább három vagy négy 15–18 év közötti gyerek is, akik önként vállalják az őrsök vezetését és az őrsvezetői képesítés megszerzését.

A cserkészcsapatok rajokból, a rajok őrsökből (2–4 őrs), az őrsök 5–10 cserkészből állnak. Az őrsök és rajok száma a cserkészcsapat tagjainak számától függ. Kivételként esetben cserkészcsapatnak tekinthető a legalább két őrsnyi cserkész is, amennyiben a fenti pontokban meghatározott feltételeknek megfelelnek.

1. Az alakuló cserkészcsapat szövetséghez való csatlakozását a lelkipásztor és a csapat vezetője kérvényezi. Az alakuló csapatokra vonatkozó kérelmeket a szövetség elnöksége hagyja jóvá. Az elnökség felméri a csatlakozni kívánó csapatot, és a csatlakozási feltételek teljesülése esetén beleegyezik a csatlakozásba.

2. Az alakuló cserkészcsapat parancsnokát a szövetség elnöksége bízza meg a vezetéssel kétéves előkészítő időszakra, biztosítja a már működő csapatok tapasztalt vezetőinek bekapcsolását és segítségét az avatásra való felkészülésben, ellenőrzi a felkészülés folyamatát.

3. A kétéves próbaidő letelte után – amennyiben megvannak a feltételei a csapat megalapításának – a szövetség tanácsa kiadja a működési engedélyt, és engedélyezi

az ünnepélyes csapatalapítási, zászlószentelési és fogadalomtételi szertartás megszervezését. Innentől kezdve a csapat működőnek minősül.

4. Az alakuló csapat vezetőjének a működési engedély kiadását követő 3 hónapon belül írásban jeleznie kell csatlakozási szándékát valamely cserkészkörzethez.

Ha a csapat vezetésére vállalkozó cserkész még nem rendelkezik segédtszti képesítéssel, indokolt esetben a szövetség elnöksége ideiglenes jelleggel megbízhatja, mint „megbízott csapatparancsnokot”. A megbízáskor az illető cserkésznek vállalnia kell, hogy a megbízatástól számított 2 éven belül segédtszti vagy cserkésztszti képesítést szerez. Ezt a megbízott csapatparancsnoknak a szövetséggel kötött megbízási szerződésben is vállalnia kell. 18 éven aluli cserkész nem bízható meg csapat vezetésével.

Az alakuló csapatok a szövetség közvetlen irányítása alatt működnek, a működési engedéllyel rendelkező cserkészcsapatok a cserkészkörzetek tagságát képezik.

Az alakuló és újralakuló csapatok névadása és számozása:

- Az alakuló cserkészcsapatok a működési engedély megszerzéséig kötelesek nevükben használni az „alakuló” kifejezést a csapat hivatalos megnevezésében.
- Az alakuló csapatok a működési engedély kiadása után kapják meg és használhatják hivatalos nevüket és számukat.
- Amennyiben a csapat olyan településen alakul, ahol már működött cserkészcsapat (újralakuló csapat), akkor a működési

engedély kiadását követően azt a nevet és számot kapja meg, amelyet a korábbi cserkészcsapat használt.

Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség

A csapatalapításhoz szükséges feltételek:

- minimum 12 fogadalmat tett cserkész és
- minimum egy segédtszti.

A csapatalapítás folyamata:

1. A csapatalapítást az elnökség felé kell jelezni.
2. Az elnökség hatásköre a csapatok bejegyzése és a csapatparancsnok kinevezése, a kinevezés visszavonása is. A csapat működési engedélyét az elnökség adja ki és hosszabbítja meg.

A csapatok számozása folyamatos, az új csapat a soron következő számot kapja. A csapat választhatja meg a nevet, melynek kötődnie kell a helyiséghez, ahol alakult a közösség.

Ha 7 fő alá csökken a csapat létszáma, akkor működését az elnökség felfüggeszti, ameddig újra felfejlődik minimum 12 főre.

Külföldi Magyar Cserkészszövetség

A csapatalapítás feltételei

- Legyen fenntartó testület.
- Legyen csapatparancsnok (lásd alább).
- Legyen legalább 12 cserkész, illetve cserkészjelölt (kiscserkész, cserkész, vándorcserkész vagy felnőttcserkész). A csapatparancsnok-jelölt személye nem számítható bele a 12-es létszámba.

- Rendszeres összefüggéseik legyenek.
- Névválasztás: az alapítók javasolhatnak az IB (intézőbizottság) felé csapatnevet, melynél fontos, hogy magyar történelmi, cserkész-történelmi vagy kultúrtörténeti név legyen. Élő személy, más KMCSSZ csapat nevét választani nem lehet.

- Csapatszám: a csapatszámra is tehetnek javaslatot az alapítók. Ha a városban volt már csapat, akkor ajánlatos a régi számot kérni.

Csapatparancsnok jelölése

A csapatparancsnokot a kerületi parancsnok javasolja az intézőbizottságnak, miután konzultált a körzeti parancsnokkal, a fenntartó testülettel és az előző csapatparancsnokkal. Csapatparancsnokként olyan személy javasolható,

- aki lakhelye szerint törvényes rendelkezések értelmében teljes jogú és a helyi hatóságok számára elfogadható mint gyermekekkel foglalkozó személy, és

- cserkész-tiszti képesítése van.

Szükség esetén csapatparancsnoki ideiglenes megbízásra javasolható olyan személy, aki:

- segéd-tiszt vagy felnőtt-cserkész, vagy
- vezetői rátermettséget tanúsító személy, aki hajlandó felnőtt-cserkész fogadalmat tenni.

Mindkét fenti esetben két éven belül elvégzi a cserkész-tisztképző tábort, és cserkész-tiszti képesítést szerez. Mindkét fenti esetben az ideiglenes csapatparancsnok parancsnoki igazolása csakis cserkész-tiszti képesítésének megszerzése után véglegesíthető.

A csapatparancsnokot az intézőbizottság nevezi ki, és a megbízatást bármikor megszüntetheti. A csapatparancsnok a csapat teljes

jogú vezetője. A csapaton belül minden megbízatást ő eszközöl. A csapat vagyona felett rendelkezik. Meghatározza a munkatervet, és irányítja a kiképzést. A csapat tagjai felett fegyelmi jogkört gyakorol, kivéve a cserkész-vezetők és felnőtt-cserkészek olyan fegyelmi ügyeiben, amelyek a KMCSSZ fegyelmi szerveinek hatáskörébe tartoznak. A csapatparancsnok függelmi és fegyelmi viszonyban kizárólag a KMCSSZ-szel áll, a fenntartó testülettel, illetve fenntartó bizottsággal nem.

A csapatigazolás folyamata

1. Miután egy újonnan alakuló csapatban már beindult és folyik a csapatmunka, a csapatfejlesztő VT (vezetőtiszti) értesíti az IB-t, és javasolja a csapat ideiglenes igazolását. Ehhez a korábban felsorolt első négy feltételnek eleget kell tenni. A javaslatot a szövetségi elnökön keresztül írásban kell az IB felé előterjeszteni. A négy feltétellel kapcsolatos adatokat akkor részletesen ismertetni kell.

2. A csapat ideiglenes igazolása és legalább egy éves sikeres működése után az IB a végleges csapatigazolást jóváhagyja, és ekkor számot ad a csapatnak. A végleges csapatigazolási javaslatot a kerületi parancsnok, vagy ha nincs, a körzeti parancsnok a csapatfejlesztési VT támogatásával írásban, a szövetségi elnökön keresztül terjeszti az IB elé. Minimum elvárás a végleges igazoláshoz, hogy a csapat egy teljes évi jelentést (adatok, munkaterv – benne a vezetőképző terv – stb.) bead a központnak a végleges igazolás előtt. Az IB fenntartja a jogot, hogy a végleges igazolást elhalassza, ameddig meggyőződik a csapat hosszútávú

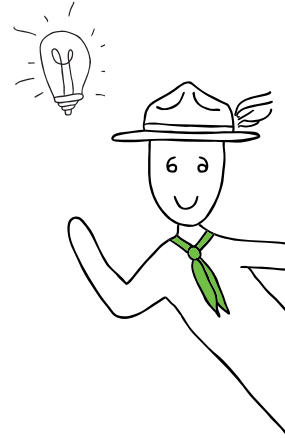
életképességéről. A végleges igazolással a csapat tagdíjköteles is lesz.

Felnőttcserkész csapatokat a szövetség intézőbizottságának engedélye alapján a

kerületi parancsnokok szerveznek. Ezekre a jelen szabályzat nem vonatkozik; tevékenységüket a Felnőttcserkész Szabályzat határozza meg.

Könyvünk mellékletében csapatalapítási eseteket mutatunk be:

- Horvátország: Vörösmart, Zágráb
- MCSSZ: Cegléd, Pécs, Szekszárd
- SZMCS: Csicsó, Dél-Komárom, Érsekújvár, Karva, Kőhídyarmat-Esztergom, Kürt, Nagykapos, Nagymegyer
- RMCSSZ: Madéfalva, Máramarossziget, Marosvásárhely, Nagykároly, Négyfalu, Torda, Tusnádfürdő, Zetelaka
- VMCSSZ: Csantavér, Szabadka
- KáMCSSZ: Beregszász, Munkács
- KMCSSZ: Portland, Seattle

Egyéni parancsnoki ügyek

A csapatparancsnok a csapat élén álló, annak életét, munkáját meghatározó, irányító felnőtt vezető, aki tevékenységét önként, elkötelezettségből és ellenszolgáltatás nélkül végzi. A felnőtt tagok önmaguk közül egy előírt cserkészképesítéssel rendelkező tagot választanak meg parancsnoknak. Élete példa minden cserkész számára, és személyisége nagyban meghatározza a cserkészcsapatot is. Ő felel többek között a csapatban folyó nevelési munkáért, a csapat pénzügyeiért, illetve képviseli a csapatot a szövetségen belül és a külvilág felé is. Jogait és kötelességeit az alapszabály tartalmazza.

Ebben a fejezetben a parancsnokot érintő témákat tárgyaljuk. Kezdjük rögtön magunkon, a saját egyéniségünkől fakadó kihívásokkal.

Kishitűség – nagyképűség

Vannak köztünk, akik túl magabiztosak, és vannak olyanok is, akik egyáltalán nem azok, szinte kicsinyhitűek.

Van, amikor összezsapnak a hullámok a fejünk felett, és úgy érezzük, nem is vagyunk alkalmasak a csapatvezetésre. Ezek az érzelmi hullámvölgyek nem jók vagy rosszak, hanem természetesek. Nem mindig vagyunk egyformák. A lényeg, hogy ne hozzunk nagy döntést ilyenkor, ne adjuk át magunkat a le-targiának. Ha majd újra biztos talaj lesz a lábunk alatt, jobban döntünk mi is. Amikor úgy érezzük, hogy semmi sem sikerül, érdemes felidézni csapatunk egy-két színes, érdekes, vidám pillanatát, és abból erőt és jókedvet merítve továbbhaladni. Erre a célra legyen

nálunk a csapat egy nagyszerű pillanatáról készült fotó az asztalon, pénztárcában, jól látható helyen. Még valami segíthet: amikor nem mennek a nagyobb feladatok, kezdjük egy kisebbel, egy olyan aprósággal, amit biztosan el tudunk intézni, akár pár perc alatt is. Az elvégzett teendő megelégedést hoz, ebből lehet erőt meríteni egyre nagyobbodó ügyek elintézéséhez is.

A fenti belső vívódással szemben néha külső ellenszenvet ébreszthet a túlzott önbizalommal járó nagyképűség. Amikor másokat leszólunk, egyben magunkról mutatunk negatív képet. Mint ahogy nem lehetünk 100%-ig rossz vezetők (kishitűség), úgy nem lehet minden mozdulatunk zseniális sem (nagyképűség). Milyen képet fest magáról az a vezető, aki csupa – állítása szerint – tehetségtelen, gyenge társsal vette körül magát? Amikor a mások által elvégzett munkát nem becsüljük meg, kihagyunk egy lehetőséget, mert akit így kezeltünk, legközelebb nem fog nekünk segíteni. Amikor viszont el is tulajdonítjuk mások érdemeit, az egyenesen igazságtalan. A nagyképű vezetők háta mögött hamar elindul a pusmogás.

Amikor tervezünk, mindig gondoljuk végig azt is, valóban nekünk kell-e az adott feladatot megoldani. Ha igen, tegyük meg. Ha viszont átadható, keressünk rá segítőt. Megfelelő tá-mogató, magyarázó szavaink után vonjuk be társainkat is. Így nem marad olyan sok a mi vállunkon, másrészt a többiek is részesülnek a vezetés, döntéshozás örömeiben. Az igazi, profi parancsnok többnyire a háttérben marad, őrskézetőit, segédtszjtjeit tolja előre,

így ők kapják a dicséretet is. Így végső soron a jövő vezetőit építi csapatának.

A családjunk és a csapatunk között

Néhányan közülünk annyira a csapatnak szenteljük figyelmünket, hogy lassan meg sem ismerjük a családtagjainkat, mások viszont a cserkészetet hanyagolják minden más külső elfoglaltságra hivatkozva.

Vezetőként meg kell tanulnunk, hogy egyszerre „több császárt kell szolgálnunk”, azaz helyt kell állnunk a munkahelyen és a családban is, miközben a csapat vezetését is intézzük. Ebben a helyes időbeosztás, prioritások felállítása és ezek időről-időre való újraértékelése segít. Tudnunk kell nemet is mondani amúgy vonzó ötletekre, ha nincs rájuk időnk. Tartósan nem lehet rohanásban eltölteni a napot, mert akkor semelyik funkcióban nem állunk jól helyt.

A család mindig első, de sok mindenbe be lehet vonni a családtagokat is. Például, mint parancsnok és szülő, kirándulásainkra a saját gyermekünk korcsoportját (pl. egy őrsöt) is el lehet vinni, vagy egy pár vezetőnket a családi kirándulásra meghívni. Mindenféleképpen keressük élettársunk támogatását. Kérjük segítségét olyan munkákban, amelyek szívesen csinál: táborhely felkutatása, raktár rendbe rakása, főzés, fuvarozás stb. Ha otthon tartunk gyűlést, próbáljuk meg, hogy hallgatóként ő is mellettünk legyen. Szerencsés, bár ritka eset, ha a társunkkal mindketten cserkészek vagyunk. Ha már korábban elköteleztük magunkat a családjunk felé egy programot illetően, nem jó, ha utol-

só pillanatban azt lemondjuk, még akkor sem, ha például a családi karácsonyi vacsora helyett betlehemezni mennénk...

Nem szabad, hogy a (csapat)vezetés a tanulás vagy a munka kárára menjen, hogy később sikertelenségünket a cserkészetre fogjuk/foghassuk, vagy mások azzal köthessék össze. Fontos, hogy munkahelyünkön tudjanak arról, hogy csapatparancsnokok vagyunk. Nem kell szégyellni. Ha főnökünk nem érti a cserkészetet, vagy nem érdekli, akkor magyarázzuk el neki, hogy vezetőkké vagyunk egy ifjúsági mozgalomban. Amikor szabadságot kérünk táborra vagy kirándulásra hivatkozva, említsük meg, hogy nem nyaralni megyünk a családjunkkal. Volt már példa arra, hogy valakinek több szabadságot adtak, mert cserkészfoglalkozásra szán sok szabadidőt. Önéletrajzunkban okvetlenül említsük meg cserkészfoglalkozásunkat és a felelősségeket, amiket vállaltunk.

Mindent nekem kell csinálni / mindenről tudni akarok

Egyesek mindent magukhoz ragadnak, és nem merik átadni az irányítást még a legkisebb dologban sem. Mások ebben elfáradva a segítők hiányáról panaszkodnak. Jó, ha tudjuk, hogy sokszor a parancsnoki munka eleje a legnehezebb, és ha bírjuk szusszal, kitartó munkánk gyümölcse előbb-utóbb beéri. Fontos, hogy adjunk időt erre magunknak és környezetünknek is.

Sokszor hallott panasz, hogy „minden rám marad, senki más nem csinál semmit”. Nézzünk magunkba! Vajon nem mi ijesztettünk

el másokat a segítettől, mert a sátorveréstől a népdalozásig „mindent jobban tudunk”? Hova lettek a szülők – gondolkozzunk el, biztos volt egy pár lelkesebb ember az elején. Mi lett velük? Nem mi üldöztük el őket? Nem érné meg jobban, ha egy kirándulás vagy táború szervezése helyett arra fordítanánk az időnket, hogy segítők toborozzunk? Másokat csak úgy lehet bevonni, ha hajlandóak vagyunk megosztani a felelősséget, elfogadni mások ötleteit, lemondani arról, hogy mindenről tudunk, mindenhol jelen vagyunk, és ha meg tudjuk osztani a jól végzett munka örömét, valamint az érte kapott dicséretet. Ha ezt rosszul csináljuk, akkor a kiegész felé haladunk, ha jól, akkor az utánpótlás kérdését is jól intézzük.

Amíg az elején nem ismerjük vezetőink képességeit, több időnket veszi igénybe a cserkészlet. Lesz, aki bár elvállalta, mégsem vezeti le a rábízott programot, így néhány programmal parancsnokként nekünk kell készülnünk. De engedjük őket önállósodni, bízzunk meg bennük, és biztassuk vezetőinket, és ami a legfontosabb, dicsérjük őket!

Cserkészmunkánk energiáinktól függjön, ha több az energiánk, többet vállalhatunk, de a célunk az legyen, hogy ne égünk ki, hanem kitartóan végezzünk annyit, amennyit bírunk. Legyünk őszinték, valójában senki sem nélkülözhetetlen, ha jól szervezzük a munkát, és kineveljük a társainkat, akár nem is kell, hogy mindenhol ott legyünk. S ha egy nap a cserkészkedés teherré válna, lépünk hátra, és adjuk át helyünket a következő vezetőknek.

Vegyük magunkat körül olyan emberekkel, akikben megbízunk. Így lesz, akihez forduljunk segítségért és tanácsért. Nyugodtan kérjünk régi parancsnokainktól vagy idősebb, tapasztalt öreg cserkészvezetőktől tanácsot. Mérlegeljünk több véleményt, így könnyebb az „arany középuton” haladni. Jó, ha egy pár kulcsemberral megbeszéljük gondolatainkat, de a végső döntés a miénk, mert a felelősség is az. Nem baj, ha az a pár ember egymástól különbözik, mert így biztosan többféle szempontot hallunk.

Türelem rózsát terem

Ha úgy érezzük, hogy a csapatunknak jó éve volt, attól még lehet, hogy a szülők csak egy pár hónap vagy akár csak egy-két év múlva látják meg, hogy milyen olajozottan megy a szeker. Az is lehetséges, hogy mi eresztünk le egy erős év után, miközben a csapatunk végre beindulna. Mire ők pörögnek, nekünk elfogyott az energiánk. Nem várhatjuk el az azonnali jutalmat. Nem is eresztethetünk le csak azért, mert látszólag senki nem vette észre, mennyire belefeküdtünk a munkába, és milyen jól alakulnak a dolgok. Ki kell várni, mire mások is felébrednek, és akkor jönnek hozzánk „felugrani a már haladó szekérre”. Ha túl korán leállunk, akkor mire beindulna a csapatmunka, már el is halt. Kitartó, csendes és szívós munka a parancsnoké. A jutalom az, hogy mi belül tudjuk, „ezt jól megcsináltuk, erre is képesek voltunk”.

Nagyon jó, ha van egy parancsnoki füzetünk saját használatra, abban azt is le tudjuk mérni objektíven, hogy honnan indult, és hol

tart most a csapatunk. Meg fogunk lepődni, mi minden történt, amire nem is gondolunk. A csapat vezetői vagyunk, nem csak adminisztrátorok. Nem csupán túlélés a cél, hogy ezen a kiránduláson, táboron, vacsorán vagy akár az egész éven túl legyünk, hanem a jövőbe vezetjük és neveljük a ránk bízottakat. Miközben követjük munkatervünk rövidtávú terveit, legyenek hosszabb távú céljaink is. Ezek a célok sokára érnek be, fontos, hogy jól átgondoljuk őket. Inkább legyünk lassú technősök, akik odaérnek a célba, mint tisztavirágok, akik csillognak egy napig, de utána eltűnnek. Nem azért vezetjük a csapatot és foglalkozunk a gyerekekkel, hogy elismerést, kitüntetést kapjunk. A legfontosabb elismerésünk, hogy a cserkészek jó kedvvel járnak, sőt hozzák barátaikat is. A legnagyobb kitüntetés évek múltán látni egy hajdani cserkészünket átvenni egy csapatot, vagy levezetni egy körzeti eseményt, illetve kiképzőként szolgálni. Akkor nőttünk fel igazán, ha az örömünk mások sikere láttán a legteljesebb.

Kiegészítés

Egyikünk sem pótolhatatlan, még a legelnyúlhetetlenebb parancsnok sem teljesen védett a kifáradással, kiegészéssel szemben. Fontos a regenerálódás, és legalább ilyen fontos az utódunk kinevelése, hogy amikor végül eljön az idő a csapat átadására, azt nyugodt szívvel bízhassuk utódunkra.

Talán már tapasztaltunk is ilyet: a segítség hiánya miatt azt érezzük, minden a mi vállunkat nyomja, esetleg a sok túlpörgetett program miatt jön az elfáradás, vagy éppen

a megszokás, az unalom, a kihívás hiánya a baj. Lapos programjainkon rossz a részvétel aránya, közömbösek, és eltűnnek a vezetőink, egymással és velünk veszekednek a szülők és a házastársunk, családunk türelme is véges. No meg a munkahelyi képzésünk vagy továbbtanulásunk elhanyagolásával járó veszélyek is mindig ott leselkednek. Ez az út vezet az érzelmi kiegészítés felé, nem egy lassan, kitartóan parázsló ág voltunk, hanem csillagszórók. Az eredetileg remek parancsnok pár jó év után leáll, és szétesik a csapata, amikor ő kifárad. Mint minden nagy intenzitású munka, ez is egész embert kíván. Ez az elején jó lehet, hiszen alig tud az ember másra gondolni, mint a csapatra. De múlik az idő, és ahogy nem minden alakul úgy, ahogy szeretnénk, következik a kifáradás. Ha az ember magányosan küzd, és nem kap visszajelzést, bátorítást, egy idő után kiegészítésre van szüksége.

Mit tegyünk? Kell egy csapat körénk – hiszen úgy mások is ötletelnek, és ez stimulál bennünket is. Megosztódik a munka és a felelősség, alkalmanként nem kell ott lennünk mindenhol fizikailag. Kell pihenés nekünk is, olyan idő, amikor „csak” hétköznapi emberek, fiatal felnőttek, esetleg szülők vagyunk, és nem „a parancsnok”-ok, akiknek mindig teljesíteniük kell. És ugyanígy kell, hogy nekünk is legyen saját cserkészéletünk, ahol mi is újratölthetünk. Ahol nem mi vagyunk a pódiumon, hanem kisemberként „hátradőlhetünk”, és játszhatunk, tanulhatunk, cserkészkedhetünk – mint valaha, amikor még nem volt parancsnoki jelvény az ingünkön.

Elkerülhetjük a kiegészítést, ha évről évre másba

fektetjük az energiáinkat. Például egyik évben kiemelt célunk a szülők bevonása lehet, a következő évben a vezetők továbbképzése, majd esetleg egy regös csoport beindítása. Ha már az első évre való célunkat elértük, azt folytathatjuk, esetleg megbízhatunk mást annak folytatásával. Gondoljunk a cirkusban a zsonglőrre, aki a botjain tányérokat forgat: mindig újabb és újabb tányérok kerülnek fel a rudakra, az új tányért pedig mindig be kell indítani, egy-két pillanatra a réginek is adunk egy kis lendületet, és így haladunk tovább. S ha túl sok tányér pörög, találjunk megoldást, mielőtt a produkció kudarcba fullad. Talán nem is kell ennyi tányér, vagy többen pörgessük őket, ne csak mi magunk.

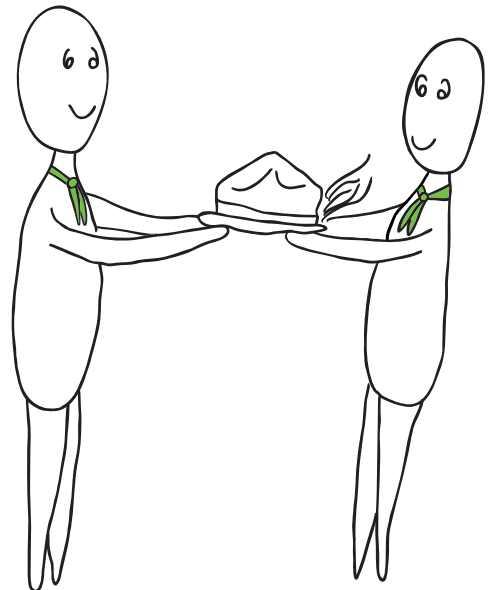
A parancsnok is ember, szüksége van támaszra: kellene olyan személyek, akiket felkereshet, és akikkel át tudja beszélni a nehézségeit. Ilyen lehet egy szomszéd parancsnok, kerületi, illetve körzeti parancsnok vagy más cserkészvezető. Sokszor van a csapatnál besegítő, régi tapasztalt parancsnok, aki már talán ugyanazokat a problémákat korábban maga is megoldotta, és tud jótanácsot szolgálni. Időben kell segítséget kérni, mert be kell látnunk, hogy mindent mi sem bírunk, vagy nem tudunk minden problémát magunk orvosolni. Érdekes eljárni a kerületi konferenciákra, a tisztre, vagy szolgálni kisebb funkciókban, ott is jól fel lehet tölteni. És ne felejtjük el a gyakorlati cserkészkedés örömét, nincs nagyobb energiaforrás, mint amikor egy öt éves kiscserkészünk visszamosolyog ránk...

Amikor egy cserkészvezető parancsnokságot

vállal, nem szabad mellette más társadalmi munkát vállalnia, mert az szintén kiegészítő vezet. Egy parancsnok foglalkozzon a csapatával, annak ügyeivel, és ne aprózza fel magát!

Utódnevelés

Gondoljunk a kisgyerekekre környezetünkben. Ugye, már néhány évesen is, homokozáskor, focizáskor, babázáskor látszott, kik a nagyhangú, vezető személyiségek. Ugyanígy érdemes figyelgetni már a kiscserkész korúakat is, melyikük mennyire vezető típus. Még fontosabb meglátni azokat, akik csendesebbek, de kibontható belőlük az értelmes, higgadt, megfontolt kis- majd nagyvezető. Sokszor egy korábban talán fel nem ismert tehetségű gyerekből lesz a legjobb őrvezetőnk. Máskor hiába volt valaki a legvagányabb embered segédtisztként, nem biztos,

hogyan bevalik raj- vagy csapatvezetésben. Mindez nem kivételezésre való biztatást jelent. Cserkészletünkben nem lehet csak az elitet keresni, és azt külön nevelni. De a tábori részvételre, továbbképzésre, hozzáolvasásra bátorítani azokat, akikben jövőbeli reményeink vannak, igenis fontos. Mint egy jó pásztor, akinek jár a szeme a nyáján, mi is figyeljük a csapatunkat. Csendben ülünk be őrsi órákra, és ne csak az őrsvezetőnket figyeljük, hanem a tagokat is, hiszen nincs messze az idő, amikor azok a tízévesek készenlétnek majd őrsvezetésre. Beszélgessünk el velük, kiránduláson szegődjünk melléjük, kenuban vagy tábortűznél legyünk velük, ülünk oda hozzájuk vacsoránál, legyünk megközelíthető parancsnokuk. Sokkal többet fogunk megtanulni róluk egy táborban, ahol együtt élünk velük pár napig, mint akár egész év alatt a hetenkénti foglalkozások alatt. Adjunk egynek-egynek külön feladatot, nevezzük ki őket egy napra segédnek, vagy éppen helyettes parancsnokunknak. Ha egy jó cikket találunk, küldjük szét, ha jó könyvet olvasunk, gondoljunk arra, tanulna-e belőle a ránk bízott fiatal vezető is. Nyári szünetre adjunk önfejlesztő feladatot, vagy az év elején kérjük meg őket, válasszanak maguknak egy cserkészscél, miben fognak az idén fejlődni. Tiszteljük és vegyük komolyan, hogy az őrsvezetőink, ez a lelkes kamaszgárda, önkéntesen csinálják a munkájukat, dicsérjük őket gyakran, még ha néha kissé éretlenek is. A mieink, s köztük van a következő parancsnok is!

Sokan gondolják, hogy a jó vezető megtart

magának minden hatalmat. De a legjobb vezető beosztottjait is megajándékozza hatalommal. Amikor ügyesebb, erősebb vezetőket vezetünk, azáltal mi is erősebbek leszünk. Amennyiben mást megbízunk egy-egy feladattal vagy munkakörrel, ne vonjuk vissza bizalmunkat azzal, hogy átvesszük a munkájukat. Ha másképp, vagy esetleg nem olyan jól végzik is el a munkát, mint mi tennénk, a legtöbb esetben még ez is jobb, mintha elvennénk tőlük a feladatot, s így elvesztenénk annak a vezetőnek a lelkesedését és a bizalmát. S eljön a nap, amikor egy körzeti esemény után nem azt halljuk vissza, hogy X parancsnokra (ránk) megint lehetett számítani, hanem azt, hogy a városunkból milyen jó segítők érkeztek.

Egy olyan csapat, ahol többen szeretnének parancsnokok lenni, bizony egy erős csapat. Ha mi parancsnokként élvezzük, amit csinálunk, az meglátszik rajtunk, és másokat is vonz. Ha a cserkészletben hangsúlyozzuk a pozitívumot, a szép élményt, azzal nemcsak magunkat lelkesítjük, hanem azokat is, akik körülöttünk dolgoznak.

Csapatparancsnokként legyen vezetői őrsünk! Tagjaival közös, külön programokat („továbbképzést”, privát/haveri alapon is) szervezzünk. Itt tovább tudjuk adni ötleteinket, nevelhetjük, taníthatjuk, és leendő utódainkként viselkedhetünk az őrsi tagokkal. Ilyen alkalmakkor még jobban összerázódhatunk és megismerhetjük egymást a cserkészleten kívül is, illetve ezen tagokból esetleg kikerülhet egy vagy több lehetséges új parancsnok is. Mindenesetre ez is egy

nevelési lehetőség, amikor „cserkész-családi körben” fejlesztjük fiatal vezetőinket.

A parancsnok életkorából adódó sajátosságok

Nem vagyunk egyformák életkorban sem. Van, ahol fiatal segédtsízként kerül a csapat élére valaki, és van, ahol egy idősebb cserkésztsízt lesz a vezető. Esetleg egy, már korábban parancsnokként is aktív cserkészt kell visszahívni, mert a csapat szüksége így kívánja. Akár így, akár úgy, legyünk tisztában a korunkból fakadó sajátosságokkal.

A 20 évnél idősebb parancsnok fiatal, jó fizikai erőben lévő, és ezért vagányabb is. Fontos ezért, hogy például a kirándulások tervezésénél ne csak a saját erejére, kalandvágyára építsen, hanem a csapat egészében gondolkodjon. Biztonságos-e a program, bal eset esetén mit fog tenni, kifáradó, lemaradó (kis)cserkészeivel mi lesz, ki vigyáz rájuk, ha a többiek tovább mennek? Fontos megérteni, hogy ez már nem az ő segédtsízi táborának a vagánysága, hanem egy teljes csapat vezetése. Fiatalként sokszor független (nincs még családja), ezért több ideje jut cserkészkedni. Talán az egyetemi éveit tölti, vagy

még a karrierje elején van, s így kevesebb a munkahelyi kötöttsége és felelőssége. Sok színes, egyedi ötlete van, s kora miatt cserkészeihez közelebb áll szívében is, lendületében is. Amit a saját kora nem ad még meg, az a tapasztalat. Úgy a szervezésben, mint a kommunikációban. Ez utóbbi nagyon fontos. A szülők felé legyen egy állandóan nyitott csatorna, amin folyamatos a tájékoztatás. Enélkül nem fogják elengedni gyermekeiket cserkészetre, táborba. Ha lehet, kérjen meg a csapatmunka egy részére – esetleg épp a szülőkkel való kapcsolattartásra – egy őt segítő, tapasztaltabb (felnőtt) cserkészt, vagy korábbi parancsnokot, de fordulhat a körzeti parancsnokhoz is.

A 30 évnél idősebb parancsnok más típus. Tapasztaltabb, sokszor már saját gyereke(i) is van(nak), szülőkhöz való viszonya ezért könnyedebb, természetesebb. Ügyesebben is kommunikál velük. Sokszor maga is szülőként megélt már sok mindent, ezen tapasztalatait pedig a cserkészeinél is alkalmazni tudja. Jobban tud fegyelmezni, tekintélye nagyobb. Jobban szervezett, hiszen sok más irányú elkötelezettsége is van. Emiatt viszont kevesebb az ideje, és nem mindig ér rá a

Kérdések a parancsnoki önvizsgálathoz:

- Mik a hosszútávú terveim?
- Alkalmas vagyok-e (tudás, készség)?
- Önfelkészítéssel meddig juthatok el?
- Milyen egyéb szerepeim vannak az életben, ahol helyt kell állnom?

sokféle programra. Talán inkább óvatos már, mint szupervagány. Figyelnie kell, hogy ne próbáljon örökzöld maradni, nem áll jól neki a tinédzseres szövegelés, jobb, ha csak önmagát adja. Arra is figyelnie kell, hogy fiatalabb őrsvezetők már a felnőtt (öreg?) cserkészt látják benne. Igazságossága, lelkesedése, tudásának a fiatalok felé való átadása (nem az adomázgatás, hanem a valódi képzés) viszont népszerűvé teheti.

Ákárhog is, az életkoron változtatni nem lehet. De felismerni, hogy kik vagyunk, és el-

ismerni, hogy kik nem vagyunk, érett vezetőre vallanak. Ha fiatalok vagyunk, csendben töltsük fel a tapasztalat hiányát egy régebbi vezetőtől kért tanácsokkal, ha idősebbek vagyunk, állítsunk a dinamikus lépést kívánó pozíciókra fiatal helyettest.

A cserkészparancsnok és a hit

Vezetőként fontos az Istennel való kapcsolat. Oriold Alpár cserkésztsízt, volt csapatparancsnok (1985–1989), kaliforniai körzeti parancsnok levele cserkészeihez:

Kedves cserkészvezető,

ha ezeket a sorokat olvasod, komoly elhatározás áll mögötted, tudatosan vagy tudat alatt nevelői felelősséget vállaltál. Az elhatározás nemes, és igyekszünk ebben segítségre lenni, ehhez viszont az szükséges elsősorban, hogy őszintén magadba nézve vessél számot hiteddel.

A reformátor Luther Márton mondta: „Isten nélkül sem nekünk, sem javainknak jó dolga nem lehet”. Megfontolásra ajánljuk neked ezt a gondolatot, kiegészítve a következővel: ne az Ószövetség haragos, büntető Istenére gondold, és ne a manapság divatos, posztmodern, mindent megengedő istenképekre. Ne doktrínákra és vallási tételekre alapozd hitedet, hanem a téged és közösségedet mindennap körülvevő gondviselésre, melynek alapja a tíz parancsolat. Amennyiben képes és hajlandó vagy a tíz parancsolat alapján élni, folytatni munkásságodat és átadni ezt a következő generációnak, tevékenységedet sikeresnek mondhatod majd.

Néhány praktikus tanács, amely segítségre lehet a munkádban:

1. Próbáld a lehető legjobb kapcsolatot ápolni a helybéli és környékbeli papokkal és lekipásztorokkal, támogasd őket és gyülekezeteiket, vedd ki részedet közösséged egyházi életének fejlesztéséből!
2. Bátorítsd cserkészeit és szüleiket, hogy kövessék példád!

Oriold Alpár levele

3. Évi munkatervedbe iktass be legalább egy, de ha lehet két lelki-gyakorlatot vezetőiddel közösen!

4. Soha ne becsüld alá a hit közösségépítő erejét, és mindig add meg a közös imák fontosságát és méltóságát!

Amennyiben ezek a tettek belső hitedből fakadnak, kitűnő támpontot nyújthatnak a rólad példát vevőknek, és ők is ezt a példát adják majd tovább.

Legfontosabb: a tíz cserkésztvény nem helyettesíti a tíz parancsolatot, de annak könnyebb megértésére szolgál. A magyar cserkésznevelési rendszert eleve úgy állították fel elődeink, hogy teljesen átszövi a tíz parancsolat szelleme, minden alkalmad és lehetőséged megvan, hogy használd és hirdesd. Azért fontos ez, mert sok fiattal hoz majd össze sorsod, akik ezt kevésbé vagy egyáltalán nem ismerik, és reád hárul majd a feladat: ismertesd meg őket ezekkel a rendelkezésekkel. Neked kell őket bevezetni abba a rendszerbe, amelyet Istenünk eme tíz rendelettel adott nekünk, s neked kell megértetned velük ennek fontosságát. Azt, hogy a testi egészség mellett a lelki egészség még nagyobb fontossággal bír és nem elég elsőnek megmászni a hegyet, de ezért hálát is kell adni a hegy csúcsán!

Csak így nevelhetsz egész embert, aki megtestesítheti az ideális magyar cserkészt, az „emberebb ember és magyarabb magyar” példájának megszemélyesítőjét.

Ehhez a nemes feladathoz kérjük alázattal mi, elődeid, Isten áldását és kívánunk számodra kitartást és jó munkát!

A mentorcsapat szerepe

Mentorcsapat alatt azt a már működő cserkészcsapatot értjük, mely földrajzilag közel helyezkedik el az alakuló csapathoz, és vezetői nyitottak a felnőttként cserkészzel ismerkedő felnőtt, illetve alakuló csapata iránt. A felnőttcserkészzé válónak lehetősége van becsatlakozni a mentorcsapatba, és azon belül megkezdnie a csapatalapítást például egy különálló rajként, de nem feltétlenül szükséges a csatlakozás, önállóan is véghez

viheti a folyamatot úgy, hogy a mentorcsapattal szoros kapcsolatot tart. Ez alatt értjük, hogy az alakuló csapattal részt vesznek a mentorcsapat programjain: túra, portya, farsang, karácsony, csapatnap stb.

A mentorcsapatnak azért is van nagyon fontos szerepe az alakuló csapat életében, mert tőlük le lehetek vonva a cserkészség részeit, a csapat felépítését, a vezetőség működését, az őrsgyűlések rendjét.

Nem utolsósorban egy esetleges közös

táborozás után a leendő csapatparancsnok magabiztosabban vághat bele első saját táborának megszervezésébe a következő évben.

Egyes esetekben az is előfordulhat, hogy a mentorcsapat „kölsönvezetőkkel” segíti az alakuló csapat munkáját, de ez nagy mértékben függ a mentorcsapat kapacitásától a vezetők terén.

A fenti együttműködés nagyon fontos és értékes a mozgalom életében, mivel azt hivatott segíteni, hogy minél több gyermekhez eljusson a cserkészlet, és biztonságot ad a leendő csapatparancsnoknak is.

A vezetőség felállítása

A vezetői közösség kialakítása és megerősítése a csapat működésének egyik kulcsa. Ennek legfőbb eszköze a vezetői őrs kialakítása, melynek során célszerű a bekerülés, a ceremóniák, a belső szabályok és az értékelés pontos és részletes végiggondolása és

megtervezése. Erre alkalmas program egy vezetői hétvége szervezése.

Mit csinál az őrsvezető?

Az őrsvezető egy 14–17 éves képzett vezető. Képzését a szakterületén belül (cserkész, kiscserkész) a központi vezetőképző táboron és csapat és körzeti továbbképzőkön kapja. Mivel a cserkészlet az őrsi foglalkozáson alapszik, az őrsvezető az egyik legfontosabb tagja a vezetői karnak. Az őrsvezető a rábízott 3–6 cserkésznek vezet őrsi foglalkozást és kirándulást. Mivel az őrsvezető a gyermekek legfiatalabb vezetője, vele van a legszorosabb kapcsolatuk.

Mit csinál a rajparancsnok?

A rajparancsnok egy 17–21 éves, szakterületén képzett vezető, általában segédtsízt. Rajfoglalkozást és kirándulásokat vezet, egyezteteti és ellenőrzi az őrsvezetők munkáját, beosztja a próbarendszer alkalmazását a gyerekek számára, és próbáztatja a gyerekeket, kiértékeli fejlődésüket és az őrsvezetők munkáját.

Mit csinál a csapatparancsnok?

A csapatparancsnok egy 22 éven felüli vezető, aki cserkésztsíztképzést végzett. A csapat élén áll, beosztja az évi programot munkatervében, felügyeli a rajparancsnokokat és az őrsvezetőket, továbbképzést vezet számukra. Elsősorban ő tart kapcsolatot a csapat és a szülők, a cserkészszövetség, az egyházak és a társadalom között. A csapatparancsnok minden évben jelentést tesz a szövetségnek a csapat munkájáról.

Mit csinál a fenntartó testület?

A fenntartó testület anyagilag biztosítja és támogatja a cserkészcsapat munkáját. A fenntartó testület otthont biztosít a csapat számára, erkölcsileg támogatja, illetve kapcsolatot teremt a helyi magyar közösségekkel. Minden cserkészszülő és olyan magyar, aki szeretné támogatni a cserkészetet, tagja lehet a mi fenntartó testületünknek. Amikor új csapatparancsnokot kell választani, a fenntartó testület tesz javaslatot.

Toborzás

A nyári táborok lezárultával, mikor a gyerekek újra visszakérülnek az iskolapadokba, kezdetét veszi a cserkészév. Ezzel a cserkésztoborzó időszaka is megkezdődik.

A verbuválási fázisnak három szakasza van:

- megfogni a gyereket,
- megfogni a szülőt,
- a szülő és a gyermek rokonszenvének erősítése a cserkészeti irányába.

A gyerekek számára egy dinamikus, mozgásos, játékos cserkészismertető programmal

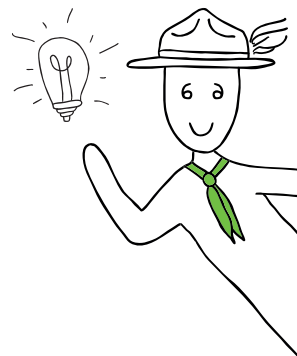

kell készülni, míg a szülők számára egy értekezlet jellegűvel, amely komolyabb hangvételű. Hogy melyik fázissal kezdünk a toborzási időszakban, az az összetartón múlik.

Az összetartó olyan személy, aki a toborzás menetét kézben tartja (őrsvezető, csapatparancsnok vagy vezető) az elejétől a végéig.

Az alábbi három M lépésnél (marketing, megfogás, megerősítés) fontos maradandót adni akár tárgyi, akár szellemi formában.

Keress követendő példákat, ahol a mentorcsapat kulcsszerepet kapott az új csapat létrehozásában! Olvass bele a kiadvány végén szereplő esetleírásokba!

Első lépés: marketing

A marketing tevékenység fontos eszközei:

- az órákra való bejárás, ahol fontos a megjelenés (egyenruhában mutatkozás),
- cserkészismertető készítése szórólapokra, prezentációkban, majd azok szétosztása, bemutatása,
- a toborzó idejének és helyszínének kiakasztása, média- és online felületeken hirdetés.

Második lépés: megfogás

Gyerekeknek a toborzó, a felnőtteknek a szülői értekezlet megtartása.

- **Toborzó:** egy olyan program, amely a cserkészzet bemutatására irányul, így rendezhetünk akadályversenyt vagy keretmesés eseményt vagy állomásokból álló forgót.
- **Szülői értekezlet:** beszámoló a cserkészzet alapjairól és a helyi csapat történetének előadása, regisztráció, az adatok felvétele. Fontos az őszinteség (tudatosítani kell bizonyos tényeket, mint például, hogy a tá-

borok során a gyerekek nem használhatják a mobiltelefonjaikat stb.), és minden kérdésre meg kell adni a helyes választ (felkészültséget igényel).

Harmadik lépés: megerősítés

Lényegében ez lenne az első foglalkozási alkalom, amelyen a szülő és a gyerek is részt vesz. Érdekes és fergeteges műsorral érdemes készülni, ilyen egy közös tábortűz vagy keretmesés bemutató cserkészjátékokkal vegyítve.

A második foglalkozáson az őrsvezető és a jelöltek jelennek csak meg, a szülő itt már a vezetőre bízta a gyerekeit.

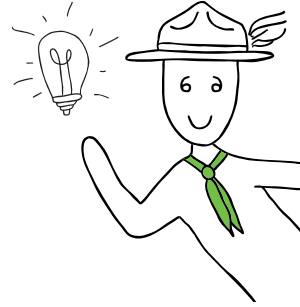
Vezetőképzési tervek

Sok csapatnál azért stagnál a munka, például azért nem toboroznak, mert nincs a csapatban képzett vezető. Gyakran előfordul, hogy azért nem mennek VK-ba (vezetőképzésbe), mert társaik rossz élménnyel tértek haza onnan, vagy a csapatkultúrában nem presztízs, hanem nyűg az őrsvezetés. Fontos tehát, hogy a leendő csapatparancsnok kedvet csináljon a vezetőképzéshez, tudja lelkesíteni a vezetőjelölteket a képzés elkezdésére.

Mikor a következő évre gondolunk, tudjuk, hogy csak az biztos, jövőre semmi sem biztos. Vezetőink jönnek-mennek, iskoláik miatt elhagyják a városunkat, s így a csapatot is. Házasság, babák, munkahelyi követelmények legtöbbször valós indokok, néha jó ürügyek arra, hogy kilépjenek a cserkész szolgálatból. Az állandó változást el kell fogadnunk, nem személyes sértés egyes emberek távozása,

Keress követendő példákat a vezetőség összekovácsolására!
Olvass bele a kiadvány végén szereplő esetleírásokba!

ilyen az élet. A változások pozitív oldala, hogy távozó tagjaink sokszor tapasztaltabban jönnek vissza, a kisbabák felnövekedése után az egykori vezető újra felkérhető segíteni, s mert ezúttal már a saját gyereke is csapattag, dupla energiával fog majd támogatni bennünket. Sokszor a szeptemberi évkezdéskor még az sem biztos, hogy melyik őrünkben hány tag lesz? Vajon visszajön-e minden őrvezetőnk? Nehéz ilyen helyzetben előre tervezni.

Mindig számítsunk kevesebb vezetőre és több gyerekre, akkor nem érhet bennünket meglepetés. Mindig előre kell tervezni, a mai napon túl, a jövő évre. Azon kell gondolkodni, hogy melyik őrnek milyen a dinamikája (vagányabb, álmosabb, kevert tudású tagokból áll-e, vagy mindenki hasonló szinten áll a cserkész tudásban, és egyformán járt-e táborban). Ez segíthet.

A folyamatos őrvezető- és segédtsztképzés legyen rutin – egész évben gondoljunk rá, nézzük meg előre, kik lesznek a jövő őrvezetői, mik a csapat igényei, hány őrvezetőt fogunk elveszíteni (egyetemre megy stb.). Kiválasztani, tervezni, tanítani. Próbáljunk nagyobb merítet, mint kellene. Sokszor

nem az őr sztarjából lesz a legjobb következő őrvezető. Fontos a favorizálás elkerülése, ha valakinek valamit megengedünk, az érdeme alapján tegyük, ne azért, mert szépen mosolyog ránk. Adjunk esélyt a gyengébbeknek is a bizonyításra, meg fogunk lepődni, milyen jól megcsinálják a beléjük vetett bizalmat.

Lehet, és néha kell is a csapat létszámát korlátozni vagy ideiglenesen lezárni, ha nincs elég vezetőnk. Udvariasan el kell magyarázni az érdeklődő szülőknél, hogy most miért nem tudunk új tagokat befogadni, és hogy ez csak egy ideiglenes állapot. Ez azonban veszélyes, mert az új kezdet nagyon nehéz lehet. Figyelni kell arra is, hogy nehogysértődést okozzon (Miért éppen az én gyerekem nem lehet cserkész, ha más befért?). Ha van rá lehetőség, akkor a közeli csapatokból is érdemes lehet „kölcsonkérni” vezetőket az utánpótlás képzésének idejére. Ha a mi városunkban tanul egy kiképzett cserkészvezető, aki korábban máshol jó vezető volt, keressük fel, vonjuk be!

Az alábbiakban a KMCSSZ vezetőképző vezetőtisztjének csapattervezési logikáját

Korosztályok létszáma	2018	2019	2020	2021
kiscserkész	15	25	30	25
cserkész	12	17	24	20
vándor	4	4	8	8
összesen	31	46	62	53
Vezetők szükséges létszáma	2018	2019	2020	2021
kcsőv	3	4	6	5
őv	3	4	5	4
kcsst	1	2	2	2
st	1	2	2	2

2. táblázat: Vezetői létszám tervezése

ismerhetjük meg. Használjuk az itt megadott mintát, csapatunk helyi igényeihez igazítva! (Lásd 2-3. táblázat.)

Csapat vezetőképzési terv – példa

1. Először kiszámítjuk a cserkészek és kiscserkészek várható létszáma szerint a szükséges vezetői igényeket.
2. Azután megtervezzük, hogy a 13 évesektől kezdődően a vezetői igény/tehetség szerint melyik vezetőképző táborba menjenek jelöltjeink. Legyen szemünk előtt, hogy

onnan hazatérve milyen beosztást fognak kapni. A csapaton belül próbálunk olyan beosztásokat adni, amelyek a csapat/vezető igényeinek és képességeinek megfelelnek, de egyúttal biztosítják az utánpótlást is. Sok fiatalunk nagyon büszke, ha már előre tudja, hogy a csapat hol fog rá számítani.

3. Ahogy alakul a csapat élete, a váratlan események miatt vizsgáljuk át újra évente, hogy változtak-e az igények vagy a potenciális vezetőjelöltek létszáma.

Keress követendő példákat, ahol a csapatalapítási folyamat szerves részét képezte a csapattagok vezetőképzésének szisztematikus átgondolása! Olvass bele a kiadvány végén szereplő esetleírásokba!

3. táblázat: Vezetői életpálya tervezése

Születési év	Fekete Márta	Kiss Jancsi	Nagy Pista	Kiss Beáta
	1996	2000	2005	2006
2018-ban				
életkor	22	18	13	12
csapatbeosztás	kiscserkészraj-parancsnok	kiscserkészőrs-vezető és segédtsíztjelölt	cserkész	cserkész
vezetőképző tábor	jelölt cserkésztsízt képzésben	jelölt segédtsízt képzésben	jelölt segédőrsvezető-képzésben (Dobó tábor)	résztvevő mintatáborban
2019-ben				
életkor	23	19	14	13
csapatbeosztás	pénztáros	kiscserkészraj-parancsnok	őrsvezető tanfolyam	őrsvezető tanfolyam
vezetőképző tábor	kiképző kiscserkészőrs-vezető-képzésben	jelölt kiscserkész-segédtsízt-képzésben	jelölt őrsvezetőképzésben	jelölt segédőrsvezető-képzésben (Dobó tábor)
2020-ban				
életkor	24	20	15	14
csapatbeosztás	csapatparancsnok helyettes	kiscserkészraj-parancsnok és szertáros	kiscserkészőrs-vezető	cserkészőrs-vezető
jubileumi tábor	altáborparancsnok-helyettes	törzstag	résztvevő korosztályos altáborban	résztvevő korosztályos altáborban
2021-ben				
életkor	25	21	16	15
csapatbeosztás	csapatparancsnok	cserkészraj-parancsnok és szertáros	kiscserkészőrs-vezető	cserkészőrs-vezető
vezetőképző tábor	kiképző őrsvezető-képzésben	kiscserkész mintatáborban rajparancsnok	cserkészmintatáborban őrsvezető	jelölt kiscserkészőrsvezető-képzésben
2022-ben				
életkor	26	22	17	16
csapatbeosztás	csapatparancsnok	cserkészraj-parancsnok	kiscserkészőrs-vezető	cserkészőrs-vezető
vezetőképző tábor	kiképző segédtsízt-képzésben	kiképző őrsvezető-képzésben	segédtsízt	kiscserkész mintatáborban őrsvezető

Az első csapattábor

A cserkészév menete a tanévhez igazodik. A vezetők általában szeptemberben megtervezik az évet, kijelölik a programok időpontját, felelőseit. Az őrsökben a gyerekek egész évben fejlesztik tudásukat, felkészülnek a cserkészév csúcsára, kiteljesedésére, a nyári táborra.

Előkészületek

A tábor megszervezéséért a táborparancsnok a felelős, aki lehet a csapatparancsnok vagy más segédtsízt is. Koordinálja a programszervezést a csapaton belül, tartja a kapcsolatot a szülőkkel. Felelős azért, hogy megfelelő táborhelyet találjanak, és maradéktalanul meg legyen szervezve a be-

szerzés, logisztika. Feladata továbbá, hogy hivatalosan is bejelentse a tábort, miután megszerezte a szükséges engedélyeket.

A szervezők a cserkészek belső adatbázisából, idősebb cserkészekről vagy más csapatoktól összegyűjtik az őket érdeklő táborhelyeket, és a kiválasztott területeket személyesen is megnézik. Fontos szempont, hogy a táborhely mérete megfeleljen a táborozni készülő cserkészek létszámának. A cserkészek az olyan táborhelyet szeretik, amely:

- elzárt, távolabb esik a civilizációtól (pl. település, autópálya, zaj, szemét);
- erdei utakon megközelíthető autós úttal;
- van sík terület (tisztás, rét), ahol lehet sportolni, játszani;
- vannak ligetes részek, gyér aljnövényzettel, ahol lehet sátorozni;
- van a közelben ivóvíz (csaptelep, kút, forrás), előny, ha patak is.

Ideális, ha van iható vízű forrás a táborban, de ez sajnos ritka, így legtöbbször arra

kényszerülünk, hogy máshonnan hozzunk vizet, amit 20–50 literes kannákban, hordókban szállítunk és tárolunk. Sok csapat használ 1000 literes, köbös tartályt, amit létszámtól függően elegendő néhány naponta feltölteni, cserélni. Érdemes a terület tulajdonosánál vagy a közeli településen érdeklődni, honnan vételezhető ivóvíz (pl. temetői csap, utcai kék kút, plébánia, tűzcsap). A szervezők a táborhely kiválasztásakor figyelembe veszik, hogy mennyibe kerül területhasználat, mivel a táborok jellemzően alacsony költségvetéssel valósulnak meg, és nem profitorientáltak.

A cserkész táboroknak egyaránt meg kell felelniük a törvényi előírásoknak és az adott cserkészszövetség táborozási szabályzatának. Szükséges beszerezni a terület tulajdonosának vagy kezelőjének engedélyét (zöldhatósági engedély, ha természetvédelmi területről van szó), bejelenteni a tábor az illetékes közegészségügyi hivatalhoz, valamint a fenti dokumentumok birtokában bejelenteni a cserkészszövetségnek, illetve táborozási engedélyt kérni.

Akikkel a cserkészek jellemzően kapcsolatban állnak a táborok vagy a szervezés során: polgármester, helyi erdész, természetvédelmi őr, erdőterület tulajdonosa, pap, lelkész, közeli kisbolt, helyi termelők, helyi szolgáltatások: közeli strand, cukrászda, falumúzeum, tájház.

Táborfajták

A cserkészek a korosztályi sajátosságok miatt különböző típusú táborokban vesznek részt.

A kiscserkészek (7–10 éves korig) nem sá-

tortáborba/nomád táborba, hanem tanyázni mennek. Ez a tábortípus általában 3–5 napos. A résztvevők épületben laknak, de a programjaik nagy részét a szabadban tartják. A cserkészek (10–14 éves korig) és kósák (14–18 éves korig) 10 napos, nomád táborban vesznek részt, ez a klasszikus cserkész tábor az erdőben. Jelen összefoglaló alapvetően erről a tábortípusról szól. A vándorok (egyetemista korosztály) és a felnőttek (25–) általában vezetőként vannak jelen a táborokban. A cserkészcsapat dönthet úgy, hogy egyedül táborozik, de szervezheti táborát együttműködve más csapattal, csapatokkal. Az előbbi eset kifejezetten a csapat összekovácsolódását segíti. A közös tábor során más csapatok cserkészeit, szokásait, új gyakorlatokat ismerhetünk meg, nagyobb számú vezetővel pedig könnyebb a szervezés. Frissen alakult csapatoknak ezért, és a tanulás szempontjából is ajánlott először tapasztaltabb csapattal együtt táborozni.

A jamboreek mintájára a cserkészszövetségek is rendeznek néhány évente szövetségi nagytábor, amelyen az összes cserkészcsapat részt vesz. Az altáborokba rendeződött cserkészek hagyományos tábori életét az olyan közös programok színesítik és teszik feledhetetlenné, mint a nagy létszámú népi játékok, sportjátékok, versenyek, vásár, szentmise/istentisztelet, közös tábortűz.

Különleges tábortípus például a mozgótábor, ahol tulajdonképpen nincs egy alaptábor, hanem az egész tábor egy- vagy többnaponként szedi a „sátorfáját” és továbbáll (gyalog,

biciklivel vagy akár vízen). Nagyon izgalmas, de több szervezést és logisztikát igényel.

Előttábor

A legtöbb táborban a gyerekek érkezése előtt pár nappal a vezetők kimennek a táborhelyre, hogy előkészítsék a terepet. Leszállítják a felszerelést (szerszámok, sátrak, konyhai eszközök, programkellékek), felépítik a szükséges közös építményeket, bejárják a napi beszerzési útvonalakat, biztosítják az építkezéshez, főzéshez, tábortüzekhez szükséges faanyagot.

- Gyűjtött fa: A cserkészek összeszedik a táborhelyen található faanyagot (száraz, kidőlt fák, lehullott ágak) ezek egy részéből kenderpárga segítségével tábori építményeket készítenek, másik részét főzéshez tűzfának használják.

- Vásárolt fa: Ha nem áll rendelkezésre megfelelő faanyag, a közeli tüzepről vagy erdészettől vásárolnak rönköket (kb. 10–20 cm átmérőjű, 1–3 m hosszú könnyű farudakat) és széledeszkát (ez a rönkök feldolgozásakor a szélekből keletkező, egyik oldalán domború deszka), amit az asztalok, padok építésénél használnak. Néhány cserkészcsapat hazaszállítja a fűrészáru egy részét, és évről évre újra felhasználja.

A táborba a gyerekek általában közösen, tömegközlekedéssel vagy különbusszal jutnak el. Az állomástól vagy az erdő szélétől gyalog közelítik meg a táborhelyet. Az előkészítő csapat és egy-két vezető érkezik gépkocsival, és jellemzően egy-két autó van jelen a táborban. A felszerelések leszállításánál és elpakolásnál

sok csapat használ furgont vagy teherautót. Ha a táborban van látogatói nap, amikor a szülők vagy régi cserkészek meglátogathatják a tábort, több autóra lehet számítani.

Jellemző felszerelés

- Lakósátor: 5–10 fős, nagyobb (vászon) sátrak, vagy kisebb igluk, a cserkészek örsönként ezekben alszanak.

- Konyha és közösségi sátor: jellemzően nagyobb, katonai jellegű sátrak konyhának, felszerelésnek és a közösségi programoknak.

- Ponyva: legtöbbször műanyag ponyva kötéltel fákra felkötve, az eső, nap elleni védelemre szolgál, oldalról nyitott, vagy használható takarásra is.

- Konyhai felszerelés: minden, ami a GH-hoz szükséges a katlantól a mosogatódézsákon át a krumplipucolóig.

- Szerszámok: ásó, gyalásó (katonai gyalagsági kisásó), csákány, lapát, lyukfúró, gereblye, fűrész, fejsze, balta, macséta (a bozót ellen), sarló, kasza.

- Játékok: labdák, sporteszközök, métaütő, jelmezek.

- Személyes felszerelés: ruhák, tisztálkodási szerek, étkezési felszerelés, hálósák és szivacs, zseblámpa, zsebkész, gyufa, írószerek, varrókészlet.

Tábori program

A tábor napi rutinja ad keretet a változatos, nagyobb programoknak. Sokféle aktivitás előfordul: kirándulás, sport, csapatjáték, kézműveskedés, lelki program. Jellemző programok a teljesség igénye nélkül: akadályverseny,

előadások forgószínpadszerűen, őszi főzés, számháború, hadijáték, sport, túra, kirándulás, kézműves foglalkozások, vásárnap, mise/istentisztelet. Sok csapatnál szokás a portyázás, amikor az őrök kirándulnak, felfedezik a környéket és egy éjszakát a táboron kívül töltenek.

A napi rutin csapatonként és táboronként változik, de az alábbi, általános napirend jó támpontot jelenthet. (Lásd 4. táblázat.)

Keretmese

A legtöbb tábornak van keretmeséje, ami a programokban, szereplőkben, jelmezekben, rövid jelenetekben, tábortüzekben, megnevezésekben elevenedik meg. A vezetők és gyerekek jelmezeket öltenek, díszletet építenek és játékos formában megélik a keretmesét. A téma lehet történelmi (honfoglalás,

kuruc kor), irodalmi (Egri csillagok, Gyűrűk ura), de nem ritka, hogy a keretmese által más kultúrákat ismerhetnek meg a résztvevők (távol-kelet, vadnyugat). Történelmi táboroknál inkább a magyar témákat részesítjük előnyben!

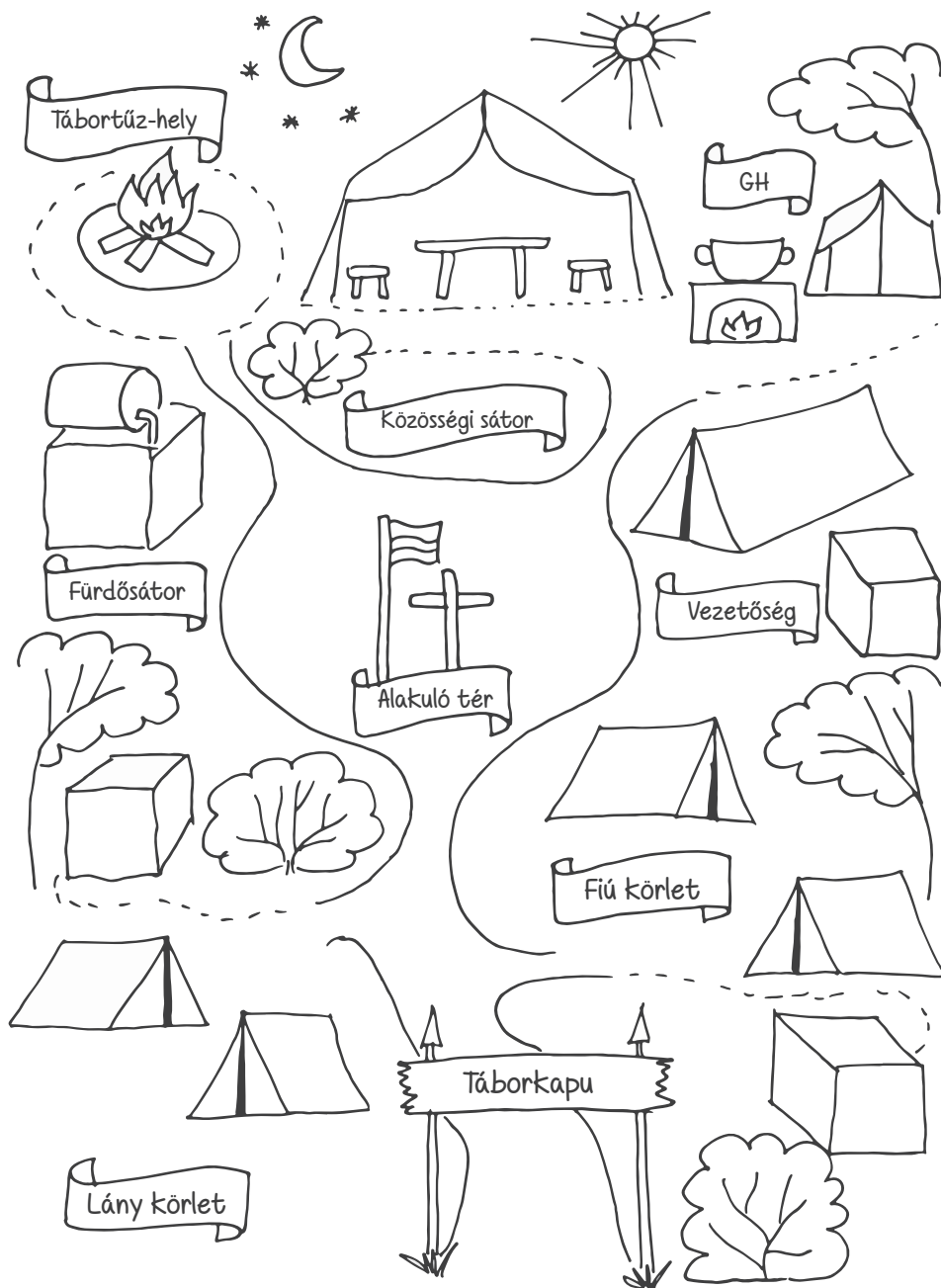
A keretmese legyen korosztálynak megfelelő, pozitív, hiteles. A jó keretmese jellemzői: vannak állandó szereplői, tiszta a mondanivalója, pozitív a kimenetele. A választott történet úgy fut végig a tábor napjain, hogy közben a programok mind belesimulnak. A szereplők és a történetek motiválják a cserkészeket a fejlődésre és az akadályok leküzdésére. A jó keretmese tanulsággal és sikerélménnyel zárul. Ne feledjük, hogy a tábor nem színház: nem cél a tökéletesség, de nem árt az igényesség. Jobb híján törőlközöböl is remek turbán készülni, de azért érdemes a varrógéphez ülni.

Mikortól?	Mi történik?
7.00	Ébresztő, reggeli torna, reggeli rutin
8.00	Zászlófelvonás
8.30	Reggeli
9.00	Délelőtti program
13.00	Ebéd
14.00	Délutáni csendes pihenő
15.00	Délutáni program
18.00	Vacsora
19.00	Fürdés, tisztálkodás
20.00	Felkészülés az esti őszi előadásokra
20.30	Tábortűz – Nagy közösségi együttlét
22.00	Zászlófelvonás, esti rutin, takaródó
22.30	Vezetőségi megbeszélés (a nap áttekintése, másnapi program átbeszélése)
22.00–6.00	Éjszakai őrség (A nagyobb gyerekek párosával egy-kétórás váltásban őrködnek a táborban éjszaka, szükség esetén felkeltik a vezetőket. Reggel 6.00-kor ébresztik a konyhafőnököt.)

4. táblázat: Példa tábori napirendre

4. ábra: Egy közepes csapat táborának rajza

Továbbá a keretmese a tanítási módszerünk része, nem a pusztá szórakoztatás a célja.

Jellemző építmények

Alakulótér – zászlórúd, kereszt, parancstábla: a cserkészek itt gyűlnek össze reggelente és esténként. Itt zajlik a zászlófelvonás és -levonás, illetve ha alkalmas, játéknak is helyet ad. Jellemző építmény a zászlórúd, a fából kötözött nagy tábori kereszt és a parancstábla, ami tulajdonképpen egy hirdetőtábla. Ezeket a cserkészek készítik és ássák be a földbe.

GH – konyhasátor, tűzhelyek, emésztő, szikkasztó: GH-nak nevezzük a tábori konyhát és élelmiszerraktárat (a gazdasági hivatalból ered). Itt főznek az arra kijelölt cserkészek, és itt tárolják az élelmiszert. Általában egy nagyobb sátor és ponyvázott előtér alkotja. A cserkészek otthonról hoznak vagy fából építenek polcokat és asztalt, munkapultot a főzéshez és tároláshoz. Itt kapnak helyet a tűzhelyek (jellemzően gázszámoly vagy földbe ásott tűzhelyek). A tartós élelmiszereket a táborozók többnyire előre beszerzik, hűtési lehetőség híján a romlandó élelmiszereket pedig naponta vásárolják. A konyha közelében, de biztonságos távolságra van az emésztő és a szikkasztó, ahova a szilárd és folyékony ételmaradék kerül.

Szersátor: ebben a sátorban tároljuk a szerszámokat, játékokat, kellékeket és a nem élelmiszer jellegű fogyóeszközöket (pl. mosogatószer, vécépapír).

Latrina: egy földbe ásott gödör (kb. 1x1x2 m), amely fölé a cserkészek fából ülőkét kötöznek. A takarást oldalról és az esővédelmet

fölről ponyva biztosítja. Mellette kézmosási lehetőség. A Nébih-előírások szerint naponta klórral kell fertőtleníteni. Egész tábor alatt ezt használják, a végén betemetik, és egy vastag karóval jelzik a helyét. A táborozási szabályzat értelmében nemenként és 20 főnként szükséges egy latrina. A latrinát a tábor területéről és utaktól távolabb, az uralkodó szélirány és vízfolyás figyelembevételével kell elhelyezni.

Fürdőszátor (zuhanyzó): a cserkészek itt tisztálkodnak. A takarás érdekében ponyvával van körbevéve. Jellemző fürdési módok: lavórban, zuhanyzsákkal, fára felkötött nagy hordóból zuhanyrendszerrel, kézikánnával. A földön kötözött lábrács van, mellette polc és akasztó a ruháknak, illetve ülőke az öltözéshez. Fölről nem fedett. A lefolyó víznek elvezetőárkot ásunk.

Lakósátrak: 5–10 fős nagy vászonsátrak, a cserkészek örsönként ezekben alszanak. A sátor körül 15–20 cm mély árok van, amely a csapadékelvezetésre szolgál. Vannak csapatok, amelyek a rétre, míg mások a fák közé szeretik felállítani a sátrakat. Szintén eltérhet, hogy egymás mellé vagy kifejezetten elszórva helyezik el a lakósátrakat. Sok helyen használnak a nagy sátrak helyett kis turista-sátrakat (például iglut).

Körletek: az örsök elkülönített területek fölé rendezkednek, itt helyezkednek el a lakósátrak és az örsi építmények (csajkatartó, szárítókötél, cipőtartó, pöcegödör, körletkapu, körletkerítés).

Közösségi helyek: ilyenek például a közösségi sátor, imasarak, vezetőségi körlet, ebédlő.

Vannak csapatok, akik az ebédlőbe asztalt és padokat is építenek, míg mások otthonról hozott sörpadszetteket használnak.

A táborozók építhetnek egyéb, nagyobb építményeket, például táborkaput, tornyot, különlegesebb díszleteket a keretmeséhez.

Ezek többnyire nagyok és látványosak, viszont kevés praktikus funkciójuk van, de a kezűgyességet és a kreativitást nagy mértékben mozgósítják.

A táboron belüli közlekedés miatt természe-

tesen is kialakulnak ösvények, de sokszor az utakat elgereblyézik és két oldalról kövekkel, ágakkal jelölik. Lejtős területen gyakran lépcsőket ásnak, patakoknál fából hidakat építenek a cserkészek.

Táborbontás

A tábor utolsó napján a gyerekek vezetőikkel összepakolják a személyes holmijukat, lebontják a sátrakat, szétszedik az építményeket, kitisztítják a körletüket,

majd a táborzáró ceremóniát követően hazaindulnak. A vezetők egy csoportja elintézi a felszerelés hazautaztatását, ellenőrzi, hogy a helyszín vissza lett-e állítva az eredeti állapotába. Ezekben a tábor idősebb résztvevői is segíthetnek. Az árkokat, gödröket és tűzhelyeket gondosan betemetik, a latrina, emésztő- és szikkasztógödrök helyét egy földbe szúrt vastag karóval megjelölik. Az ösvényeket és a sátrak helyén az avart visszagereblyézik, a lépcsőket lerombolják, az esetleges hidakat lebontják. A ponyvákat, spárgákat leszedik a fákról és gondosan összecsomagolva hazaviszik. Az építkezéshez használt fával a terület kezelőjével egyeztetett módon rendelkeznek. A még a táborhelyen lévő szemetet elszállítják. A tábor végén vagy elpakolásakor

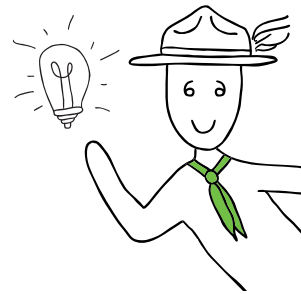
a vezetőknek ildomos köszönetet mondaniuk a helyi segítőknek.

Hazaérve a felszereléseket megtisztítják és elpakolják a csapatraktárba. Táborzáró jelentést küldenek a cserkészszövetségüknek, a vezetőséggel kiértékelik a tábort, és levonják a tanulságokat.

A tábor levezetéséről további információk találhatóak például a magyarországi Cserkészvezetők Kiskönyvtára sorozatban megjelent Cserkészek táborozási könyvében (1997). Érdekes a Vezetők Lapja sorozatban megjelenő ilyen témájú cikkeket is összegyűjteni. A legcélravezetőbb mégis beszélgetni tapasztalt vezetőkkel, akiknek sok-sok tábor van már az ingzsebükben, ellátogatni más csapat cserkész táborába, vagy közösen szervezni velük a tábort.

Keress követendő példákat!

Olvass bele a kiadvány végén szereplő esetleírásokba!

KOMMUNIKÁCIÓ, ADMINISZTRÁCIÓ, PÉNZÜGYEK

Kommunikáció a szülőkkel év közben

„Elsősorban a család az a helyi közösség, pontosabban közösségek hálózata, amely a cserkészletbe bekapcsolódó gyermekek és fiatalok első szocializációs közegét adja és értékrendjüket megalapozza. A családdal való együttműködés nem csak elvárásokat jelent (a gyereket bízzák ránk), hiszen nevelésünkben csak a családdal közösen tudunk előre haladni. A család támogató segítségével több oldalról megerősítést ad a nevelői munka eredményeinek eléréséhez. Nevelésünkben a felnőtté válás egyik legfontosabb célja, hogy a fiatal felnőtt életében megtalálja hivatását, amely a túlnyomó többség számára szülői szerepvállalást jelent.” (Összmagyar Cserkészstratégia, 2012.)

Tippek a szülőkkel való sikeres kommunikációhoz

Elengedhetetlen a szülőkkel való folyamatos kommunikáció. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a szülői értekezletek fontosságát. Ezen alkalmakkor alakítanak ki a szülők is rólunk és a csapatról képet, s ez megalapozza otthoni hozzáállásukat. Hasznos lehet havonta vagy negyedévente a programokról, a csapatban történetekről szóló kis újság kiadása is (papíron vagy a csapat honlapján).

Minden eszköz, amivel a családokat el tudjuk érni, jó. Régen ez családlátogatást is jelentett, a mai felgyorsult világban erre már ritkán van alkalom, pedig – épp ezért – nagyon nagyra értékelheti egy-egy család, hogy a parancsnok személyesen is érdeklődik a cserkészei iránt. Ma már inkább a gyors kommunikáció

a divat, s ehhez érdemes igazodni: telefon, e-mail, facebook, a csapat honlapján való hirdetés – ami az adott városban legjobban működik. De épp ezek miatt a személyes megszólítást talán ma még jobban értékeli a családok.

Várjuk el a szülőktől, hogy kommunikáljanak velünk! Szóljanak előre, ha hiányozni fog a gyermek a foglalkozásról. Viszont ezt számonkérni csak akkor lehet, ha mi is kifogástalanul kommunikálunk feléjük. Abban az esetben várhatjuk el ezt igazán, ha ők is megkapják ugyanezt tőlünk.

A legszemélyesebb és leghatásosabb kommunikációs forma még mindig a telefonbeszélgetés, de a modern időkben nincs rá elég idő, főleg nagy csapatoknál. Itt a csapat honlapja és a facebook-oldala sikeres eszközzé válhat, ha rendszeresen kezelik vagy karbantartják (mi vagy az IT-s felelősrünk). Kisebb csapatoknál bevált módszer a telefonlánc is – mindenki tudja, hogy kit kell értesítenie, ha új információ érkezik.

A jó kommunikálás legfontosabb szabálya a következetesség. Pl. szerdánként érkezzen e-mailen vagy más formában egy rövid leírás mindarról, amit tudniuk kell. Így tudja a szülő (vagy a vezető), hogy mikor kell keresni az információt. Ha ezt rendszeressé tesszük, megelőzzük a „nem tudtam” kifogásokat is. Amikor fegyelmi gondot kell megosztani egy szülővel, kerüljük az erős nyelvezetet (hazugság stb.) Csupán mondjuk el, hogy a gyermeke mit tett. Engedjük meg, hogy a szülő jöjjön rá arra a következtetésre, hogy a gyermeke ilyen vagy olyan.

Amikor esetleg nehéz témát kell megbeszélni a szülővel (a késést, a gyenge magyar beszédet, a gyakori hiányzást stb.), jól működik, ha a gyermek szemszögéből elmondjuk, hogy az neki miért rossz. Sok esetben a szülők nem törődnek azzal, hogy a csapatnak miért rossz valami, de saját gyermekük szemszögét (néha túlzottan is) fontosnak tartják. Jobban odafigyelnek erre.

A következőket is igyekezzünk elkerülni, mivel nem közkedveltek a szülők körében:

- váratlan és hirtelen programváltozás;
- rövid átfutási idő: ne három nappal az esemény előtt tájékoztassuk a szülőket egy nagy programról. Ha a fejünkben még csak készülnek is a részletek, már hirdetni kell. A családok naptárába csak így kerülhet bele még a legjobbnak tartott cserkészeseemény is;
- be nem tartott ígérek: ez mindenre vonatkozik (ha kell, írjuk fel magunknak, hogy mit ígértünk, hogy el ne felejtjük).

A segítő szülők típusai és a távolság megtartása

Különböző, segítségüket felajánló szülőtípussal fogunk találkozni. Érdemes megismerni őket, jó, ha gyorsan fel tudjuk mérni, ki milyen típusú, és mennyiben tud segítségünkre lenni.

a) A maga terve szerint segítő felnőtt
Akkor jön és abban segít, amikor ő látja jónak. Nem lehet előre kiszámítani, és nem mindig hajlandó egy-egy felkérésre pozitívan reagálni. De épp mivel kiszámíthatatlan, ezért érdemes őt újra és újra megkérni, hát-ha bejön. Az okos parancsnok megpróbálja

kitalálni az illető érdeklődési körét, és arra szabott kérésekkel megkeresni. Például: lennél-e idén ismét Mikulás? Meg tudnád varrni a csapatzászló elkopott szélét? Idővel nagyon jó támogató lehet belőle.

b) A le-leálló, noszogató segítő felnőtt
Szívesen segít, de a lendülete rövid ideig tart. Sok más dolga is van, amik versenyeznek a cserkészetre szánt idejével. Barátságos és kedves, és ha finoman megkérjük, újra beindul egy időre. Hasznos segítője a csapatnak, mert számíthatunk rá egy adott dologban. Csak – mint a kakukkos órát – néha újra kell indítani. Mivel az alternatíva az lenne, hogy az ő munkáját is nekünk kellene csinálnunk, vagy valaki mást találni rá, becsüljük hát meg. Sokszor dicserjük meg, és amikor kell, noszogassuk.

c) Az önállóan, kérés nélkül „segítő” felnőtt
Jön, és csinál valamit. Körjáték közben beleszalad, és leállítja, hogy a kesztyű nélküli kicsik meg ne fázzanak. Fagyit hoz, amikor nem kellene. Mobiltelefont ad a táborba a gyerekeknek, hogy tartsák szükség szerint a kapcsolatot, ha ezek a cserkészvezetők megint valamit elrontanának... Vele nehéz együttműködni. Ha többször előfordul, hogy ellenünk dolgozik, meg kell ezt vele beszélni. Legjobb csendben, négy szemközt tenni ezt, és javasolni, inkább hogyan, miben segítsen. Nem könnyű eset, mert nem mindig hagyja magát jó irányba terelni.

d) A diktatórikusan segítő felnőtt
Megkértük valamire, és most ő vette át az

irányítást. Utasítja az őrsvezetőinket, a cserkészeket beosztja helyettünk, akár beleillik az a programba, akár nem. Az lesz és akkor a tábori ebéd, amit ő gondol, még ha az nem is illik a programba. Még a tábortűz alatt is megcsörren a mobiltelefonja, amit persze nem volt hajlandó otthon hagyni, hiszen nekünk szervez valamit éppen. Sokszor nagy lendülettel indul, azután belefárad. Mászor magára marad, és tüskés lesz: neki senki nem segít, mindent egyedül kell megtennie, de majd ő jól gatyába rázza ezt a kis csapatot. Ha van rá mód, állítsuk párba valakivel, aki jobban megérti a mi szempontjainkat, vagy alakítsunk ki egy kis csoportot, hogy ne ő legyen egy személyben a felelős.

e) A tehetséges, önzetlenül, csendben segítő felnőtt

Egója minimális, ideje és türelme végtelen, milliomos, aki most fedezte fel a csapatunkat, és nagyon értékeli, amit csinálunk, ezért szponzorálni szeretné. Első lépésben egy csapatotthon-felújítást és a kirándulásokhoz egy csapatbuszt szeretne nekünk ajándékozni, persze csak ha ez a mi terveinkbe is beleillik. Mindenhez ért, a főzéstől a kopjafa faragásig. Ja, és egy palackban lakik, és valamiért Aladdinnak szólít bennünket. Ilyen segítő ritkán fogunk találni. Azonnal fogadjuk örökbe, és kössük sorsát a csapathoz, legjobb, ha rövid úton kineveljük felnőttcserkésszé... vagy az utódunkká...

A másik típusokkal (a–d) gyakrabban találkozhatunk. Sokan lesznek olyanok is, akiknek lenne kedvük, és kedvesek is, de nincs idejük.

Gondolkodjunk az ő fejükkel! Mikor ér rá jobban valaki, talán pár év múlva, amikor már nem három apró gyereket tologat egyszerre? Vagy az év végi ünnepek után, amikor kicsit kifújta magát, több lesz az esély? Van olyan nyugdíjas, aki épp a helyét keresi, ahol hasznosnak érezheti magát? A legelfoglaltabb, klassz emberünk is be tud illeszteni talán egy fél délutánt, ha mondjuk hat hónapra előre tudja? Legyünk sakkmesterek, akik azt a lépést lépik meg, ami akkor, abban a helyzetben épp a legjobb.

Becsüljük meg a segítőinket, a mi munkánkat teszik könnyebbé. A legkisebb segítséget is nyilvánosan köszönjük meg, hiszen ez mindenkinek jól esik. Épp az ellentéte ez a fegyelmezésnek, azt csendben, ezt hangosan tesszük.

Amelyik családot bevontuk, akármilyen kis feladatra is, az sokkal aktívabban jár majd cserkészetre, hiszen magáénak érzi a csapat többi ügyét is. Ezért fontos, hogy végiggonddoljuk, milyen kisebb-nagyobb munkákra fogjuk megkérni az „önkéntes” szülőket. Munkájukat utána nagyon meg kell becsülni, többször kiemelni más szülők előtt, és ünnepeken is szóba lehet hozni. Mindenki szereti, ha elismerik a (mégoly kicsi) munkáját. Fontos az év eleji munkakörök tisztázása az őszi szülői értekezleten, és ezután az év során az ezekre való vissza-visszatérés.

A leggyakoribb gond a szülői passzivitás. Találékonynak, kitartónak, mosolygósnak, de határozottnak kell lennünk, amikor a segítségüket kérjük. Jó módszer a szülői őr,

vagy egy-egy szülő saját tudásának alkalmi kihasználása (építés, csillagászat, utazás, elsősegély, varrás, főzés, faragás, bicikliszerelés tanítására).

Ritkább, de előfordul mindenhol az is, hogy a szülők túlságosan bele akarnak szólni a csapat ügyeibe (ma menjetek ki, szép idő van; ne menjetek ki, esik az eső – megfáznak szegények; ne induljatok este a táborba, csak reggel, hadd aludjanak még szegények; hadd jöjjünk mi is, csak egy pár fényképet akarunk csinálni róluk, olyan jól mutat rajtuk az egyenruha; hadd vigyen a gyerekek telefonot a táborba; textelnek a parancsnoknak, aki a kirándulást vezeti, hogy jelezzék, ha jön az eső stb.). Ha következetesen mindig ugyanazt várjuk el és ugyanazt (nem) engedjük meg, ezek a próbálkozások alábbhagynak, és a szülők is megszokják a csapat szabályait, esetleg egymást is leintik. Kedvesen, de határozottan pár szóban elmondhatjuk, mit miért csinálunk másképp, mint ahogy ők szeretnék, miért is jó ez az ő gyerekeknek is (önállóság, kitartás, cserkésziesebb élet, őrsi szellem építése stb.). Végül, ha kis, számunkra nem jelentős dologról van szó, s

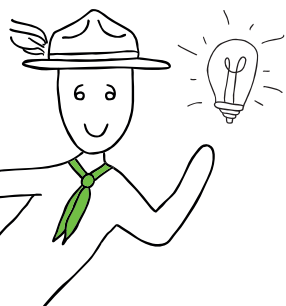
főleg, ha hasznos újitásról – ne maradjunk nagyképűen hajthatatlanok, sokszor az új ötlet elfogadásával nyerünk meg magunknak egy segítő szülőt jövőbeli programjainkhoz. Ahogy mondják: tudni kell, mikor húzzunk, mikor eresszünk.

A szülői értekezlet

Minden sikeres szervezés alapja a jó kommunikáció.

A parancsnoknak, még ha csendesebb természetű is, vállalnia kell a nyilvánosságot. Tudnia kell tisztán, egyszerűen, röviden beszélni a csapat dolgairól. Ha ez nem megy könnyen neki, jobb, ha otthon felkészül, pontokba szedi a fontosabb találkozók előtt, kis kártyákra leírja, miről akar beszélni, hova akar eljutni a mondandójával. Ez remek gyakorlás a nyugodt, határozott fellépésre.

A szülői értekezlet fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni. Legalább évente kétszer tartsunk ilyen alkalmat. Ez a legjobb találkozó, ahol sok szülőt egyszerre tudunk élő szóban tájékoztatni, a félreértéseket gyorsan tisztázni, hirdetni a közelgő eseményeket és beszámolni a lezajlott programokról.

Keress követendő példákat, ahol az alakuló csapat optimálisan tudta kihasználni a szülőkkel való kapcsolatépítés lehetőségeit!

Olvass bele a kiadvány végén szereplő eseteleírásokba!

Egy apró dolog: ne lepődjünk meg a váratlan kérdéseken sem, és jó, ha felkészülünk egy-egy pedáns szülő kellemetlen megjegyzésére is, amit a többi szülő előtt udvariasan, de határozottan kell helyretenni.

Amiről érdemes beszélni:

- Tartsunk rövid beszámolót a lezajlott programokról!
- Mutassuk be és osszuk ki az eseménynaptárt a következő félévre!
- Egyes dolgokban kérjük ki a szülők véleményét, jelezve, hogy érdekel minket, és hogy érezzék, van értelme részt venniük a szülői értekezleten.
- Jó dolog, ha a szülői értekezleten az őrsvezetők bemutatkoznak pár szóban, és esetenként bemutatják őrsi programjukat. Így a szülőknek megnő a bizalma a gyerek őrsvezetőjével szemben. Mindkét fél bizalmi kapcsolatot alakít ki egymással. A szülő észleli, hogy az őrsvezető felelősséget érez a gyermeke iránt.
- A csapat pénzügyei kapcsán rövid költségvetést is mutassunk, főként ha a szülők is adományoznak a csapat számára, vagy tagsági díjat szedünk be a csapattagoktól!

Együttműködés a helyi közösségekkel

A cserkészlet nemcsak támaszkodik a helyi közösségekre, hanem közös célok mentén, azonos értékrendre építve együttműködik velük. „A helyi közösségek egy társadalmi ügy mellett elkötelezett személyek együttműködéséből jönnek létre. Működésükben a nagyobb közösségek (település, állam) támogatása és az általuk biztosított lehetőségek határozzák meg a sikerességüket” – ahogy

az Összmagyar Cserkészstratégia fogalmaz. Elsősorban a családok alkotják a helyi közösségek azon hálózatát, amely a cserkészletbe bekapcsolódó gyermekek és fiatalok első szocializációs közegét adja és értékrendjüket megalapozza.

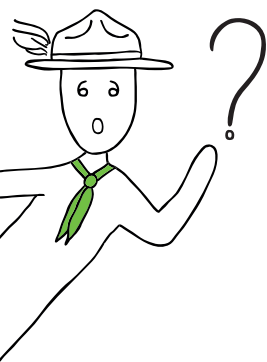
Mivel a cserkészlet és a család kapcsolatáról korábban már szó esett, ezért az alábbiakban az egyházzal, az iskolával és az egyéb helyi szervezetekkel való együttműködés lehetőségeit tárjuk fel.

Kapcsolattartás az egyházzal, plébániával

Az egyház, a vallási közösség a természetfölötti, az érzékelhető világon túli valóság megismerésének legfontosabb terepe. A hitbeli elköteleződés és a vallásos közösség a gyermekek értékrendjének megalapozásában fontos szerepet játszik, hiszen tanításaiiban az Isten által nekünk adott legfontosabb értékek jelennek meg: igazmondás, felelősségvállalás és együttműködés. Mindezek nélkül nem fog kialakulni tisztességes társadalom, vagy egy abban helyet kérő közösség sem működik majd.

A cserkészpedagógia különlegessége egy nagyon egészséges lelkületű vallásosság. A cserkészlet kezdeteitől fogva vallásos elkötelezettségű szervezet, ám semmiképpen nem tekinthető „hittanos közösség”-nek. A vallás fontos szerepet játszik a mozgalm tagjainak életében. Az alapító – Robert Baden-Powell – gondolatait kölcsönvéve: „A cserkészlet nem kevesebb, mint alkalmazott kereszténység. A kereszténység megélése segíti a mozgalmban felnövőket, hogy

Kérdések az egyházi kapcsolattartáshoz:

- Melyik felekezetek és mekkora arányban vannak jelen a településen?
- Hogyan működnek a helyi felekezetek, milyen közösségeik, alkalmak vannak?
- Milyen viszonyt szeretnénk kialakítani a plébánia/gyülekezet és a cserkészcsapat között?
- Hogyan akarunk a csapattal a helyi lelki közösség életébe bekapcsolódni?

felőtt korokban másokért felelősséget vállalni tudó, a közösségért áldozatra képes emberekké legyennek.”

A személyes, vallásos elköteleződés és ennek – életvezetésben is látható – felvállalása az európai alapú kultúrákban az utóbbi évtizedekben egyre inkább háttérbe szorult.

A magyar cserkészlet azonban nem ilyen: a hit, azaz a személyes elkötelezettség intimítését messzemenően tiszteletben tartva a cserkészlet alkalmas arra, hogy tagjait, a programjain résztvevőket képessé tegye az egyéni hitgyakorlatot közösségben is megélni. Ezek az alkalmak – amennyiben figyelembe vesszük a cserkészek korosztályi sajátosságait – lehetőségek arra, hogy különleges módon elmélyítsék a benne résztvevők identitását, kötődését szűkebb, illetve tágabban értelmezett közösségeikhez. A személyes hit nem bigottá, hanem szélesebb látókörű emberré tehet.

Szervezhetünk a cserkészcsapat tagjai/vezetői számára specializált programokat, ezzel segítve az ifjúsági lelki mozgalmak munkájának elterjesztését a cserkészlet bázisán. Ezek témája lehet:

- személyes útkeresésre, elköteleződésre való biztatás,
- személyes vezetői példaadás,
- elmélyült kérdésfelvetés és őszinte válaszkeresés,
- ökumenikus elköteleződés.

Kapcsolattartás az iskolával

Az iskola (azaz minden oktatási intézmény, ahol oktató-nevelő munka folyik) a tudás átadója, és egyben a társadalom összetételének leképzése folytán a legerősebb, családon kívüli szocializációs felület. Az iskolában elsajátítottakra a cserkészletünkben folyó nevelés épít. Esetenként egy-egy részt kiegészít, de pótlására nem tud vállalkozni! Az iskola elengedhetetlen tudást ad át, amelyre együttműködéseinkben építünk, bízva abban, hogy valamilyen végzettség mögött valós tudás és tapasztalat áll.

A határon túli magyar nyelven oktató iskolákkal szorosabb kapcsolat kialakítására törekszünk annak érdekében, hogy a cserkészlet képes legyen a magyar identitást életben tartani, abba visszavezetni a fiatalokat. Nyugaton a hétvégi magyar iskolákkal a

kapcsolat további fejlesztése jelent feladatot. Az iskola melletti non-formális nevelési tevékenységek sikeresen egészítik ki az ismeretalapú oktatást, mely során kevesebb figyelem jut az összetett nevelésre. A cserkészlet módszerei révén (őrsi rendszer, fogadalom és törvények, cselekedve tanulás, folyamatos és ösztönző, vonzó és hasznos programok főként a természetben, nemzeti kultúra ápolása) az egyik legsokrétűbb pedagógiai mozgalom, mely képviselt értékeivel és azzal, hogy jól használható gyakorlati tudást biztosít, vissza is hat az oktatás rendszerére. A cserkészlet által átadott tudás és az általa közvetített minták a felelősségvállalás fontosságát, az öngondoskodást és a talpraesettséget szolgálják.

A közösségi nevelés nem lexikális tudást ad, hanem a cselekvés általi tanulással és az értékeléssel megerősíti az elsajátított tudást, és segít újrarendszerezni a már meglévő tudáshalmazt.

A megtanultak nem csak az adott témakörben használható tudást biztosítanak, hanem a gyakorlati tevékenységek során egyfajta rutint eredményeznek, és az egész életben hasznos tudást biztosítanak.

Mindezek, a cserkészletben használt eszközök és módszerek az iskolai oktatásban is bevezethetők. Égető szüksége van a tanulóknak mindenre, ami segíti őket az életre való felkészülésben, életvezetési képességeiknek megerősítésében. A családi életre nevelés, a pénzügyi ismeretek, az életvezetési kompetenciák mind-mind olyan terület, ahol a mai oktatás lemaradásban van.

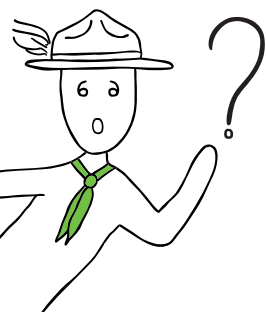

Tevékenységek, amelyeket érdemes kipróbálni

- Oktatói anyagok kidolgozása – tudásbázis és tudásanyag, kiadványszerkesztés, betanítás, például a tapasztalati tanulás, a környezeti nevelés, az értékproduktív szabadidő-szervezés témaköreiben.
- Iskolára épülő kistéleplési közösség-szervezői feladatok betöltése cserkészcsapatok alapítása és mentorálása által.
- Cserkész különpróbák, mint egy szakma elsajátítására alkalmas képzések szervezése, együttműködési megállapodások megkötése a programgazdákkal.

Kapcsolattartás helyi civil szervezetekkel

A cserkészletben mint társadalmi értéknövelő közegben nevelt fiatalokat tudatosan akarjuk „kivezetni” a helyi társadalomba. Az őrsi rendszer erős közösségi orientációt jelent, mely az életkor előrehaladtával folyamatosan táguul. A középiskolai évfolyamok alatt erősítjük a feladatvállalásokat, majd a

Kérdések az iskolával való kapcsolattartáshoz:

- Milyen oktatási intézmények működnek a településen?
- Hány éves korig lehet helyben tanulni?
- Milyen helyzetben vannak a kósza korosztályú (középiskolás) fiatalok?
- Milyen viszonyt akarunk kiépíteni az iskolák és a cserkészcsapat között?
- Milyen területeken szervez az iskola délutáni foglalkozásokat, és miben van szüksége segítségre?

felsőoktatási időszakban sok energiát fordítunk arra, hogy fiataljaink megismerjék a körülöttük lévő világot, és megtalálják benne a helyüket – nem feledve, mit jelent cserkész létük felnőtt korukban.

A helyi közösségeink (csapatok) és a helyben lévő egyéb közösségek közötti együttműködések is erősítjük, szerepet vállalunk a helyi lakóközösség életében. A cserkészlet össz-magyar ifjúsági mozgalom is, ezért együttműködéseinket tekintve kiemelt jelentősége van a határokon túlmutató magyar–magyar együttműködéseknek is.

Az elmúlt időben kiemelt szerepet kapott a gyerekek és fiatalok egészséges életmódra történő nevelése és az egészségmegőrzés, melyben központi szerepet játszik a tömegsportok népszerűsítése és a gyermekek és fiatalok korosztályainak rendszeres sportolása. A cserkészlet szakági rendszere több évre történő elköteleződést kívánó, fizikai aktivitást igénylő, elsődlegesen életmód sportágakban folytatott szabadidős sporttevékenységekre irányul. A szakági rendszer által átfogott hobbisportok (evezés, vitorlázás, hegymászás, sziklamászás, barlangászat, tájfutás, teljesít-

ménytúrázás) az egészség megőrzését és a testedzésben gazdagabb életmód kialakítását és megtartását szolgálja.

Az ifjúságnevelés célrendszerében kiemelt cél a fiatalok részvételének és aktív polgárságának, továbbá önkéntes tevékenységének az ösztönzése. A cserkészlet ezekre gyakorlati megoldásokat és cselekvési mintákat kínál. Emellett egyedülálló európai kapcsolatrendszerrel rendelkezik. A cserkészmozgalom az EU legaktívabb ifjúságpolitikai szereplője. A nemzeti szövetségek vezetői kiemelkedő szerepet töltenek be a Nemzeti Ifjúsági Tanácsok vezetésében és a parlamenti tanácsadói munkában. Valamint számos európai cserkész és ifjúsági szakmai programot szerveznek, melyek a fiatalok tömegeinek bevonását, megmozgatását szolgálják. A cserkészmunka fontos értéke az önkéntesség és a kortárs vezetői munka. Ez a körülmény növeli a fiatalok felelősségvállalását és motiválttá teszi őket a döntések meghozatalában való részvételre. A cserkészmozgalom nyitott együttműködésekben gondolkodik. Az elmúlt években is gyakran dolgoztunk együtt ifjúságneveléssel foglalkozó szervezetekkel,

közösségekkel. A velük való együttműködés révén a jövőben olyan tematikus, közösséget adó rendezvények és rendezvénysorozatok létrehozására látunk lehetőséget, melyek értelmes tudással és tapasztalattal teszik gazdagabbá a résztvevőket.

A magyar cserkészlet egyik módszere a magyar kultúra ápolása, különös tekintettel a népi hagyományokra. Ez a sajátosan magyar módszer segít megőrizni hagyományainkat, segít megismerni önmagunkat, a közösségünket, a nemzetünket. Nemcsak a népművészet útján, hanem mindazok által, amelyek a magyar kultúra kincsei a pentaton dallamoktól az István, a királyig, a jurtától az Országházig. A magyar kultúra (és itt kiemelendő, hogy a magyar kultúra igen sokféle, hiszen a Kárpát-medence közösségének minden hatása érezhető rajta) mint közös alap és mint közös nyelv jelenik meg. Minden rezdülésünkben magunkban hordozzuk ezt a közös alapot. A nyelvhasználattal, a fantáziánkkal, a mulatásunkkal és a bánatunkkal stb. mind teszünk azért, hogy ezt a kultúrát ápoljuk. Ezért minden olyan megmozdulásunkon, amit a cserkészethez kötünk, ezek-

nek nemcsak helye lehet, hanem helyet is kell biztosítani!

Különösen nagy lehetőséget jelent a cserkészlet magyarságra kiterjedő hálózata, melynek keretében lehetőség nyílik a kisebbségi létben élő fiatalokkal történő csereprogramokra. Ezek a cserék nemcsak a cserében résztvevő fiatalok, hanem a vendéglátóik identitásának erősítését is jelentik. Ezért tartjuk különösen fontosnak az anyaországon kívül élő fiatalok vendéglátói szerepbe hozását.

Tevékenységek, amelyeket érdemes kipróbálni

- Az önkéntes munka társadalmi elismertségének növeléséért végzett kommunikációs tevékenység.

- Magyar fiatalok lakóhelyükön tartása, gyökerek megismertetése, magyar identitás erősítése: a cserkészek által kisebbségi létben élő helyi fiatalok számára programok szervezése.

- Hobbisportok népszerűsítése: szakági táborok kinyitása nem cserkészek felé (toborzást segítő tevékenység).

- Tömegsport mozgalom népszerűsítése, tömegsport napok (versenyek) szervezése.

Kérdések a helyi szervezetekkel való együttműködéshez:

- Milyen civil szervezetek működnek a településen?
- Milyen viszonyt szeretnénk kialakítani a cserkészcsapat és az egyes szervezetek között?
- Van-e a csapatnak helyi szintű közhasznú vagy kiemelten közhasznú tevékenysége?

- A regös cserkészetre szervezett kultúra-ápolási kisközösségi hálózat: helytörténet kutatások, kultúrkinccs gyűjtését és hagyományörzést segítő táborok.
- Magyar-magyar cserekapcsolatok létesítése a cserkészlet bázisán: osztálykirándulás a Kárpát-medencei cserkészparkok hálózatára épülve.

Kapcsolattartás a szövetségben belül

A megalakulás elengedhetetlen feltétele, hogy a csapatparancsnok belépjen a szövetség vérkeringésébe. Az információáramlás a szövetségben belül többféle szinten történik: az elnökség, a segítők és a környék csapatai között. Irányát tekintve pedig beszélhetünk tájékozódásról és tájékoztatásról, segítségkérésről és együttműködésről. A csapatalapításnak nincs szigorú forgatókönyve. A kapcsolatfelvétel ideális rendje teljes mértékben az adott helyzettől függ, érdemes a miérteket tisztázni és tájékozódással kez-

deni. A cserkészirodalom az első lépéseknél kiváltképp hasznos, hideg indításnál pedig szinte nélkülözhetetlen. Ilyen tárgyi-szellemi segítségkéréssel is az elnökséghez lehet fordulni. Nem kell megijedni, a fontosabb anyagok digitalizálva vannak, percek alatt olvashatók. Stabil elméleti alapot adnak, érdemes azonban „egybeolvasni” olyanok értékes tapasztalataival, gyakorlati tanácsaival, akiknek fiókjában régóta ott fekszik a cserkésznyakkendő.

Elnökségek

A szövetség adott testületével szükségszerű a formális kapcsolat, hiszen az ő engedélyük szükséges a megalakuláshoz. Ez nem azt jelenti, hogy a mozgalmi vezetővel ne lehetne adott esetben egy kávé mellett megbeszélni a tennivalókat, de bizonyos formális lépések kihagyhatatlanok (lásd a csapatalapítás feltételeit az 1.5. fejezetben). A Kárpát-medence magyar cserkészszövetségeinek szerkezete különböző.

A Magyar Cserkészszövetség 9 cserkészkerületre van felosztva. A kerületek élén háromtagú kerületi elnökség áll, tagjai a kerületi elnök, kerületi ügyvezető elnök, kerületi vezetőtiszttel. A szövetség működéséért pedig az Országos Elnökség felel az országos elnökkel, országos ügyvezető elnökkel és az országos vezetőtiszttel. A csapatok a kerületi elnökséggel állnak szoros együttműködésben.

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség területe nincs felosztva. Az elnökséget az elnök, ügyvezető elnök és mozgalmi vezető alkotja. Emellett mozgalmi elnökség is van,

ami az elnökből, mozgalmi, toborzási, nevelési, vezetőképző és külügyi vezetőből áll. Az ügyvezető elnök vezeti a hattagú intéző bizottságot. Emellett van egy kilenc tagból álló ellenőrző bizottsága.

A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség élén háromtagú elnökség áll: az elnök, az ügyvezető elnök és a vezetőtisz. Az ő munkájukat segíti a központi irodában egy adminisztrációs munkatárs.

A Romániai Magyar Cserkészszövetségben szintén elnök, ügyvezető elnök és mozgalmi vezető alkotja az elnökséget. Az ő munkájukat több szakvezető és munkacsoport segíti. Itt jelen van a körzeti rendszer. 9 körzetre van felosztva a szövetség, mind-

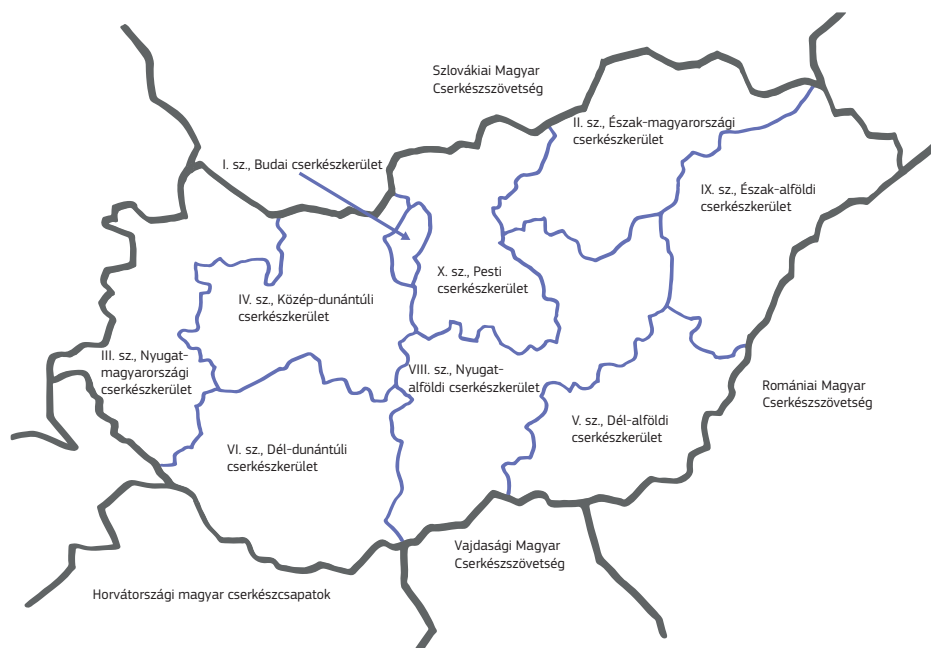
egyik vezetőségét – az országos elnökség mintájára – körzetvezető, körzeti ügyvezető és körzeti mozgalmi vezető képezi.

A Vajdasági Magyar Cserkészszövetség tag-sága 4 körzetben oszlik el, amelyek élén a körzetelnökök állnak. A szövetségi elnökség összetétele: elnök, alelnök, mozgalmi vezető. Hozzájuk csatlakozik a mozgalmi vezető és a 4 körzeti vezető.

Horvátország magyar cserkészei jelenleg két csapatban tevékenykednek. Mivel két csapat még kevés egy szövetség megalapításához, ezért náluk ez még nem jöhetett létre.

A diaszpórában élő magyarság cserkészeit fogja össze a Külföldi Magyar Cserkészszövetség. A lefedett terület nagyságából adódóan

5. ábra: Szövetségek és kerületek térképe

igen összetett a szerkezete. 5 kerületből áll, amik körzetekre osztódnak tovább. A kerületek és a körzetek élén is parancsnokok állnak.

Csapatmentor

Az elnökség és a csapatparancsnok között közvetítő szerepben a csapatmentor állhat. Ideális esetben a csapatot már kezdetektől fogva egy csapatmentor kíséri a megalakulás felé vezető úton. Ő a csapatparancsnok első számú forrása, hiszen az információáramlás csomópontjában áll: továbbít minden, a kerülettől, szövetségtől érkező információt a csapathoz, vagy éppen fordítva, meghallgatja parancsnokot, és képviseli a csapat érdekeit a „felsőbb” szinteken. A már működő csapatok felé a csapatmentor képviseli az országos elnökséget, interpretálja a víziójukat, és közvetíti a mozgalmal kapcsolatos elképzeléseiket. Közvetlen kapcsolatban leggyakrabban a vezetőtiszttel és a kerületi elnökséggel áll. Meghallgatja a csapatoktól érkező panaszokat, problémafelvetéseket, fejlesztési javaslatokat, beszámolókat, és továbbítja azokat. Az induláshoz/működéshez szükséges adminisztrációban a csapatmentor segíthet, de ne feledjük, hogy ez nem az ő feladata.

Adminisztráció

Míg a tájékozódás a kezdetekben ajánlott, a szövetség adott testületének tájékoztatása a későbbiekben is kötelező. Ez nagyrészt a tagsággal és az elvégzett munkával kapcsolatos adminisztrációs feladatokat foglalja magába: tagság frissítése, tagdíjbefizetés,

éves munkaterv leadása, leltár beküldése, rendezvények, táborok bejelentése, éves jelentés beküldése. Szerencsére ezek többsége a szövetség tagnyilvántartó rendszerén, az ECSET-en vagy a Tee-pee-n keresztül elvégezhető. Ajánlott a határidőket egy kis naptárba felvinni, ami aztán évről évre használható. Nagy segítség a csapatparancsnoknak, ha az adminisztráció terhére részben vagy egészében átvállalja valaki, legyen az akár egy készséges szülő. Látványosan több ideje és energiája marad ilyenkor a mozgalmi feladatokra, a vezetőire.

Környékbeli csapatok

A környékbeli csapatokkal való pozitív, termékeny kapcsolat egy alakuló csapat számára fantasztikus fejlődési lehetőségeket rejt. Az őrsi és csapatszellem elsősorban csapaton belül, saját rendezvényeken alakul ki. A szomszédos csapatok megismerése viszont a magasabb szintű közösségi fejlődés első lépcsőfoka, a lépcső tetején pedig az a világméretű testvéri közösség áll, amihez mindenki tartozni szeretne.

A közösen szervezett körzeti rendezvényeken tehát a frissen alakult csapat cserkészei új ismeretségekre, barátságokra tehetnek szert. Később pedig – a sokadik csapatprogram után, egy jól időzített körzeti cserkésznapon látott új arcok vagy épp a régi ismerősök kiváltképp üdítően hathatnak. Igaz ez a vezetőiségre is – egy rendezvény megszervezése több csapat együttműködésével nemcsak könnyebb feladat, de izgalmasabb is új vezetőkkel dolgozni, és tökéletes alkalom a

jó gyakorlatok ellesésére, eredményesebb munkamódszer elsajátítására. Egészen leegyszerűsítve: sok csapat = sok példa.

A személyes kapcsolatok mind segédtsízi, mind őrvezetői szinten megkönnyítik a segítségkérés-segítségnyújtást. Egy idősebbeknek szervezett körzeti találkozón, ha hagyunk időt a kötetlen vagy irányított beszélgetésre, olyan gondok oldódhatnak meg, amikkel otthon, magunkban nem tudtunk volna megbirkózni. A fiatalabbak számára pedig az ilyen ismeretségek erős motiváló, bátorító erő forrásai lehetnek a kerületi, szövetségi rendezvényeken, vezetőképzésben való részvételre, később a határokon átvélő kapcsolatok kötésére.

Fogadalomtétel

A szövetségen belüli kapcsolattartás jelentőségét hangsúlyozza a cserkészjelöltek fogadalomtételének példája, amely a csapatalapítás határozottan egyik legszebb pillanata. Minden cserkész életében meg-

határozó esemény, mégsem olyan egyszerű kivitelezni. Nem vezethető le ugyanis cserkésztsízi (más szövetségekben segédtsízi) segítségével nélkül, aki a fogadalom szövegét mondja. Ne felejtünk el időben érdeklődni, és meghívni egy alkalmas személyt a rendezvényre!

A fogadalomtételnek mindenütt hagyománya van. Menete, egyes elemei szövetségenként, akár csapatonként is eltérnek. Közös viszont a szándék, hogy meghitt és felejtetetlen élmény legyen a jelöltek számára. Álljon itt példának a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség egy forgatókönyve tábori fogadalomtételre.

• Előkészület

A jelöltek pár nappal a fogadalomtétel előtt kapnak egy feladatot. Papírra kell vetniük önméreteiket. Ezt mindig maguknál kell, hogy tartsák, mert nem tudhatják, hogy mikor lesz rá szükségük. A tábortűztől egyesével (ha több mint 10 jelölt van, akkor kettesével) indítjuk el a jelölteket a

Kérdések a szövetségen belüli cserkészkapcsolatok felvételéhez:

- Milyen cserkészcsapatok működnek a környéken?
- Milyen rendezvényeik lesznek a közeljövőben?
- Melyik lenne alkalmas mentorcsapatnak?
- A kerületben van-e csapatmentor, aki végigkíséri a csapatot a megalakulásig?
- Kitől kaphatunk segítséget az adminisztrációhoz?
- Végez-e a csapatunk körzeti, kerületi szintű munkát?
- Részt vesz-e a csapat körzeti, kerületi, országos, nemzetközi programokon (raji, őrsi, egyéni szinten)?
- Részt vesz a csapatunk valamelyik tagja a vezetőképzésben?

fogadalomtétel irányába. Az utat mécsek világítják ki, a mécseseknél egy-egy cserkész elmondja az odaérkezőnek a megadott cserkésztvörvényt. Miután minden jelölt elment, megindulnak a többiek is, elől és hátul két-két fáklyával vagy viharlámpával.

• Helyszín

- Egy kereszt, előtte 3 mécses, mely az Isten-haza-embertárs hármast szimbolizálja.
- A fogadalomtétel helyének közepén egy nagy tábortűz, melyet folyamatosan táplálnak.

- A kereszt mellett áll a vezetőtiszt és a csapatparancsnok(ok), a jelöltek a vezetők jobb oldalán sorakoznak fel, a többi cserkész pedig szemben, illetve a bal oldalán. A törvényeket mondók sorrendben bejönnek, és beállnak egy helyre.

- A kereszt, valamint a jelöltek bal és jobb oldalán fáklyák világítanak.

- 10 db mécsset is el kell helyezni, ezek jelképezik a 10 cserkésztvörvényt.

A fogadalomtételt a vezetőtiszt (VT) vezeti, vezényel, a fogadalom szövegét pedig a cserkésztsiszt (CST) mondja el.

Levezetés

VT: Tábor, vigyázz! A csapatparancsnoktól jelentést kérek!

Csapatparancsnok: Vezetőtisztemnek jelentem, hogy a ... csapatból ... jelölt készen áll a fogadalomtételre!

VT: Köszönöm, lépj be! Jelöltek! Aki fogadalmat akar tenni, az lépjen előre egy lépést!

(A JELÖLTEK ELŐRELÉPNEK, VAGY KILÉPNEK A MEGADOTT HELYRE.)

Tábor, pihenj! Hallgassuk meg a cserkésztvörvényeket!

(AKIK AZ ÁLLOMÁSOKON VOLTAK, ÚJRA ELMONDJÁK A CSERKÉSZTÖRVÉNYEKET.)

Kedves jelöltek! Hallottátok a cserkésztvörvényeket. Az előttetek található tűz fényesebb az éjszaka sötétjénél, és utat mutat az eltévelyedőknek. Lángja melegít a tél hidegében, nyáron megvilágítja a tábortűz vidám arcát. Legyetek ti is ilyenek, mint ez a láng! Igyekezzetek életeteket a cserkésztvörvények szerint alakítani, hogy példáttokkal mutassatok utat az embereknek, fényetekkel töltsétek meg mindenki szívét! A három fáklya (vagy mécses) a kereszt előtt Isten, hazánk és embertársaink feltétel nélküli szolgálatát jelképezi. Bi-Pi szavaival élve: „Igyekeztek a világot jobb állapotban itt hagyni, mint amilyennek kaptátok!” Hallgassuk meg most Sík Sándor egyik versének részletét!

(ELHANGZIK A VERS VAGY MÁS IMA.)

Most pedig kérek mindenkit, dobja tűzbe az önméreteit tartalmazó

Forgatókönyv tábori fogadalomtételhez

cetlit. A papírok elégetésével eltűnnek az egyéni különbségek, minden cserkész a közösség teljes jogú tagjává válik, amely nem különböztet meg benneteket külső tulajdonságaitok alapján.

Tábor, vigyázz! Imádkozzunk!

(IMA: LEHET SZABADSZAVAS.)

Vigyázz! Jelöltek, tisztelegi!

CST: Mondjátok utánam: Én, ... fogadom, hogy híven teljesítem kötelességeimet, amelyekkel Istennek, hazámnak, nemzetemnek és embertársaimnak tartozom. Minden lehetőt megteszek, hogy másokon segítek. Ismerem a cserkésztvényt, és azt mindenkor megtartom.

VT: Vigyázz! Pihenj!

(A CSERKÉSZTISZT TESZI NYAKUKBA A KENDŐT, A TÖBBI RÉSZTVEVŐ UTÁNA SORBAN KÖSZÖNTI A CSERKÉSZEKET A KÖVETKEZŐ SZAVAKKAL.)

CST: Cserkésztestvéremmé fogadlak. Jó munkát!

VT: Fogadalommal köteleztétek el magatokat, amelyet önálló döntésként, saját akaratotokból tettetek. Ezt az utat együtt járva és vezetőitek utasításait megfogadva válhattok a közösség hasznos tagjaivá. Most pedig egy korábban fogadalmat tett cserkésztestvérünk köszönt benneteket (VAGY A CST, VAGY EGY TISZTELETBELI SZEMÉLY).

CST: Kedves cserkésztestvérek! Nagy áldozatot vállaltatok mai esküötökkel. A fogadalom, amelyet ma tettetek, nem a tábor idejére és nem év végéig, hanem egész további életetekre szól. A zöld vagy a szürke kendő és az egyenruha levetésével nem szűnnek meg kötelezettségeitek, melyeket vállaltatok. Cserkészéletek folyamán adódhatnak nehézségek, de nem egyedül kell megbirkóznotok az akadályokkal, mivel a közösség tagjaiként bármikor számíthattok cserkésztestvéreitek segítségére.

VT: Vigyázz! Jelöltek, lépjete vissza! Most mindnyájan énekeljék el a cserkészindulót! Tisztelegi!

(CSERKÉSZINDULÓ.)

VT: Vigyázz! Pihenj!

(AZ ŐRSZEVETŐK ELVEZETIK AZ ŐRSÖKET, VAGY NAGY SORBAN VONUL ÁT A TÁBOR FÁKLYÁKKAL AZ ALAKULÓTÉRRE, HA AZ UTOLSÓ NAPON VAN A FOGADALOMTÉTEL. ILYENKOR VÉGIGJÁRJÁK A TÁBORT, KÖRLETEKET, ÉNEKELVE (CSILLAGOK, CSILLAGOK, A CSITÁRI HEGYEK ALATT, KÍMEGYEK A DOBERDÓI HARCTÉRRE). CSAK A TŰZ ELOLTÓIT HAGYJÁK HÁTRA.

Tagnyilvántartó rendszerek

Az MCSSZ tagjai

A Magyar Cserkészszövetségnek nem a cserkészcsapatok, hanem az ígéretet és fogadalmat tett kiscserkészek és cserkészek a tagjai. A tag viszonyának alapvetően két formája van: a működő tag, illetve a felnőtt tag. A szövetség tagja azonban csak olyan személy lehet, aki egyben valamelyik cserkészcsapatnak is a tagja, oda a csapatparancsnok felvette.

Működő tag lehet minden fogadalmat/ígéretet tett cserkész/kiscserkész, aki írott (kiskorúak esetében a szülők által is aláírt) nyilatkozatban kérte a felvételét egy cserkészcsapatba, és fizeti évente a tagdíját.

Felnőtt tag lehet, aki betöltötte 18. életévét, és az Elektronikus Tagnyilvántartó Rendszerben (ECSET) személyesen átállítja tagi viszonyát. Tehát nem válik minden 18 éves automatikusan felnőtt taggá, csak ha vállalja

az ezzel járó plusz jogokat és kötelességeket, mint például a magasabb tagdíj, a szavazati jog, illetve a tisztségekre való választhatóság. Ha valaki 18. életéve elmúltával lép be egy csapatba, akkor a belépési nyilatkozat mellett szükséges 2 személytől ajánlást kérnie.

ECSET

Mi az az ECSET?

Egységes cserkész tagnyilvántartó rendszer: <https://ecset.cserkesz.hu>. A magyar cserkészeket nyilvántartó adatbázis (jelenleg a 7 magyar cserkészszövetség közül 5 használja). Szerepel benne kötelezően az összes cserkész neve és születési dátuma, valamint nem kötelezően egy sor más személyes adat (e-mail cím, telefonszám, lakcím, szülők adatai stb.) és cserkészadat (csapathoz, rajhoz, őrshez tartozás, fogadalomtétel dátuma, vezetőképzési adatok, különféle megbízatások stb.). Van ezenkívül egy táborozási menüpont is, amely tartalmaz egy térképes táborhely-adatbázist, valamint egy elektronikus felületet a táborozások engedélyeztetéséhez és az állami hatóságokhoz való bejelentés megkönnyítéséhez. Található benne hírek menüpont és egy eseménynaptár is, amelybe minden szint (őrs, raj, csapat, körzet, szövetség) írhat híreket, eseményeket.

Ezeknek az adatoknak az összesítésével és összekapcsolásával rengeteg funkció jön létre az ECSET-ben: szövetségi és körzeti/kerületi térképek (csapatok elhelyezkedése, statisztikai térképek), csapatok felépítése (őrsök, rajok) grafikus ábrázolva, táborozási

ügyintézés (pl. az adott helyen korábban táborozó csapatok adatai), csapat-, körzeti és szövetségi szintű tisztségviselők adatai, létszámadatok és sokéves idősorok grafikonokkal, korfák, különféle körzeti és szövetségi vezetőképzési és más munkacsoportok saját oldalai, személyre szabott heti (vagy akár napi) hírlevél, személyre szabott eseménynaptár a minket érdeklő (pl. csapatszintű, körzeti és szövetségi) eseményekkel és értesítésekkel stb.

Mire jó ez?

„Nem haszontalan”, ha pontosan tudjuk, ki van a csapatunkban (körzetünkben, szövetségünkben), és ki nincs, kit mivel bízunk meg, kinek mik az elérhetőségei s a többi. Általában vannak, akikről nehéz eldönteni, hogy még/már cserkészkedik vagy még/már nem. Természetesen mindig lesznek a csapat periferiáján ilyen emberek, de ha van egy pontos, írott, órsonkénti névsorunk, az nagyban segít abban, hogy lássuk, kire számíthatunk. Avagy kitől kell tagdíjat szednünk.

Verba volant, scripta manent – avagy a szó elszáll, az írás megmarad. Ha nagyon kicsi a csapatunk, akkor még (úgy, ahogy) el lehet szóban irányítani. Ha viszont szeretnénk nagyra nőni – és ki ne szeretne –, akkor elkerülhetetlen, hogy leírassanak bizonyos dolgok, például az, hogy ki cserkész, ki (segéd)őrsvezető, ki rajparancsnok(helyettes), ki lesz a táborparancsnok, ki mikor tett fogadalmat és szerzett ilyen vagy olyan vezetői képesítést, mikor milyen őrs-, raj- és csapatprogramok lesznek és így tovább, mert az ember feje nem káptalan. Még a csapatparancsnoké sem.

Az írott szövegnek – a képernyőre írottak is – nagyobb a súlya, mint a kimondottnak (ami, mint említettük, hajlamos „elszállni”, esetleg az emberek emlékezetében módosulni). Egészen más, ha valaki csak amolyan szájhagyomány útján válik valamilyen vezetővé, mint amikor egy meghatározott időre hivatalosan kinevezik, s ez le is íratik. Aki már próbálta mindkettőt, az tudja.

Az ECSET-nek óriási hátránya, hogy a fenti adatokat egyszer be kell írni. További hátránya, hogy néhanapján át kell nézni, és frissíteni kell ezeket az adatokat.

Az ECSET-nek óriási előnye, hogy a fenti adatokat egyszer kell beírni. További előny, hogy csak néhanapján kell átnézni, és friss, ropogós, naprakész adatbázisunk lesz a csapatunkról. (S ha ezt minden csapat elvégzi, akkor az egész körzetről, szövetségről ugyanilyen naprakész adataink lesznek, ennek gyümölcsét pedig az összes cserkészvezető élvezni fogja.)

A gondos karbantartást az adatbázis bőkezűen meghálálja már rövid távon is, hosszabb távon pedig méginkább.

Az MCSSZ-ben például 1991-ig visszamenőleg fent vannak az összesített létszámadatok, 2010 óta pedig a részletes (korosztályokra lebontott) adatok is. Mindez igen tanulságos olvasmány, ha például meg akarjuk érteni egy-egy csapat növekedését (esetleg stagnálását vagy zsugorodását), vagy ugyanígy a szövetségi szintű folyamatokat. Ugyanilyen hasznos, ha látjuk, hogy az általunk kiszemelt táborhelyen az előző

években mely csapatok hány fővel táboroztak, és ki volt a táborparancsnok: megkérdezhetjük a hely jellemzőiről. A szövetség (körzet, csapat) közös múltjának megélését nagyban segíti, hogy évekre visszamenőleg visszakereshetők programok az esemény-naptárból, történetek a hírek közül.

Rövidtávon még nyilvánvalóbb a haszna, hiszen nem kell minden évben excel-táblázatokat kitölteni és elküldözgetni az éves jelentésekkel, hanem egyetlen kattintással legenerálódik az éves jelentés, és megjelenik a befizetendő tagdíj összege, ami nem kevés bürokratikus tehertől kímél meg. És kristálytisztán látjuk, hogyan gyarapszik a csapatunk, melyik őrnek hogyan alakul a létszáma, vagy melyik évben hányan, hol és mikor táboroztunk. Sokkal könnyebb táborhelyet keresnünk és engedélyt szereznünk az ECSET-tel, mint nélküle. Ha mindenki gondosan használja az ECSET-et, akkor van egy naprakész, szövetségi szintű (sőt, majdhogynem összmagyar) cserkész telefonkönyvünk és e-mail címtárunk. S így tovább.

S ha mindez nem lenne kellően motiváló, akkor van még egy oka a használatának: kötelező.

Hogyan működik?

A hely szűkössége miatt itt a technikai leírás mellőzzük. A felület egyszerű, letisztult és nagyon gyors, így átlagos számítógépes tudással némi ismerkedés és próbálkozás után könnyedén kiismerhető. Ha ez nem elég, a szövetség szívesen segít.

Kiválóan használható mobiltelefonról is: a webes felület kifejezetten mobilbarát, de ha

inkább letölthető alkalmazásban futtatnánk, akkor ilyen is van hozzá. Az adatokat így akár egy őrsgyűlésen vagy vezetőségi megbeszélésen is bevihetjük.

Hogyan használjuk?

Először is a szövetség létrehozza az „üres” csapatunkat névvel és számmal, valamint egy felhasználói fiókot megfelelő (írási és táborozási) jogokkal.

Első lépések

Azzal kezdjük, hogy az üres csapatot feltöltjük: beírjuk minden cserkészünk nevét és születési dátumát (és lehetőleg minél több egyéb adatát, például telefonszám, e-mail cím, postacím, szülei elérhetősége stb.). Inentől kezdve már csak kattintgatnunk kell: létrehozuk az őröket, kijelöljük az őrvezetőket, megadjuk az esetleges további megbízatásokat (csapatparancsnok-helyettes, csapatraktáros, csapattitkár, hol, mi van), valamint alkalmasint kiegészítjük a csapat alapvető adatait (postacím, e-mail cím, esetleg honlap, facebook-oldal, egy szép csaparfénykép stb.). Ha ezt egyszer becsülettél és gondosan elvégeztük, akkor a továbbiakban már csak a karbantartással kell törődnünk, ami csekély munka. Az alábbiakban erre írunk egy lehetséges módot.

Augusztus–szeptember táján...

...kezdődik az új cserkészév. Tartunk egyévnitő csapatvezetőségi megbeszélést, ahol visszatekintünk az előző évre, és levonjuk a megfelelő tanulságokat, valamint megtervezzük a

következőt: milyen új őrök indulnak, melyek változnak (pl. egyesülnek, korosztályt lépnek), kinek milyen feladata lesz a csapatban, milyen tevékenységeink lesznek az év során stb.

Ha nálunk van a telefonunk vagy egy laptop, akkor ezekből egy csomó mindent egyből beírhatunk az ECSET-be: létrehozhatjuk az új őröket (egyelőre valószínűleg őrsi név és tagok nélkül, de már őrsvezetővel, megadva a nemüket és a korosztályukat), megadhatjuk, hogy ki mit vállal (tisztségviselők), és beírhatjuk az évre tervezett eseményeket az eseménynaptár részbe (Google naptárral szinkronizálható).

Novemberre...

...nagyjából kialakul a csapat létszáma. Már látjuk, hogy tavaly óta ki morzsolódott le (az ő státuszukat inaktívrá állítjuk), és valószínűleg stabilizálódott az új őrök létszáma is (elmegyünk az őrsgyűlésekre, és az új cserkészek adatait a mobiltelefonunk segítségével beírjuk az ECSET-be).

Legkésőbb ekkor érdemes elkezdni a készülést a nyári táborra: táborhelyet keresünk az ECSET térképén, megkérjük a megfelelő állami engedélyeket, valamint a szövetségi engedélyt is.

Az egész év során írhatunk a Hírek szakaszba híreket a közelgő eseményekről (például tudnivalók a csapatnapról, táborról). Beállíthatjuk, hogy ezeket a rendszer mikor küldje ki automatikusan, akár több alkalommal is. Az éves jelentés leadási határidejének közeledtével...

...még egyszer átnézzük a korábban már

beírt adatokat (jött-e/ment-e valaki), majd néhány kattintással véglegesítjük a jelentésünket: ekkor a rendszer automatikusan kiszámolja a befizetendő tagdíjat, és egyúttal el is küldi az adatainkat a szövetségnek.

És a folyamat kezdődik előlről a következő ősszel

Tippek

- Ha már kötelező, érdemes a hasznunkra fordítanunk: ismerkedjünk vele, klikkelgessünk benne, próbáljuk ki bátran a különböző funkciókat (nyugi, nem nagyon lehet benne kárt tenni), kérdezzünk a nálunk tapasztaltabbakat!

- Lehetőleg ne a csapatparancsnok csinálja. Csapatparancsnokként rengeteg dolgunk van, és a fő feladatunk a személyes jelenlét, a nevelés, a vezetők támogatása, a csapat képviselete és így tovább. A névsorok írogatása nem tartozik a fő feladataink közé. Az ECSET ideális terep fiatal és lelkes szülőknek, a csapatból kiöregedő, de valamit még tenni akaró cserkészeknek, számítógéppel baráti viszonyt ápoló hajdani vezetőknek (vö. „csapattitkár”).

- Szinte minden szervezetben (nálunk, cserkészeknél különösen) létezik a „feladathalmozódás tendenciája”: vannak, akikre „könnyen ragadnak” a feladatok, ők egy idő után fulladoznak a sok teendő alatt, másoktól viszont „leperegnek”. A halmozás helyett terítsük szét a feladatokat (akkor is, ha ez konfliktusokkal járhat): inkább sokan dolgozzanak elviselhető mennyiséget, semmint kevesen rengeteget (vö. kiégés). Az ECSET-elés remekül kiszervezhető feladat, még csak

cserkésznek sem kell lenni a műveléséhez.

- Ha egy cserkészünk kikopófélben van a csapatból, akkor először állítsuk a státuszát aktívról inaktívrá. Ha a következő évben visszajön (mondjuk külföldi tanulmányait befejezte), akkor újra aktiválhatjuk. Ha szemlélatomást végleg búcsút intett a cserkészetnek, akkor törölhetjük. (Ez előtt érdemes egyszer exportálnunk a csapatnévsort, hogy az adatai legalább a saját gépünkön megmaradjanak, hátha egyszer még jó lesz tudni, hogy ő is közénk tartozott. A neve egyébként megmarad az éves jelentésekben az ECSET-ben is.)

- Aki nagyon szereti az Excelt, az a csapatnévsort letöltheti egy .xlsx táblázatba, szerkesztheti, majd ezt visszaimportálhatja az ECSET-be. Ez hasznos lehet, ha egyszerre sok adatot kell felvinnünk vagy internet nélküli helyen szeretnénk szerkeszteni az adatokat.

- Ne legyünk lusták megadni a kezdeti és a záró dátumot is, ha a tisztségviselők szakaszban valakinek megbízatást adunk:

- megbízatás kezdete: jó tudni, mióta végzi az adott tevékenységet (pl. hány éve vezeti az adott őröt),

- megbízatás vége: nem jó, ha valaki „beleragad” egy funkcióba. Inkább nevezzük ki egy esztendőre, és azt hosszabbítsuk meg minden évben.

- Legyünk gondosak! Ha pontatlanul adunk meg adatokat, az problémákhoz és fölösleges többletmunkához vezethet.

- „Szeresd az ECSET-et és ő is szeretni fog téged.” Az ECSET egy modern eszköz. Ha szí-

vesen és ügyesen használjuk, akkor nagyban megkönnyíti az életünket: kevesebb munkával pontosabb adataink lesznek a csapatunkról, mintha kockás papírokkal vagy excel-táblázatokkal zsonglörködneink. Ha csak muszájból használjuk, utáljuk, kerüljük, akkor egy bürokratikus nyűg lesz. A különbség rajtunk múlik.

A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség elektronikus tagnyilvántartó rendszere

A Tee-pee (ejtsd: tipi) a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség által 2018 óta használt elektronikus tagnyilvántartó rendszer. Feltehetőleg a szlovák cserkészek neveztek el az indiánsátorról, amely táboraikban elő-előfordul. Bár a szövetség szívesebben használta volna az ECSET rendszerét, a szlovák iskolaügyi minisztérium (Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu) egységes felületen kívánja látni a szlovákiai ifjúsági szervezeteket.

A Tee-pee-ben történik a szövetség új tagjainak felvétele, a tagság évenkénti frissítése, valamint a rendezvények felvétele. Minden tag rendelkezhet saját felhasználói fiókkal, tudja szerkeszteni személyes adatait, és jelezheti részvételi szándékát a meghirdetett rendezvényeken.

Alakuló csapat esetében első lépés a csapatparancsnok számára adminisztrátori fiókot létrehozni. Ezt a Központi Iroda adminisztrátori jogosultsággal rendelkező munkatársa vagy a csapatmentor teheti meg. A csapatparancsnok ezután már képes csapatához új egységeket (rajok, őrök) és személyeket hozzáadni.

Tagság

Új tag kétféle módon csatlakozhat a rendszerhez. A fizikailag kitöltött, aláírt jelentkezési lap beküldését követően a csapatparancsnok maga viszi be a rendszerbe a személyes adatokat, elérhetőségeket. A másik lehetőség jelentős adminisztrációs terhet vesz le a válláról: nem neki kell gépelgetnie, ha néhány kattintással küld a cserkész vagy törvényes képviselője e-mail címére egy meghívót, aki ezáltal saját felhasználói fiókot is kap. A csapathoz hozzáadott cserkész tagsága nem lesz egyből aktív, csak a tagdíj befizetése és a regisztráció után.

A cserkészek tagságát a parancsnoknak minden évben, legkésőbb január végéig frissítenie kell. Ilyenkor végigmegy a tagok listáján, pipát tesz minden regisztrálni kívánt cserkész neve mellé, megjelöli a tagdíjak típusát (25 év alatti, 25 év feletti, kedvezményes), majd beküldi a regisztrációs kérelmet. Miután befizette a tagdíjakat is, a Központi Iroda munkatársa elfogadja, véglegesíti a regisztrációt. Érdemes határidőre elvégezni ezeket a feladatokat. A tagdíj és a tagok regisztrációja feltétele a csapattámogatásnak, a késés pedig befolyásolhatja annak mértékét. A tagságtól függ többek között a rendezvényeken való részvétel is. Cserkész tábornak például az nyilvánítható, amelynek résztvevői – legfeljebb öt fő kivételével – mind regisztrált tagok a Tee-pee-ben. Szövetségi rendezvényeken nem regisztrált tagok csak feláras részvételi díjjal vehetnek részt, vezetőképző táborokban pedig még úgy sem.

Rendezvények

A csapatparancsnok feladata rendezvényei számára eseményt létrehozni a rendszerben. Ehhez hozzáadhat résztvevőket, meghívhatja az aktív fiókkal rendelkezőket. A rendezvény adminisztrációjához szükséges résztvevői listát így könnyebben nyomtathatja ki, a helyszínen elég mindenkiel csak aláírni azt. (Részletes útmutató a Tee-pee-hez az szmcs.sk szertárában található.)

Éves jelentés

Minden cserkészszövetségben ismerős az éves jelentés fogalma. Azon cserkészszövetségek, amelyek használják az ECSET rendszert, az éves jelentést ezen a rendszeren belül adják le. Miből áll az éves jelentés?

Legtöbb esetben kérdések sorozata a csapat éves életével kapcsolatban, adatok, számok, statisztikák megadása. Az alapadatoknak mindig bele kell kerülniük, mint például a csapat neve, csapatvezető elérhetősége,

őrsök neve, létszáma. Minden jelentésben szerepelnie kell a csapat létszámának. Sok esetben ebből a létszámból állapítja meg később a szövetségi elnökség a csapat számára a tagdíj mértékét. A kérdések szövetségenként eltérőek, viszont lényegében mind a csapat éves munkájára kérdeznek rá. Az éves jelentés minden évben változik, attól függően, hogy a következő évben milyen cserkészrendezvényeket szerveznek.

Miért fontos az éves jelentés?

Az éves jelentést alapvetően a csapatparancsnok saját magának készíti el, így írásban is, egy dokumentumban összefoglalva láthatja saját éves munkájának gyümölcsét, illetve áttekinthető statisztikai adatokat kap, ami esetleg előre segíti a következő év tervezésében.

A szövetségi elnökség számára is fontos ez a jelentés. Az elnökség ezáltal kap tiszta képet a csapatról: pontos létszámadatokat, beszámolókat az éves programokról. Bizonyos szövetségben ezen leadott létszámadatok alapján (VMCSSZ) az elnökség ki tudja osztani a csapattámogatást is csapatlétszámtól függően. Ezenkívül a jelentésben kapott taglétszámból számítják ki a szövetségek az éves tagdíjat is.

Mindenképp fontos ennek a dokumentumnak az elkészítése, illetve az ECSET-ben a folyamatos frissítés, hogy valós adatok kerüljenek be a jelentésbe.

A KMCSSZ-ben

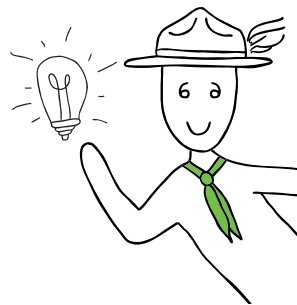
Az éves jelentés nemcsak az adatokról szól, hanem a csapatok részletes évi beszámolójáról is a programokat és a munkát illetően. Az alapkérdéseken és létszámadatokon kívül

a következőket kell a KMCSSZ csapatainak leadni az éves jelentésben: csapatkrónikát az adott évre, csapatfényképeket vagy egy csoportképet, csapat folyó évi munkatervét, csapat felépítéséről egy táblázatot, vezetői felelősségívet. Ezeken kívül egy-két kérdés kitér a csapattagok magyar nyelvtudására és magyarságismeretére. Miután a csapatok leadják az éves jelentést, ezeket egy bizottság kiértékeli, a bizottsági tagok mind tapasztalt cserkészvezetők, körzetvezetők vagy kerületi vezetők, vezetőtisztok stb. A bizottsági tagokat a szövetségi elnök jelöli ki. A csapatok éves jelentéseit mind kiértékelik, és minden csapat kap visszajelzést az éves munkáját illetően. Az évi jelentés kiküldését és begyűjtését a szövetségi titkár végzi.

A parancsnok saját évi terve és a csapat munkaterve

A bölcs parancsnoknak van saját éves terve, és már tavasszal/nyáron megírja új őszi tervét. Mindig 3–6 hónappal a csapat aktuális eseményei előtt jár az agya. Ezt a munkatervet nem is kell megosztani másokkal, sokszor csak egy egyoldalas kis számvetés arról, hol tartunk, merre haladunk, hogyan jutunk el oda. Rögzíti, hogy mik az igazi prioritások, hiszen hasznos lehet az év végén újra megnézni, mennyit sikerült a tervből megvalósítani? Ha valami fontos kimaradt, az a jövő évi tervbe ismét bekerülhet, amiről pedig kiderült, hogy talán nem is olyan fontos, az kimaradhat. Így az évek során, az egymásra épülő tervek megvalósításával, a fiatal parancsnok igazi új arculatot alakíthat ki csapatának.

Keress követendő példákat, ahol a parancsnok példamutatóan osztotta be saját és cserkészei idejét!
Olvass bele a kiadvány végén szereplő esetleírásokba!

A parancsnok saját terve terjedjen ki mindenre: tartalmazza a fontos családi és munkahelyi, illetve társadalmi kötelességeit is. Így meg tudja osztani és igazítani több oldalú felelősségeit, hogy egyik se zavarja vagy hozza hátrányba a másikat. A cserkészlet nem izolált szolgálat, életünk része.

Ez sokat segít abban is, hogy ne terheljük túl magunkat. A parancsnok pár kulcseseményt kiválaszt, amit ő irányít, de a többit (a többséget) delegálja. Csapatot épít maga köré, ami neki dolgozik. Azonban autonómiát is hagy a társaknak, nem akar mindenben ő dönteni, mindenhol jelen lenni. Még akkor sem szól bele a másra átruházott feladatba, ha az nem úgy megy, ahogy ő „tökéletesen” megcsinálná. Esetleg, ha kell, később csendben félrehívja a gyengébben sikerült programért felelős vezetőjét, és átbeszéli, hogyan is lehetett volna másképp csinálni. Ez is továbbképzés!

Érdemes ebbe a privát munkatervbe az év során, de legalább az év végén, a számadásnál és az újabb év tervezésénél belepillantani. Mi sikerült belőle, mi nem? Mi az oka annak, ha valami több év alatt sem jutott előre? Fontos-e ez a rész annyira, hogy tovább erőltessük? Ha igen, meg tudná-e valaki jobban csinálni, mint mi? Ha nem, érdemes

lenne-e kihagyni? Ezzel a módszerrel hamar (két-három év alatt) kiderülnek a csapat és a parancsnok erősségei és gyengébb pontjai. Így jó módszer ez még a saját jellemnevelésünkre is.

Miért van szükség egy külön csapat munkatervre?

A csapat munkatervre nem egyszerűen egy eseménynaptár, hanem a nevelési célkitűzéseket, vezetőképzési célokat is tartalmazó, alaposan kidolgozott dokumentum. A parancsnok felelőssége ennek az összeállítása az induló cserkészév előtt. Ez a terv irányt mutat a rajparancsnokoknak is, és végső soron az őrök, rajok szerveződését és éves feladatait is felvázolja nagy vonalakban. Ennek alapján tudják majd a raj- és az őrvezetők a maguk részletes munkatervét úgy megírni, hogy az őr, a raj és az egész csapat tervei (dátumok, költségek, táborhely, szülői segítség) szempontjából ne ütközzenek, hanem összhangban legyenek. A munkaterv olyan dokumentum is, amit a körzeti vagy szövetségi vezetők is megnéznek, ez egyben lehetőség tanácsukat is kérni. Az éves jelentéshez is mellékelni kell majd az év végén.

Főbb céljai:

- Rögzíti, hogy a csapatban milyen tervszerű tevékenységek folynak.

- Nyomon követhető belőle a csapat sok siker és esetleges nehézségei is.
- Segít a korosztályok számára előírt munka tervezésében, ezzel elkerüli a gyenge vagy mellékvágányon folyó csapatmunkát.
- Segíti, hogy a csapat a szövetséggel/körzettel együttműködő (nyitott) csapat legyen, és ne csak önmagába beforduló (zárt) helyi tevékenységeket folytasson.
- A csapaton belül segít az őrsök létszámának kialakításában, a korosztályok felmérésében, a taglétszám alakulásának követésében.
- Segít a vezetői szükségletek felmérésében és előre tervezésében, és így a jobb utánpótlásképzés kialakításában.
- Lehetőséget ad a központnak az évek során a csapat munkájának követésére, a pozitív vagy esetleg negatív visszajelzésre, tanácsadásra a hiányosságok esetén. A csapatok által beküldött munkaterv fontos visszajelzés a központnak is a szövetségben folyó munkáról. Ebből is lemérheti a KMCSSZ, hogy melyik programjának van pozitív fogadtatása, esetleg melyikre nincs a jövőben szükség.
- Dokumentálja és archiválja a csapat életét.

A csapatélet dokumentálása

Mai világunkban a gyors információáramlás alapigény. Fontos ez a csapat életében is. Ki kell találni, hogy csapatunknál mi működött jól az előző parancsnok alatt, és esetleg milyen új módszerekre van szükség. Ami bevált, azon nem érdemes azonnal változtatni, ha van olyan, aki szívesen fotóz, ír az újságba, szerkeszti a honlapot, nagyon becsüljük meg, hiszen a mi vállunkról veszi le ezt a feladatot.

Miért csináljuk?

- Magunknak/utódunknak hasznos és érdekes, az évente ismétlődő eseményekhez jó forrás.
- Jó reklám (PR), ha megfelelően elkészítjük. Vigyázzunk, hogy a csapatról csak jó minőségű anyag kerüljön kívülállók kezébe, gyenge írás, elmosódott fotó, rég lejárt honlap negatív PR is lehet!
- A szülőknek és a sajtónak hasznos, ha friss, jól érthető, gyorsan választ ad a kérdéseikre.
- A honlap, ha jól funkcionál, időt takarít meg nekünk. Gyakran ismételt kérdések (FAQ) összegyűjtése a válaszokkal jobb, mintha henteente kellene e-mailezni, telefonálni, hirdetni.
- Újságban – ma már inkább elektronikus újság, ami olcsóbb, könnyebben terjeszthető és szerkeszthető, frissíthető – cserkészjeink örömmel nézik vissza a legjobb képeket, vicceket.
- A dokumentáció, későbbi visszanezés segít egy felelősségrevonás (liability) esetén. Facebook? – Ugyan egyre több szülő és cserkész szereti követni az eseményeket a közösségi médiában, vigyázzunk, mert túl végtelenített, és nehéz lezárni. Ha nem figyelünk, rengeteg időt vehet el. Mindig maradjon fontosabb a kirándulás tartalma, mint a dokumentálása.
- A dokumentációt rögtön meg kell csinálni, ha lehet, még a helyszínen. A táborban naplót vezethetünk, amibe talán az őrség is írhat. Minden kirándulás és portya után hazafelé menet írassuk le egy-egy taggal a legnagyobb élményét a saját szemszögéből! Ha a csapatnak van újságja, akkor az ehhez szükséges anyagot is rendszeresen a tagok írják, és így

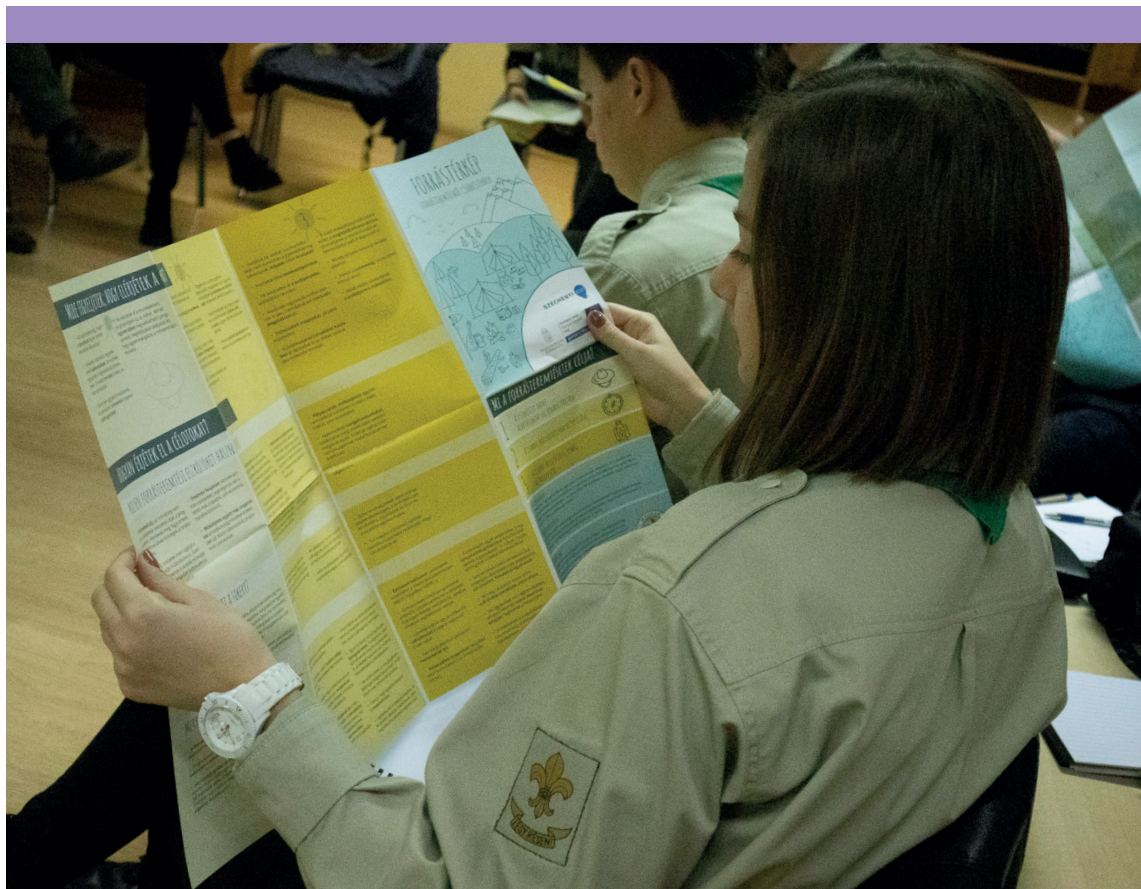
év végére megvan az összefoglaló a csapat életéről. A kulcs, hogy rögtön meg kell csinálni, másnapra hagyva már nem mindig sikerül.

Hagyjunk annyi időt magunknak egy esemény után, hogy arról pár sort leírjunk! Ezeket a jegyzeteket egy helyre gyűjtve könnyen visszaemlékezhetünk a dolgokra egy cikkírás vagy az évi jelentés írása alkalmával.

Készítsünk fényképeket az eseményről, ezek önmagukért beszélnek. Tegyük fel a csapat honlapjára, facebook-oldalára rögtön az

esemény után! Azok is meg fogják nézni, akik valami miatt nem mentek el, meg fogják bánni, hogy nem voltak ott, és legközelebb ott lesznek!

Még jobb, ha már az esemény előtt felkérünk egy-két embert, hogy majd írjanak azonnali beszámolót. Ez azért jó, mert másnak adjuk át a felelősséget az esemény előtt, és a megbízottnak is könnyebb, hogy már úgy vesz részt az eseményen (mint egy tudósító), hogy tudja, be kell majd számolnia róla.

Dátum	Meghatározás	Bevétel (forintban)	Kiadás (forintban)	Egyenleg (forintban)
2020.02.25.	tagdíj - Minta Beáta	3000		127250
2020.02.29.	gázszámla		5200	122050

5. táblázat: Minta a csapat pénztárkönyvének felépítéséhez

Tegyük fel összefoglaló kérdéseket minden résztvevőnek az esemény után, amire írásban kell válaszolniuk! Ezekből könnyen lehet egy cikket összeállítani (mini interjúk). Amikor messziről hazafelé utazunk, írjuk meg közben közösen a cikket.

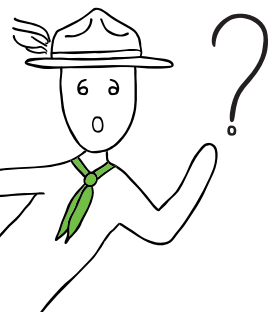
Egy jó csapatújság megkönnyíti az évi jelentés elkészítését, mert csak mellékelünk kell, mint beszámolót.

A csapat pénzügyei

A cserkészcsapat a szövetség legkisebb szervezeti egysége, ami legalább két működő őrsből és 2 felnőtt tagból áll. Vagyona a nevelési munkát szolgálja, s mivel a szövetség része, így vagyona egyben a szövetség vagyona is. Működő és felnőtt tagjai után a szövetségnek meghatározott tagdíjat köteles fizetni, azt azonban a csapatvezetőség

Kérdések a csapat költségvetés összeállításához:

- Van-e szükség új őrsi vagy csapatfelszerelésre? Mennyibe kerülne? Csapatunknak van-e rá pénze? A fenntartó testület kifizetné-e?
- Ugyanarra a helyre megyünk kirándulásra, táborozni vagy más helyekre? Ott több vagy kevesebb lesz a költség (bérlet, fuvarozás, étel stb.)? Emeljünk-e a részvételi díjon?
- Ha kifizetjük a szövetségi tagdíjat, mennyi pénze marad a csapatnak?
- Milyen pénzgyűjtő akciók lesznek, mennyi lesz a várható bevétel és kiadás?
- Hogy lehet az eseményeknél egy kicsit emelni a belépőn, díjakon, hogy az emberek még eljöjjenek, de a bevétel emelkedjen?
- Hogyan lehet a kiadásokat csökkenteni úgy, hogy közben a program minőségéből nem engedünk?
- Lényegesen több vagy kevesebb résztvevő várható-e, mint a múltban? Ütözik-e a mi programunk másokéval: helyi iskolai, városunkbeli vagy más városok (körzet) programjával? Meg lehet-e cserélni a dátumot? Az időjárás mennyire befolyásolhatja a programot, kell-e B-terv emiatt?
- Milyen kedvezményt adunk a cserkészek kiképzőtáborozására (öv, st, cst képzésben résztvevők)?

döntheti el, mekkora tagdíjat szed a csapat-tagoktól. Pénzügyeit átláthatóan kell kezelni, hogy egyértelmű legyen, melyik költségeket állta a fenntartó, melyiket a csapat vagy esetleg más közreműködők.

Érdemes pénztárkönyvet vezetni a kiadások és bevételek nyomomonkövetésére. Ez vagy kockásfüzetben vagy egy exceltáblában is megvalósulhat. A lényeg, hogy legyen áttekinthető és hozzáférhető az illetékesek számára. (Lásd 5. táblázat.)

A csapat költségvetése

Ha még nem csináltunk ilyet, érdemesebb egy tapasztaltabb vezető vagy szülő segítségét kérni. Legjobb nagy vonalakban az éves csapatmunkaterv írásakor kijelölni, hogy milyen eseményekre kell abban az évben nagyobb összeg. A bevételi oldalon fontos eldönteni, hogy inkább (fél)év elején kérünk mindenkitől nagyobb tagdíjat, amiben például a későbbi kirándulásköltségek már benne lesznek, vagy alaptagdíj van, amin kívül alkalmi díjakat kérünk (mindig csak azoktól persze, akik arra a rendezvényre jelentkeztek). Akár így, akár úgy, legyen ez világos a szülőknek már a cserkészév elején. Érdemes esetleg már lezajlott események költségeit mintaként megemlíteni, hogy a szülőknek legyen valami fogalmuk a várható költségekről. (Lásd 6. táblázat.)

Néhány alappont a kiinduláshoz:

- éves csapatkeret kialakítása és beosztása (például eszközeink felújítása, portyák, éves tábor, tartalék);
- kirándulás költségeinek tételei (például

üzemanyag, autóbérlés, étel, tábori baleset-biztosítás);

- élelemigény megbecsülése (5-20-100 főre);
- autókaraván összeállításának szempontjai.

Egy esemény szervezésénél számoljunk 10–20 százalékkal többel a nem várt kiadások miatt. Kérhetünk költségvetési tervet a rajparancsnokainktól is. Adhatunk kis anyagi keretet a cserkészév elején már az őrsvezetőknek is, amiből gazdálkodhatnak, hogy őket is neveljük a felelősségre.

A nagy tételek ismétlődnek: utazás, biztosítás, tagsági díj, élelem, terembérlés, bál stb. Tegyük ezek mellé az erre az évre esedékes prioritásokat, új tárgyi szükségleteket.

Az elmúlt évi részletes elszámolásból (bevétel, kiadás) az új programokat és az igényeket figyelembe véve állíthatjuk össze a következő évre a költségvetést.

Legyen a csapattagdíjban egy szociális lépcsőzet: ha többen jönnek egy családból, akkor kérjünk személyenként kevesebbet! Anyagi okokból ne maradjon ki senki sem a cserkészetből! Ha lehet, erre is tegyünk félre a keretből. A szegényebb tagok támogatását csendben, diszkréten végezzük! Teremtsünk lehetőséget nekik, hogy a csapat számára végzett munkával váltsák meg a programok részvételi díját, jobban nevelhetünk így, mintha „ingyen” engedjük őket részt venni.

Forrásteremtés

A csapat alapításával párhuzamosan érdemes azon elgondolkodni, hogyan biztosíthatók annak tárgyi, anyagi szükségletei. Mivel a cserkészcsapat nem jogi személyi-

6. táblázat: Jellemző csapatkiadások egy év során

Általános működés költségtelei	költség/fő	szorzó	teljes költség
tagdíj szövetség felé			
csapatotthon/raktárbérlés (pl.: rezsi, felújítás, fejlesztés)			
munkabér (pl.: könyvelő, grafikus, webfejlesztő)			
üggyiteli költségek (pl.: bankszámla fenntartása, posta, illetékbélyeg)			
IT-költségek (pl.: honlap, domain, tárhely díja)			
nyomdai költségek (pl.: évkönyv, szórólap)			
kommunikációs költségek (pl.: facebook hirdetések)			
irodai eszközök (pl.: papír-írószer, számítógép)			
épület-, eszközkarbantartás (pl.: tisztítószer, szerszámok)			
„repi” ajándékok (pl.: csapatkarácsony, koszorúzás)			
ruházat (pl.: egyenruha, nyakkendő, felvarró, tábori póló, kiegészítők)			
GH, logisztika költségtelei	költség/fő	szorzó	teljes költség
élelmiszer (pl.: tartós élelmiszer tábori étkezéshez, portyához)			
tábori eszközök (pl.: sátor, szerszámok, konyhai, szakági felszerelés, ládák, sörpadok, tartályok)			
kézműves foglalkozás (pl.: bőr, fafaragókés)			
szállítmányozás (pl.: kisteherautó-bérlés, benzinköltség)			
egyéb programokhoz kapcsolódó eszközök (pl.: keretmese ruha, sportszerek, díszlet)			
Egyéb költségtelek	költség/fő	szorzó	teljes költség
extra programok költségei (pl.: szállás, étkezés, szolgáltatások, belépődíjak)			
önképzés (pl.: képzési, nevezési díjak, könyvek, folyóiratok)			
ösztöndíjak, támogatások (nagycsaládok, HH-s gyerekek/VK-támogatás)			
ÖSSZKÖLTSÉG			

ség, ezért nincs lehetősége például pályázni. Ehhez szüksége van egy háttérszervezet, az ún. fenntartó testületre. A fenntartó testület a cserkészcsapat működéséért felelősséget vállaló jogi személyiséggel rendelkező intézmény vagy szervezet (kivéve politikai szervezet vagy párt), amely biztosítja a cserkészcsapat működéséhez szükséges anyagi és egyéb feltételeket. Legalább három tagból álló testület. Ha az alakuló csapat közvetlen környezetében nincs olyan szervezet, intézmény, amelyvel fenntartói viszonyt lehetne kialakítani, akkor érdemes az alakításban résztvevő felnőtteknek létrehozniuk egy egyesületet vagy alapítványt ilyen céllal. Ha az adott intézmény, vagy például egyházközség több szervezetet is támogat, akkor az is előfordulhat, hogy csak egyikük számára tud pályázni, így érdemes ebben az esetben is megfontolni valamilyen civil szervezet létrehozását. Alapítványt általában valamilyen tartós céllal hoznak létre, míg egyesületet a tagok saját érdekében létesítenek. Arra vonatkozóan, hogy alapítványt vagy egyesületet, milyen céllal, célból érdemes létrehozni, és mindezt hogyan kell megvalósítani, milyen gyakorlati tennivalók

vannak, a <https://www.nonprofit.hu/tudastar> oldal részletes tájékoztatást nyújt.

A forrásteremtés célja a cserkész mint alaptevékenység finanszírozása. Célunk elérése érdekében tehát figyeljünk arra, hogy az alaptevékenység, maga a cserkész legyen az éves munkánk fókuszában! Ha kevés a vezetőnk, legyünk minél hatékonyabbak, tervezünk egyszerűen megvalósítható projekteket. A tudatos tervezés fontos, ne ezen spóroljunk. Bármilyen egyszerű módszerrel, de vezessük, kövessük nyomon a pénzügyeinket! Ne vesszünk el a részletekben, ne gondoljuk túl az életet! Minél egyszerűbben megvalósítható programokat, megoldásokat találjunk ki, hogy legyen energiánk a mindennapi munkára.

Milyen forrásteremtési eszközöket használunk?

- Részvételi díj: az önköltség nem bűn, szedjünk részvételi díjat a programokon. Mindenki meg fogja érteni, hogy felmerülnek költségek a rendezvényeken.
- Tagdíj: szedjünk éves tagdíjat a csapat saját működésére is. Akár segíthetjük a vezető munkáját, ha anyagi támogatást tudunk adni például az őrsi foglalkozásokhoz.
- Önkéntes felajánlás: kérjünk kölcsön

Keress követendő példákat, ahol az alakuló csapatot nagyban segítette egy-egy okos pénzügyi lépés!
Olvass bele a kiadvány végén szereplő eseteírásokba!

eszközöket, segítséget (például kerülettől, más csapattól, szervezetektől, hozzátartozóktól)! Működünk együtt más csapatokkal a hatékonyság növelése érdekében (például közös táborozások, programok szervezése)! Ha kevés a kapacitásunk, könnyen a visszajára sült el egy-egy bonyolultabb projekt (például pályázatok). Ezt próbáljuk elkerülni, ha nem muszáj, ne pályázzunk az elején, ne menjen a cserkészmunka rovására a sok plusz feladat. Néha célszerűnek tűnhet jogi személy alapítása. Azt javasoljuk, kezdetben ne hozzunk létre civil szervezetet, hogy maradjon energiánk a csapatra. Ne égjünk ki, a mozgalomnak szüksége van ránk. Ezzel ráér majd akkor foglalkozni, ha a csapatműködés stabilan biztosított. Soha ne tévesszük szem elől az alaptevékenységet, a cserkészkedést!

Merre indulhatunk tovább?

- Erősítsük az őrsi és csapatéletet, dolgozzunk a vezetői kör bővítésén!
- Programjaink költségvetését tervezzük tudatosan!
- Készítsünk erőforrás-leltárt: honnan és milyen segítséget tudunk kérni (például eszközök, pénz, önkéntes munka)? Mi magunk milyen saját erőforrásokkal, képességekkel rendelkezünk?
- Pályázzunk helyi szintű, könnyebben elszámolható támogatásokra (például egyházi, önkormányzati, céges)!
- Legyünk jelen online is!
- Néha előrevizs a vezetőváltás – ne féljünk ezt felismerni és megeléjteni.

A civil szervezet fogalma, formái (Dr. Gazsi Adrienn összeállításából)

Előbb vagy utóbb eljőhet az a pillanat, amikor úgy érezzük, szeretnénk jogi személyt alapítani. Ebben a fejezetben ehhez szeretnénk segítséget nyújtani, hogy az alapfogalmakkal minél inkább tisztában legyünk. (Az alábbiakban a Magyarországon, 2020-ban érvényben lévő jogszabályi kereteket ismeretjük.) Amikor a civil szervezet szóba kerül a hétköznapiakban, számos meghatározás keveredik: nonprofit, közhasznú, társadalmi, közérdekű, közcélú, nem állami stb. Arra, hogy mely szervezetek sorolhatók e fogalmi meghatározás körébe, a jog ad pontos választ. A 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról (a továbbiakban: Ectv.) szóló törvény 2.§ (6) bekezdése rögzíti a civil szervezet fogalmát: civil szervezetnek tekintjük a civil társaságot, a Magyarországon nyilvántartásba vett egyesületet (a párt kivételével) és az alapítványt. Fontos a civil szervezetek elhatárolása a nonprofit gazdasági társaságoktól. A nonprofit gazdasági társaságok cégek (jellemzően nonprofit kft.), de osztalékot nem fizetnek a tulajdonosoknak, és jogosultak közhasznú jogállás megszerzésére.

a) Civil társaságot természetes személyek (legalább 2 fő) hozhatnak létre közösségi célú tevékenységük összehangolására szerződéssel, melyhez a tagoknak vagyoni hozzájárulást nem kell fizetniük. A civil társaság nem jogi személy, vagyoni hozzájárulás

nélkül is létrehozható. Előnyei ennek a formának, hogy az alapítványi, egyesületi formához képest egy „lazább” civil tömörülés, kevésbé formális, a civil társaság létrejöttéhez nem kell bírósági nyilvántartásba vétel, és megszüntetése is rugalmasabb. Hátránya az alapítványi, egyesületi formához képest, hogy nem jogi személy, nem tud pályázati forrásokat szerezni, és azon támogatások, kedvezmények igénybevételére, amelyekre az alapítvány és az egyesület jogosult, a civil társaság nem jogosult. Hátránya az is, hogy – mivel nem jogi személy – a tagok vagyoni felelőssége egyetemleges.

b) Az egyesület a tagok közös, tartós, alapszabályban meghatározott céljának folyamatos megvalósítására létesített, nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy. A létrejöttéhez, az alapszabály elfogadásához legalább tíz személy egybehangzó akaratnyilatkozata szükséges.

Az egyesület:

- nem alapítható gazdasági tevékenység céljára. Folytathat gazdasági tevékenységet, a célja megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult, de elsődlegesen nem lehet gazdasági tevékenység folytatása a célja;
- vagyonát céljának megfelelően használhatja, nem oszthatja fel tagjai között, és a tagok részére nyereséget nem juttathat;
- döntéshozó szerve a közgyűlés (amely minimum 10 tagból áll), ügyvezetését az egyesület ügyvezetője vagy az elnökség látja el. Az elnökség tagjai vezető tisztségviselők.

Az egyesületi forma előnyei

Bármennyi tagja lehet. Minimum 10, de bővíülhet olyan tagokkal, akik elfogadják az egyesület célkitűzéseit, alapszabályát, és belépési nyilatkozatot tesznek. Az egyesület tagjai a közgyűlésben való részvételük révén közvetlenül részt vesznek a döntéshozatalban. A döntéshozó szerv a legalább 10 fős közgyűlés, így a döntéshozói pozícióban nem lehetnek úgynevezett egyszemélyi döntések.

Az egyesületi forma hátrányai

Ha a tagsága túlságosan nagy létszámú, a közgyűlést nehéz összehívni, illetve kockázata, hogy a közgyűlés nem lesz határozatképes, mert nem jönnek el a szavazásra jogosult tagok. Ha a tagok nem elérhetőek, az ellehetetlenítheti a működést. Az egyesület speciális formája a szövetség: a szövetség olyan egyesület, amely két tag részvételével is alapítható, működtethető. A szövetség tagja természetes személy nem lehet! A szövetség tagja egyesület, alapítvány, egyéb jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet vagy civil társaság lehet.

c) Az alapítvány az alapító által az alapító okiratban meghatározott tartós cél folyamatos megvalósítására létrehozott jogi személy. Az alapító az alapító okiratban meghatározza az alapítványnak juttatott vagyont és az alapítvány szervezetét. Alapítvány nem alapítható gazdasági tevékenység folytatására. Az alapítvány az alapítványi cél megvalósításával közvetlenül összefüggő gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

7. táblázat: Az alapítványi és az egyesületi forma összehasonlítása

ALAPÍTVÁNY	EGYESÜLET
Az alapítvány tartós célok, tevékenységek megvalósítása érdekében jön létre. A hangsúly egy tartós cél anyagi támogatásán van.	Az egyesület tagok közössége, amely valamely cél, tevékenység érdekében alakul. A hangsúly az egyesületi tagok együttműködésén van.
Illetékfizetési kötelezettség VAN: létrehozáskor illetéket kell fizetni. Változásbejegyzéskor illetéket kell fizetni, ha a szervezet nem közhasznú. Megszüntetéskor illetéket kell fizetni.	NINCS illetékfizetési kötelezettség: létrehozáskor nem kell illetéket kell fizetni. Változásbejegyzéskor akkor sem kell illetéket kell fizetni, ha a szervezet nem közhasznú. Megszüntetéskor nem kell illetéket fizetni.
Elsődlegesen vállalkozási-gazdasági tevékenység végzésére nem hozható létre.	Elsődlegesen vállalkozási-gazdasági tevékenység végzésére nem hozható létre.
Célja nem módosítható.	Célja (törvényben meghatározott szavazati aránnyal) módosítható.
Létesítő okirat: alapító okirat (alapító fogadja el és módosítja).	Létesítő okirat: alapszabály (az egyesület tagjai fogadják el és módosítják).
Döntéshozó szerv: alapító (lehet egy vagy több alapító).	Döntéshozó szerv: közgyűlés (legalább 10 tag, a tagok létszáma nem csökkenhet 10 fő alá).
Ügyvezető szerv: 1 fő ügyvezető kurátor vagy kuratórium.	Ügyvezető szerv: 1 fő ügyvezető vagy az elnökség.
Vezető tisztviselők: az alapítvány vezető tisztségviselői az ügyvezető kurátor vagy a kuratórium tagjai.	Vezető tisztviselők: az egyesület vezető tisztségviselői, az ügyvezető vagy az elnökség tagjai.
Alapítói vagyon: kötelező (minimum 100 ezer Ft a bírósági gyakorlat szerint).	Nincs alapítói vagyon.
Nincs tagsága.	Van tagsága. A tagság lehet: rendes, pártoló és tiszteletbeli tagság.
Csatlakozó: vagyonnal lehet csatlakozni az alapítványhoz.	Nincs „csatlakozó” jogintézmény ennél a szervezeti formánál (aki vagyoni hozzájárulással csatlakozik).
Tagdíjfizetési kötelezettség nincs.	Tagdíj: alapszabály írja elő, hogy a tagok fizetnek-e tagdíjat vagy sem, és annak összegét.
A kuratóriumi tagok/ügyvezető kurátor megbízatása: lehet határozatlan idejű a kinevezés.	Az elnökségi tagok/ügyvezető megbízatása maximum 5 évre szólhat (azaz nem lehet határozatlan idejű a kinevezés).
Közhasznú minősítést szerezhet.	Közhasznú minősítést szerezhet.

Az alapítványi forma előnyei

Az alapítvány létrehozásához nem kell komoly személyi bázis (nem kell 10 fő alapító tag), akár két fővel is létrehozható (abban az esetben, ha az alapító egy személy, és nem kerül több fősz kuratórium kijelölésre, hanem az ügyvezetés feladatát 1 fő ügyvezető kurátor látja el). Az egy vagy több fősz döntéshozó szerv (alapító) gyorsabb döntéshozatalra képes, mint az egyesület esetében a közgyűlés. A döntéshozatalnak kevésbé lehet akadálya a határozatképtelenség, ritka, hogy olyan sok alapító van. Ez alapján könnyen belátható, hogy a működése kevésbé bürokratikus, és hatékonyan tud

döntést hozni mind a döntéshozó, mind az ügyvezető szerv.

Az alapítványi forma hátrányai

Kevésbé demokratikus a működése, mint az egyesületnek, az egyszemélyi döntések esetében kevésbé érvényesülhet kontroll. Ha az alapító és a kuratórium között megromlik a viszony, akkor elegendő, hogy akár egy személy (alapító) a kurátort/kuratóriumot indoklás nélkül visszahívja, míg az egyesületnél ezt a közgyűlés (minimum 10 tag) teheti csak meg, így az ügyvezető szerv az alapítványnál kiszolgáltatottabb a döntéshozó szervnek, mint az egyesületnél. (Lásd 7. táblázat.)

Beregszász

4. sz. Bendász István Cserkészcsapat, KáMCSZ

Adatközlő: Barna György

Kulcsszavak: rendszerváltás, családi, alapítvány, cserkészotthon, testvércsapat, elvándorlás, látható parancsnok, fenntartó testület

Ez a csapat egyidőben alakult a szövetség újraalakulásával. Kárpátalján mindig is nagy hagyománya volt a cserkészetnek. Amint feloszlott a Szovjetunió, és újra lehetőség nyílt a cserkészetre, meg is ragadták az alkalmat erre. 1991-ben Gödöllőn, az első Kárpát-mendencei vezetőképző táborban 10 személy vett részt. Néhány hónap elteltével, decemberben már meg is alakult a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség és vele együtt több cserkészcsapat is: Csongoron, Huszton, Ungváron, Técsen, Munkácson és Beregszászon – azokon a településeken, ahonnan voltak résztvevők a táborban. Mindenki hazament, és megalapította a saját csapatát. Beregszászon Bárdos István is hasonlóképpen cselekedett. Öt fiúval és öt lánnyal, egy-egy őrssel indult útjára a csapat. Viszonylag sokáig, 2014-ig volt ő a csapat parancsnoka, megközelítőleg 23 évig. Családi típusú vezetés volt, vagyis a Bárdos család mellett többek között a Barna család tagjai alkották a vezetőséget az elején. A mi családjunk úgy került bele a történetbe, hogy a nővérem az első őrsvezetőképző táborban vett részt jelöltként. Akkor is nagy szükség volt a felnőtt segítségre egy-egy tábor megszervezéséhez, és minden jelölt elsősorban a saját családját próbálta erre rávenni. Így csatlakozott

be édesanyám és édesapám is a táborba, és azóta is közel maradtak a cserkészethez. Ez a két család vállalta tehát magára a csapat vezetését: Bárdos István és felesége, Nóra, Nóra testvére, Győrfi Ágnes és a Barna házaspár. Létrehoztak egy alapítványt is, hogy tudják a cserkészcsapatot segíteni. Részben az alapítvány, részben a személyes kapcsolataik révén sikerült 2001-ben egy saját cserkészotthont megalapítani. Ez valószínűleg nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a mai napig töretlenül működjön a csapat. 1995-96-ban több településen nagy létszámú csapatok működtek, volt saját szövetségi őrsvezetőképzésünk, újságot jelentettünk meg közel 1000 példányban. Ez mind hozzájárult a saját identitás kialakulásához, és jelentősen megnövekedett a szövetség létszáma is. Mindez a 2000-es évek elejéig tartott, akkor az ország helyzete miatt egy mélyrepülés jött a szövetség és a csapatok életében is. Ezzel szemben nekünk akkor lett meg a csapatotthonunk, a Sinkovics Imre cserkész- és közösségi ház. Ebben az időben nagyon sok csapat stagnált, papíron léteztek vezetők, de már saját tábort nem tudtak tartani. Erre a nehéz gazdasági helyzet is kihatással volt. A mi csapatunk volt az egyetlen Kárpátalján, ami ekkor is tudott teljes erőbedobással működni. Pont emiatt a folyamat miatt volt 2003-ban az utolsó saját őrsvezetőképzésünk. Viszont az egy-két, még működő csapat miatt fennmaradt az igény a vezetőképzésre. Így a kecskemétiakkal fennálló jó kapcsolat miatt hozzájuk kapcsolódtunk be. Egyébként a kecskeméti Hatvani Pál és a balatonboglári

Gaal Gaston Cserkészcsapat sokat segített a beregszászinak abban, hogy fennmaradjon, új impulzusokat kapjon. Volt közös táborunk is a kecskemétiakkal 1999-ben, új módszereket hoztak, patronáltak minket.

Bárdos István nagyon jól végezte a vezetést, a városban is hozzá kötődött a parancsnokság fogalma. Megszokott lett, hogy voltak fiatalok, akik vezették, szervezték a programokat, az idősebbek pedig, afféle fenntartó testületként, biztosították az anyagi, erkölcsi háttérrel. Ez egy jól működő rendszer volt sokáig. Majd muszáj is volt így működtetni továbbra is, hiába nőtt fel számos generáció a vezetésük alatt, vezetőségváltásra nem került sor, mert a fiatalok zöme a 20-as éveik elején elhagyta Kárpátalját. 2014-ben Jakab Annamária átvette a parancsnokságot. 2019-ben adta tovább Tominec Mihálynak.

A csapat sikerének kulcsaként három dolgot lehetne kiemelni. Az egyik az, hogy volt egy arca a csapatnak, egy személy, akivel gyakorlatilag összeforrt a vezetés a köztudat számára. A második az, hogy voltak hiteles, megbízható felnőttek is a csapatban, illetve annak háttérében, akikre a szülők rá merték bízni a gyerekeiket. A harmadik pedig a csapatotthon megléte, ami lehetőséget adott a zavartalan összejöveletekre, a bensőséges csapatéletre, hosszú őrsi ciklusra, és ennek köszönhető, hogy nemigen volt lemorzsolódás, szinte mindenki felnőtt koráig aktív cserkész maradt.

Nagy veszteség a csapat számára, hogy kb. 6–8 felnőtt vezető személy az, aki ma is otthon van, ezzel szemben kb. 30 főnél is

többen vannak azok, aki valahol Magyarországon tartózkodnak életvitelszerűen, és így nem vagy csak részben tudnak bekapcsolódni a csapat munkájába.

Cegléd

144. sz. Kossuth Lajos Cserkészcsapat, MCSSZ

Adatközlő: Tóth Imre Norbert

Kulcsszavak: hideg, rendszerváltás, BÖK-VK, egyház, tudatos utódlás, csapatotthon, 2. krízis, erős vezetői réteg

A csapat története egy polgármesterrel kezdődött a rendszerváltás után. Őt Rácz Istvának hívják, az ő kezdeményezésére alakult meg a csapat. Azóta rajta kívül két csapatparancsnok állt az élen. A polgármester cserkész volt ugyan, de képesítéseket nem szerzett. A csapat kezdeti időszakában csak két segéd-tiszt volt, ők lettek a későbbi csapatvezetők. István 1990 és 1994 között volt polgármester, és kb. eddig vezette a csapatot is. A következő ember a csapat élén Szelényi Péter lett, aki 2004-ig volt csapatparancsnok. Ez idő alatt szépen lassan felnövekedett a cserkészcsapat, aminek nagyrészt a vezetőképzés volt az alapja. Szívvel-lélekkel BÖK-ös (bugaci őrsvetítőképzés) volt mindenki. A csapat növekedésnek indult, rájöttek arra, hogy kellenek a vezetők. Peti összetartotta a vezetői közösséget, és kinevelte az utódját. 2004-ben Huszár Zoltánnak adta át a vezetést, aki 1994 óta tagja a csapatnak. Peti és ő is végzett segédtiszt volt már. Zoli 2018-ban adta tovább a stafétát.

Mindig is egyházi fenntartású csapat volt a

miénk. 2004-ig a református egyház biztosított cserkészotthont, majd átköltöztünk egy katolikus egyház által rendelkezésünkre bocsátott épületbe.

Kb. 2010-ig viszonylag nagy lélekszámú (kb. 88 fő) csapat volt, majd elkezdett csökkenni a létszám. Ennek oka lehetett, hogy akkor már csapatparancsnokot kellett volna váltani. Lett is volna alkalmas ember, de nem történt meg az átadás. Ebben az időben volt egy vizsálya a vezetőségben, aminek következtében az akkori vezetők többsége elhagyta a csapatot. Így csak a jóval fiatalabb korosztály maradt meg, ami egy időre nem tette lehetővé a parancsnok váltást. Ekkor visszaesett a tagság 30–40 főre. A parancsnok szerint megfelelő volt ez a családi légkör. Épp csak annyi tagot toboroztak, hogy ezt a számot ne nagyon haladja meg a létszám. Ezzel egyidejűleg elkezdődött a cserkészek kifelé nevelése, vagyis ekkor kezdtek a csapat tagjai megjelenni a különböző vezetőképzésekben, az MCSSZ különböző szintjein vállaltak feladatokat, otthon, a csapatban pedig egyre kevesebbet dolgoztak. Ennek egy generációs szakadék lett a következménye, amit nehezen vészelt át a csapat. Ezután eljött az az időszak, amikor egy évben viszonylag sok őrsvezető jelöltünk volt, és 7 segédtsízt-jelöltet is el tudtunk juttatni a képzésre. Ők voltak az a kritikus tömeg a vezetőségben, akik azt tudták mondani, hogy ideje váltani, és meg is tudták ezt valósítani. Akkor döntöttünk közösen úgy, hogy ideje csapatparancsnokot váltani, és új irányba állítani a csapatot. Ekkor lett Retkes Nándor a csapatparancsnok.

A csapat sikeressége véleményem szerint a mindig is erős vezetői rétegnek volt köszönhető, sosem csak egyedül irányított a csapatparancsnok, voltak mögötte emberek. A csapat létrejöttének szempontjából pedig remek megoldás volt az, hogy a polgármester elindította és vezette is a csapatot abban az időben.

Csantavér

16. sz. Szilágyi Erzsébet Cserkészcsapat, VMCSSZ

Adatközlő: Pásztor Orsolya

Kulcsszavak: hideg, családi, plébános, fiatal női parancsnok, csp elvándorlás, mentorcsapat, VK, újraindítás

A csapatunk 1994. április 24-én alakult meg hivatalosan. Akkor volt a zászlószentelés és a tényleges csapatalapítás. Ezt a pillanatot viszont egy másfél-kétéves folyamat előzte meg, úgyhogy a történet valamikor 1992–93 körül indult. Ekkor volt az az időszak, amikor újjáéledt a cserkészlet Vajdaságban, és nagyon sok településen elindult a csapatalapítási folyamat. Hozzánk a plébánosunkon keresztül jutott el, aki valószínűleg Stojan atyáéktól (a VMCSSZ akkori elnöke) hallott erről a mozgalomról, és emiatt is volt sok pap is a meghonosítók között. Sóti Imre atya ehhez a kezdeményezéshez talált maga mellé egy helyi házaspárt, a Veréb házaspárt, akik ebben abszolút partnerei voltak. Akkoriban nekik is tizenéves gyerekeik voltak, és felismerték a lehetőséget és a cserkészlet hasznosságát az ő számukra is. Ez a házaspár egyébként is szívügyének tartotta

a magyarságot, a vallást, és közeli kapcsolatban álltak az atyával is. Ők indították el a munkát. Az ismerősi körből összegyűjtöttek tizenpár gyereket. Valamilyen formában tartottak foglalkozásokat nekik, toborzót is szerveztek, táborozni is voltak Magyarországon és otthon is. Így lassan bővült a létszám huszonegynéhány főre. Tudomásom szerint kialakult őrsi rendszer nem volt, és a vezetőknek sem feltétlenül volt megalapozott cserkészstudásuk, de folyt a munka, és néhányuk már a fogadalmat is letette. Mindezt követte a '94-es fogadalomtétel, és akkor szentelték fel a zászlónkat is, vagyis hivatalosan is megalakult a csantavéri csapat. Elindult a csapatélet, volt csapatparancsnok, Börcsök Tünde, aki ekkor a húszas éveiben járt. Néhány év után tovább is adta a csapatvezetést. A 2000-es évek elején sikerült megtartani az első, önálló csapattáborunkat kb. 30 fő részvételével. Az ezt megelőző időszakban már kialakult az őrsi rendszer, őrsvezetők által vezetett őrök működtek. Veréb Brigitta, frissen végzett segédtsztként nagy elánnal dolgozott, munkatervet írt, kezében tartotta a csapat dolgait. Mindez jól is működött mindaddig, míg Brigi be nem fejezte a középiskolát Szabadkán, és be nem iratkozott Szegeden az orvosi karra. Nem volt jól megszervezve az utánpótlás, ő elment, és emiatt a csapat magára maradt. Hárman-négyen helyben maradtunk, és Brigi távvezetésével próbáltuk működtetni a csapatot, de hosszútávon ez nem működött jól, mert nem volt ott alkalmas személy, aki ezt az egészet vezette volna. Ezután jutottunk

el odáig, hogy inaktívvá vált a csapatunk. Ez kb. 2009–10 környékén történt. Néha-nyan, főleg a Pásztor testvérek zöme, még hébe-hóba részt vettünk valamilyen szövetségi vagy egyéb cserkészrendezvényen, így nem szakadtunk el teljesen a mozgalmtól. A csapat újjáéledése akkor kezdődött, amikor a szabadkai csapat újra lábra kapott, és szövetségi szinteken is új perspektívák nyíltak meg. Szabó Hunor, a szabadkai csapat akkori vezetője volt az, aki forszírozta a csapatunk újraindulását főleg ránk, Pásztor testvérekre alapozva. Először Dávid volt nagyon lelkes ezzel kapcsolatban. Végül Annamária, Gábor és én is kötélnek álltunk. Majd magamra vállaltam a csapatparancsnokságot. 2014 nyarán huszonpár csantavéri gyerek részt vett egy cserkészjellegű táborban, amit nem cserkészeknek tartottak. Ebből a gyerekseregből alakult ki az a kb. 12–13 fős csoport (egy fiú és egy lány őr), akikkel ősztől foglalkozni kezdtünk. Ezek közül a gyerekek közül sokan lemorzsolódtak mára, de még mindig vannak ketten közülük, akik ma is oszlopos tagjai a csapatunknak. Tehát 2014 őszétől van újra aktív cserkészmunka a csapatunkban. Csapatparancsnokként akkor én vezettem a lány őröt, Dávid a fiú őröt. 2015-ben pedig elvégeztem a segédtsztképzést is. Azóta a gyerekeket eljuttatjuk segédőrsvezető-, őrsvezetőképzésre, benne vannak a vezetőképzési folyamatban, megjárják a vk-létrát.

Az utánpótlás, vagyis a csapatvezetés átadása jelen pillanatban még elég távolinak tűnik, mert az utánam következők még fiatalok a

feladathoz. Az viszont látszik, hogy a 2014-es generációból fog valaki kikerülni, csak ehhez még kell némi idő.

A csapat sikerének kulcsa véleményem szerint a legalább egy helyi ember megtalálásában rejlik. Viszont sokkal jobb, ha ketten vagy hárman vannak, akik elszántan belevágnak a munkába. Attól sem kell visszariadni, sőt, hogy az elején nem szabályszerűen teszik a dolgukat, az őrök vegyesek nemileg és korosztályilag is, és még sok hasonló kezdeti szépséghiba van, de fontos, hogy van rendszeresség, töreksenek a fejlődésre és kialakul az a mag, ami később fává terebélyesedhet.

A csapat életében hiba volt, illetve meglátásom szerint másként kellett volna csinálni, hogy az akkori csapatparancsnok úgy ment el és hagyta magára a csapatot, hogy nem volt biztosítva az utánpótlás, a megalapozott folytonosság.

Csicsó

59. sz. gróf Kálnoky Sándor Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Bozsaky Tamás

Kulcsszavak: vezetői utánpótlás hiánya, plébános, mentor, mentorcsapat, több település, szövetségi (felülről jövő) támogatás

1999. június 19-én alakult meg a csapat, 2005-ig működött.

1994-ben a helyi plébános látott az újságban egy felhívást a cserkészcsapatok alakulására, és megkérte a Komáromfüssön élő Bozsaky Tamást, aki ministráns volt, hogy jelentkezzen a felhívásra. Ennek alapján Tamás

még abban az évben részt vett az őrsvezető-képzésen. Elvégezte a képzést, de a hazajövele után nem indult meg a cserkészmunka a településen.

Az akkori Komáromi Körzeti Cserkésztanácsból Balogh Kati nem hagyta elveszni Tamást, és rendszeresen hívta őt a komáromi cserkészcsapat csapatakcíóira, táboraiba. Így alakult, hogy 1996-ban Tamás részt vett a komáromiak csapattáborában, ahol őröt is vezetett.

1997 tavaszán a szövetség akkori dunaszerdahelyi cserkészkörzet vezetőségének kérésére megjelentek a csilizközi tagokból álló balonyi cserkészcsapat vezetői Belucz Károly csapatparancsnok vezetésével, hogy szívesen tartanak nyílt napot a településen. Bozsaky Tamásnak sikerült néhány fiatalat összeszednie az iskolából, és az így elért pár fiatal alkotta a majdani alakuló csapat alapját. Ezek a fiatalok részt vettek a balonyi csapattal az 1997-es nagytáborban, majd szeptembertől megkezdték a cserkészmunkát.

Toborzás után egy őr volt Csicsón (egy testvérpár volt az őrsvezető) és egy Komáromfüssön (Bozsaky Tamás volt itt az őrsvezető). A két őrnek nem nagyon voltak közös programjai, egy kicsit egymástól elszigetelődve működtek.

A balonyi csapat afféle mentorként segítette a csapat munkáját különböző jótanácsokkal, például mikor jó toborozni stb., valamint együtt jártak táborozni is.

Bozsaky Tamás 1999-ben elvégezte a segédtisztképzést. Közben még az év nyarán

az SZMCS vezetőségének tudatos döntése nyomán az Országos Akadályversenyt Csicsón szervezték meg, hogy ezzel előmozdítsák a cserkészcsapat megalakulását. A csicsói és komáromfüsszi cserkészjelöltek az akadályversenyt teljesítve próbáztak le. A cserkészjelöltek fogadalmat tettek egy ünnepség keretében, és a csapatavatás is megtörtént ünnepélyes keretek között. A csapat ekkor „centire pontosan” teljesítette a csapatalapítási kritériumokat. Az alapító csapatparancsnok Bozsaky Tamás lett, és Csicsó lett végül a csapat székhelye (kérdés tárgya volt, hogy Csicsón vagy Komáromfüssön legyen a csapat bejegyezve), többek között a rendszerváltást követően hazatelepült csicsói gróf erkölcsi és esetleges anyagi támogatására is számítva. Az 59-es számú gróf Kálnoky Sándor Cserkészcsapat nevet vették fel, Belucz Károly tanácsára.

Az alakulás után is megmaradt a szorosabb kapcsolat a balonyi és a csicsói csapat között, sokáig együtt jártak táborozni.

Ahogy teltek az évek, az őrsvezetőknek más elfoglaltságaik is lettek (egyetem, munka), és ezért elkezdett időszakos lenni a cserkészmunka. Ekkorra már a cserkészeik is felnőttek, középiskolások lettek, és egyre nehezebb volt összehozni őket. Páran vezetőképző táborokban is részt vettek, de nem vállalták, hogy vezetővé váljanak. A csapatban még mindig ugyanazok az emberek voltak, akik az alakuláskor is, nem volt toborzás és vérfrissítés, a csapattagok pedig szép lassan lemorzsolódtak.

2005-ös nagytáborban már csak Bozsaky

Tamás volt, a csapatot felfüggesztették, majd később megszűnt.

2016–2017-ben Bozsaky Tamás megpróbálta újraindítani a csapatot, a múlt hibáiból tanulva felnőtt őrsvezetőket kezdett toborozni. Volt is két érdeklődő, akiket a szövetség alképzésébe szeretett volna becsatornázni, de amikor a jelentkezők megtudták, hogy egy hétvéges képzésről van szó, visszakoztak. Így nem sikerült megvalósítani ezt a törekvést.

Bozsaky Tamás azóta is jelen van a szövetség életében, jelenleg az Ellenőrző Bizottság elnöke.

Dél-Komárom

Szent László raj, SZMCS

Adatközlő: Gál Várady Tamara

Kulcsszavak: családi vállalkozás, hideg, mentorcsapat, alulról kezdeményezett, egyház, meglévő közösség, családi, utódnevelés

Úgy indult a történetük, hogy Ötvös Zoli valamilyen úton, valószínű egyházi vonalon, egy cserkészpaptól hallott a cserkészetről. Ez nem biztos. Az viszont igen, hogy találkozott a cserkészzel, és úgy határozott, hogy elmegy a fórumos segéd-tisztképzésre. Zoli még ma is a csapat parancsnoka, de előtte nem volt cserkész, nem volt kapcsolata a cserkészzel. Találkozott vele felnőttként, rájött, hogy ő ezt akarja, és elment segéd-tisztképzésre, megszerezte a képesítést, majd hazajött úgy, hogy ő csapatot akar alapítani. Főleg azért akart Dél-Komáromban csapatot alapítani, mert két gyereke van, akik akkor kiscserkész korosztályúak lehetnek, és nekik meg akarta adni azt az

élményt, ami az ő életéből kimaradt. Hazajött, és bele akart csapni a munkába. Ez 2012, 2013 környékén történt. Felkereste az MCSSZ akkori elnökségét, de a vezetőbiztst nem ismerte el a fórum st-ben szerzett képesítését, és így nem is engedték neki, hogy csapatalapításba kezdjen. Vagyis csak azzal a feltétellel engedélyezték volna ezt neki, ha az MCSSZ-en belül újra elvégzi a segédtiszt-képzést. Zolinak viszont erre nem volt ideje. Ekkor jött képbe az Észak-Komáromban működő csapat, és azon keresztül eljutott az SZMCS elnökségéig, akik megadták a segítséget ahhoz, hogy elindulhasson a csapat. A komáromi 2. sz. Jókai Mór Cserkészcsapat alatt működő dél-komáromi rajként lettek bejegyezve. Ötvös Zoli mellé bekapcsolódott a református közösségből egy házaspár, és a feleséggel, Ildikóval együtt kezdték el ezt működtetni. Főleg a református közösségben lévő gyerekekkel kezdtek el foglalkozni. Ők vezették az őrsi foglalkozásokat, ebben sok segítséget és támogatást kaptak az észak-komáromiaktól. Elég ügyesen kinevelték a generációkat. A kiscserkészeit ők nevelték, majd cserkészként is ők foglalkoztak velük, majd miután ez a cserkész korosztály 3–4 éven belül elment segédőrsvezető-képzésbe és őrsvezetőképzésbe, akkor ők a csapatot kezdték el vezetni. Jelenleg 90 fő körüli a létszámuk. Már felnőtt az az első generáció, akikkel elkezdtek az egészet. Az akkori gyerekek most kb. 18–19 évesek, és ők viszik a csapatot, de a parancsnokságot még Zoliék viszik. Azt mondják, hogy kell még 3–4 év ezeknek a fiataloknak ehhez a feladathoz,

még komolytalanok ehhez. Azt hiszem, ők is úgy működnek, hogy minden őrsin ott van egy felnőtt is, vagy Zoli, vagy Ildikó. Tartanak attól, hogy átadják azt a csapatot, amit ők ilyen jól felépítettek. Most szóba került, hogy alakuljanak meg önálló csapatként, mert ők az észak-komáromi csapat alá tartoznak. Észak-Komárom egy jól működő, nagy csapat volt, de most hanyatlásnak indult, mert az alakulás óta nem volt csapatparancsnok csere, és valahogy befásult. Lévé, hogy a dél-komáromiak rajként működnek, így az ő adminisztrációjukat az észak-komáromiak vagy a szövetség központi irodája végezték. Most viszont a dél-komáromi csapat 90 fővel felnőtt akkorára, hogy már saját maguknak intézzék az adminisztrációt, és ne más csinálja meg helyettük, főleg egy nem annyira jól működő csapat. A szövetség oldaláról elkezdtek őket biztatni, hogy alakuljanak meg önálló csapatként, hiszen ezzel a létszámmal a szövetség egyik legnagyobb csapata, csak éppen rajként működik, mert nem akarták az adminisztrációs kötelezettségeket magukra venni. A 18–19 éves korosztályú cserkészeit elküldik st-be, tavaly Zoli fia, Pali elvégezte azt. A többi korosztályból is ott vannak, pl. a kiscserkészvezető-képzésben, őv-ben, de szövetségi rendezvényre nem gyakran járnak. Egyébként nagyon ügyesen működő csapat, remek kiscserkész-tanításokat, programokat szerveznek. Most az a cél, hogy saját lábra álljanak.

A siker kulcsa az ő esetükben, hogy egy alapvetően meglévő közösségre (református közösség) kezdtek el építeni; az indítványozó

személy nem volt egyedül már a kezdetekkor sem, hiszen Ildikó mellé állt ebben; és volt céljuk is, hiszen a gyerekeiknek akartak egy jó cserkészközösséget.

Amiben viszont egy kicsit hibáztak, hogy nagy a különbség a vezetői rétegben, így még mindig arra kell várni, hogy felnőjön az a generáció, amelyik átvinné a vezetést. Az viszont már lehet, hogy kezd a csapat hátrányává válni, hogy még mindig, 7–8 év után is azok vezetik, akik az alapítók voltak.

Érsekújvár

7. sz. Czuczor Gergely Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Török András

Kulcsszavak: rendszerváltás, meleg, cserkészotthon, újraindítás, családi, utánpótlás, próbarendszer, alulról kezdeményezett

1991. május 25-én alakult meg a csapat. Az ide vezető út több mozzanatból állt. Röviddel az 1989-es társadalmi változást követően, még 1990 elején, az Új Szó napilap hasábjain egy felhívás jelent meg a cserkészmozgalom felvidéki újjászületését illetően. Néhány érsekújvári fiatal magyar szülő örömmel fogadta a hírt, hiszen gyermekeik számára a cserkészletben egy nagyszerű lehetőséget fedeztek fel. Ezért rögtön felvették a kapcsolatot a kezdeményezést elindító személyekkel – elsősorban Hodossy Gyulával, majd részt vettek a Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség alakuló gyűlésének előkészítésén, és alapszabályának kidolgozásán. Az alakuló gyűlésre 1990. március 11-én a dunaszerdahelyi kultúrházban került sor.

A cserkészmozgalom újraindítása az egykori érsekújvári, immár nyugdíjas cserkészeket is örömmel töltötte el. Mivel a cserkészlet közösségépítő tevékenység, melynél nélkülözhetetlenek az önfeláldozó és ugyanakkor jól kiképzett vezetők, elhatároztuk, hogy a cserkészvezetés iránt érdeklődő érsekújvári fiatal édesapákat, illetve édesanyákat egy jelöltpróbát megelőző alapképzésben részesítjük. A kiképzést az öregcserkészek – Száraz László, dr. Nagy László, dr. Budinszki Ernő, id. Kassa Sándor és id. Kemény József készségesen vállalták. Örömmel és felelősségteljesen készültek az egyes összejövetelekre, melyeket 1990 tavaszán valósítottunk meg az egyik érsekújvári öregcserkész, dr. Török József kis kerti házikójában. Abban az időben még aránylag nehezen volt kézhez kapható a cserkészirodalom, ezért a felkészülésben nagy segítségünkre szolgált Bodnár Gábor „Cserkész” című kézikönyve.

1990. június 3-án nyolc érsekújvári fiatal felnőtt – Bauer Tünde, Klimasné Török Sylvia, Klimas Eleonóra, ifj. Kemény József, ifj. Kassa Sándor, Csicsák Rudolf, id. Török László és Török András – sikeresen végezte el a jelöltpróbát, s azt követően tette le a cserkészfogadalmat. Mivel akkor még nem volt kapható cserkésznyakkendő, ezeket dr. Török József felesége, Marienka néni varrta meg számunkra.

Ezután az Érsekújvári Magyar Tannyelvű Alapiskolában toborzást tartottunk. A cserkészlet nagyszerű mozgalmáról szóló eszmefuttatásunkat úgy a tanítók, mint a gyerekek nagy érdeklődéssel fogadták. Ennek meg is

lett az eredménye, hiszen kb. 30 gyermek kérte felvételét a bontakozó közösségbe.

Tudvalévő, hogy a cserkészmozgalom leg-alapvetőbb közössége az őrs. A cserkészek jellemnevelő tevékenysége elsősorban ebben a közösségben zajlik. Így hát a toborzás után a jelentkezőket őrsökbe osztottuk be, és hétvégi összejöveteleken, ún. őrsi órákon, elkezdtek a gyerekek jelöltpróbára való felkészítését. Örömről, ezt a tevékenységet az újonnan kialakított cserkészotthonunkban valósíthattuk meg, az egykori érsekújvári zsidóiskolában.

1991. május 25-én huszonöt cserkészjelölt sikeresen tette le a jelöltpróbát majd a cserkészfogadalmat, és a vezetők a fogadalmat tett cserkészek nyakába köthették a zöld cserkésznyakkendőt. Mivel az érsekújvári gimnázium egykori cserkészcsapatának névadója Czuczor Gergely volt, a hagyomány megőrzése céljából az újonnan alapított cserkészközösség is ezt a nevet vette fel, és a cserkészcsapat a 7-es számot kapta. A csapatparancsnoki tisztséggel való megbízatást id. Török László fogadta el. Az ünnepélyes fogadalomtétel végén Ft. Orosch János, akkori érsekújvári esperes-plébános közvetítette felénk az Úr áldását.

Karva

67. sz. Teleki Pál Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Csémi Szilárd – Kismedve

Kulcsszavak: hideg, családi, kistelepülés, elköltözés, utánpótlás hiány, fiatal női parancsnok

2004. május 26-án alakult meg ez a csapat.

Karván van egy erős magyar magániskola, ami magába szívja a környező, de a távolabbi települések gyerekeit is. A falu gyermekein túl tudtommal erre az iskolára alapozták a cserkészcsapatot.

Szövetségünk ebben az időszakban is igyekezett minél több településen csapatot alapítani. Ezen intenzív lehetőségkeresés során lett megszólítva ez a hölgy is, Mihály Márta, a későbbi csapatalapító parancsnok.

Nem sokkal a felkeresése után teljes kezdőként elment a segédtiszképzésünkre, melyet el is végzett, majd elkezdett cserkészettel foglalkozni Karván. Tudomásom szerint afféle családi vállalkozás volt a cserkészlet, ugyanis gyermeke vagy gyermekei, illetve rokongyermekek voltak az őrsvezetők (képzett segédőrsvezetőként vagy őrsvezetőként). Mivel nagyon szerették volna megalapítani a csapatot, az SZMCS akkori vezetőségének támogatásával nagyjából egyévnyi működés után nagy ünnepség keretében ez meg is történt.

A parancsnok hölgy a családjával együtt a csapat alapítása után egy-két évvel elköltözött a faluból. Számukra nem volt lehetőség hétvégre visszajárni. Ez még azelőtt történt, hogy sikerült volna felnevelniük a vezetői utánpótlást, és az SZMCS vezetőségének közbenjárására sem sikerült felnőtt vezetői utánpótlást találni, emiatt a csapat hamarosan összeomlott.

A sikertelenség egyik oka az volt, hogy a csapat vezetői magját a család alkotta, ezáltal az ő elköltözésük után nem maradtak vezetők a településen, mivel nem volt idő

új vezetői réteg kinevelésére. A másik ok az volt, hogy csapatalapítás előtt a nagy lelkesedés miatt nem volt kellő felkészülési idő hagyva a csapatműködés megalapozására. Nem mellékes tény az sem, hogy a település éves szaporulata 2–3 gyermek, így a hosszútávú működésük is eléggé kérdéses volt.

Kőhidgyarmat-Esztergom

68. sz. Apor Vilmos Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Szajkó Darina

Kulcsszavak: hideg, családi, mentorcsapat, szövetségi támogatás, alulról kezdeményezett, csp elköltözés, elvándorlás, újraindítás, rivális szabadidős tevékenység

A megalakulást én, Szajkó Darina, az első és jelenlegi parancsnok kezdeményeztem.

Teljesen véletlenül kerültem kapcsolatba a cserkészzel. Az akkori iskolámban Párkányban, ahol tanítottam, azt a feladatot kapta mindegyik osztály, hogy mutassák be valamelyik Párkányhoz közeli falut. Mi, az osztályommal Szőgyént kaptuk. Kutatunk, és megismerkedtem Berényi Kornéliával (Nellivel), aki úgy mesélt a cserkészetről, mint valami csodáról. Azonnal el is mentem a szövetségi segédtsztképzésre (2004), a legidősebb lányom pedig kordedvezményrel segédőrsvezető-képzésre. Életünk legelső cserkészrendezvénye: st- és sőv-tábor. Nulla felkészüléssel. Túléltek! Szeptembertől indultunk egy őrsrel Kőhidgyarmaton. 2005 tavaszán volt a csapatavatásunk. Minden évben további jelöltek vettek részt vezetőképzőtáborokban (sőv, őv), és szépen bővültünk. Berényi Kornélia (akkori szőgyéni csapatparancsnok)

és Vitéz László (akkori ügyvezető elnök) sokat segítettek a megalakulás folyamatában.

Nem mi választottuk a nevet, hanem Apor Vilmos püspök atya választott minket. Véletlenül Győrben jártunk. Megnéztük a püspöki palota pincéjében kialakított Apor múzeumot, és teljesen egyértelmű volt, más névadón nem is gondolkodtunk.

Az elmúlt években nehézségeink is akadtak. 3 évig szépen működünk, majd 2008-ban újraélesztették az ifjúsági focicsapatot. Minden fiúnak hirtelen ez nagyon fontos lett (új volt), és egyre jobban hanyagolták a cserkészetet. A másik probléma az volt, hogy azok az őrsvezetők, akik más városba jártak középiskolába, csak hétfőig értek rá mindenre. Falun kerti munkákba, háztartásba besegítésnek és az összes többi szórakozási lehetőségnek bele kellett férnie. Mi fiatal csapat voltunk, nem volt annyira „beleivódva” a cserkészet a gyerekekbe. Lassan kimaradoztak. Majd én is elhagytam a párkányi iskolát, átmentem Esztergomba dolgozni. 2010-ben a legkisebb lányom kérésére elindítottuk a cserkészetet a Mindszentyben (helyi alapiskola). A csapat létszámában voltak hullámvölgyek. Az elején egy őrsrel indultunk. Voltunk 100-an is, most 50 körül. Elmentek a vezetők egyetemekre, külföldre. De hála Istennek, olyan szilárd vezetői csapat alakult ki, akiknek a cserkészet már életük része lett. Csapatunkban van és lesz is utánpótlás. Ez valamennyire biztonságot nyújt.

Ügyes, lelkiismeretes vezetők, támogató szülői háttér, iskola támogatása nélkül nehezebben lehetne sikeres a csapatunk.

Kürt

22. sz. Majer István Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Danczi Ákos

Kulcsszavak: családi, hideg, alulról jövő kezdeményezés, vezetői réteg, utánpótlás

1992 júniusában alakult meg, és az 1860-as években a községben szolgáló Majer István, pedagógiát népszerűsítő író, teológiai doktor, pap nevét vette fel a cserkészcsapat. Ez, mondhatni, családi biznissz, mivel az édesanyám, Danczi Mónika volt a csapatalapító. Úgy kezdődött, hogy a nagyanyám elküldte őt a '90-es évek elején segédtsízt, majd tisztképzésre is az MCSSZ központi képzésére, utána pedig megalapíttatta vele a csapatot. A nagyanyám sokrétű ember volt, hallott a cserkészetről, utánanézett, jónak találta, és elindította a folyamatot. 1992-ben alakult a csapat 20–25 fővel, akik az iskolából és az egyházközösségből érkeztek. Anyukám akkor friss hitoktató volt, majd könyvtárosként, kultúrfelelősként az önkormányzatnál dolgozott sokáig. Ő foglalkozott a huszonegynéhány gyerekkel, nekik tartott csapatfoglalkozásokat. Majd volt egy visszaesés, amikor csak 10 fő körül volt a létszám, akkor már inkább őrsi foglalkozásra hasonlítottak ezek az alkalmak. Viszonylag sokáig vezette ő a foglalkozásokat, mert meg kellett várni, hogy az első generációból legalább őrsvezetőképzésre eljussanak, főleg a lányok, mert a fiúk kiestek. Ez 2000-ben történt, utána már ők lettek az őrsvezetők a gyakorlatban is. Kis-csapatként működünk, nem értük el a 30

feletti létszámot egészen 2007-ig. Ekkor volt egy közös táborunk a kéméndi csapattal, ahol Zsázs (Kristof Zsuzsanna) volt a parancsnok. 2008-ban az a csapat sajnos megszűnt, de mi, a kialakult jó kapcsolat miatt, befogadtuk a vezetőiket, így bővült a vezetői réteg. 2009-ig vezette anyukám a csapatot, majd leadta Szendi Tündének, aki az első generációból felnőtt addigra, és ő vitte tovább a csapatot. 2008-ban kezdtünk szövetségi szinten is belépni a cserkészetbe, addig csak úgy megvoltunk magunknak. 2009-ben és a 2010-es év elején kezdett el növekedni a csapat kb. 50–60 főre, most pedig 75–80 fővel működünk huzamosabb ideje. Azóta már lement még két csapatparancsnok váltás. Eddig csak lányok vezették nálunk a csapatot, fiúk ezt nem vállalták. Tünde 4 évig volt parancsnok, utána Végh Szilvia 4 évig, és most Jávorka Orsolya vezeti a csapatot immár 3 éve. Van utánpótlás is, mert vannak fiatalok, akik voltak már sőv-ben is, idén mennek őv-be, a két évvel ezelőtti őv-t végzett személyek is aktívak, tehát megvan a vezetői réteg, az utánpótlás. Elég aktívak vagyunk mind csapatszinten, mind szövetségi szinten. A siker kulcsa szerintem a kitartás, a helyi ember megléte, és az, hogy a parancsnokok tudták, hogy kb. mikor kell leadniuk a csapatot, nem álltak a fejlődés útjába. Anyukám 17 évig vitte a csapatot, az elég más szemléletű, eléggé hierarchikus, erkölcsös volt, szigorúan vezette a csapatot. Majd átadta a parancsnokságot Tündének, aki fiatal volt. Egy évig még segítette, bevezette a parancsnoki teendőkbe,

utána pedig átadta neki teljesen. Tünde akkor kezdte az egyetemet, más szemlélettel rendelkezett, több szövetségi programra mentünk, jobban megismerték, hogy mi, a kürti csapat kik is vagyunk. Anyukám az egy év után, amíg segítette Tündét, ráhagyta a vezetést, visszalépett támogatói szerepbe. Támogatja a vezetőket, szívesen ad tanácsot hitéleti kérdésekben, ha ilyenekkel felkeresik őt, ezekhez csatlakozik. Viszont annyi minden mással is foglalkozik, hogy a csapat életében aktívan már nincs jelen. Amit esetleg másként kellett volna csinálni az az, hogy alkalmazkodni kell a világ felfogásához is kicsit. Nagyon sokáig elég szigorú beszélgetések voltak amiatt, ha valaki a civil életében nem a cserkész törvénynek megfelelően viselkedett. Nem biztos, hogy ez volt a legjobb, mert emiatt sok ember visszavonult vagy kilépett a csapatból. Részben ezért sem lettek fiú vezetők, mert ez nekik nem tetszett, és inkább visszavonultak. A csapatot talán az mentette meg az elnöiesedéstől, hogy a fiúk megtalálták a saját szerepüket, nem biztos, hogy nekik kell a „nagy parancsnoknak” lenni, hanem ő vihet egy napostisztséget, rajparancsnokságot, bármit, ami neki jobban megy. Vezetőként én 2008-tól vagyok jelen, előtte csak cserkészként voltam ott. Persze előtte is, mivel az anyukám vitt magával a táborokba, programokra. Az első fiú őrsből csak mi maradtunk ketten az öcsémmel. Ugyanígy a következő fiú őrsből is csak ketten maradtak. Sokáig a legtöbb fiú kb. 14–15 éves korában kiszállt, jellemzően őv előtt. Az első fiú 2008 vagy 2009 körül ment el őv-be.

Madéfalva

139. sz. Tamás András Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Szőcs Szilveszter

Kulcsszavak: mentorcsapat, elvándorlás, utánpótlás, kiválás

A 2010-es MAJNEM táborig mi, madéfalvi cserkészek a 18. sz. Zöld Péter Cserkészcsapat tagjaiként, rajaként működünk. Ekkor a madéfalvi nagycserkészek egy része elérkezettnek érezte az időt új csapat alapítására, lévén, hogy már megvolt a létszám egy önálló csapathoz. A megalakulást Miklós Levente, Mihály Attila, Kristó Erika és Szőcs Szilveszter kezdeményezték. Indulásnál a Zöld Péter Cserkészcsapat parancsnokától, Fodor Csabától kértünk engedélyt, majd az ő jóváhagyása után körzetvezetőnk, Bálint Lajos Lóránt engedélyét kértük, mindkét vezető támogatott minket.

Mentorcsapatunk a csíkrákosi 18. sz. Zöld Péter Cserkészcsapat volt, lévén, itt nőttünk fel, e csapatból nőttünk ki. Az anyacsapatnak nem mi voltunk az első „gyermekei”, hiszen a csíkszentmihályi 12. sz. Szent Mihály és a csíkszentmihályi 106. sz. gróf Majláth Gusztáv Károly cserkészcsapatok bölcsőjének fáját is, akárcsak a madéfalvit, Csíkrákoson faragták.

Csapatalapítási kérelmünket az akkori szövetségi elnökség 2011. december 24-én (karácsonykor) hagyta jóvá, a 2012-es kolozsvári közgyűlésen kaptunk ideiglenes, és a 2013-as dévai közgyűlésen végleges működési engedélyt, a 139-es számmal, Tamás András néven.

Településünkön, Madéfalván az 1764-es veszedelemnek volt és van kultusza, és ez a fogalom összenőtt Zöld Péter pappal is, aki az ellenállás egyik fő alakja volt. Madéfalvi születésű, de csíkrákosi pap volt, így kapta az ő nevét az anyacsapatunk 1995-ben. Az 1848-as eseményekben szintén egy forradalmi ember került középpontba Madéfalván, Tamás András alezredes, az ő nevét vette fel csapatunk.

Csapatunknak a megalakulás óta egy csapatparancsnoka van Szőcs Szilveszter személyében, csapatparancsnok helyettesei: 2016-ig Miklós Levente, és 2016-tól napjainkig is Mihály Attila.

Minden csapat életében vannak hullámvölgyek. A kezdeteket egy kitörésnek nevezném, az akkori, alig 20–23 éves vándor korosztályú fiatalok bizonyítani akartak, ezért jól működött a csapat. Azután egy páran egyetemre mentek, ez lett az első érvágás csapatunk életében. Ekkor jöttünk rá arra, hogy a cserkészletben nem gondolkodhatunk úgy, hogy minden állandó, sőt mindig változásban és állandó körforgásban kell lennünk. Inkább a korosztályok közötti szakadék az, ami hullámvölgy volt. Utánpótlás dolgában jól állunk. Talán a csapatunk most érte el azt a maximum létszámot, amennyit kapacitásunk lehetővé tesz. Jelenleg 78-an vagyunk, kiscserkésztől egészen a felnőtt korosztályig. A siker kulcsa a cserkészletben az állandó utánpótlás, és ezzel párhuzamosan az állandó vezetői utánpótlás. A szövetségi vezetőképzők olyan őrsvezetőket nevelnek ki csapatainknak, akikre lehet támaszkodni.

Erre kell odafigyelnie minden csapatnak, hogy a rendszer működjön!

Máramarossziget

146. sz. Hollósy Simon Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Keresztes Annamária

Kulcsszavak: hideg, jó toborzás, mentorcsapat, testvér csapat, vezetőhiány

A megalakulást 2014-ben Markó Hajnal, a nagybányai csapat parancsnoka kezdeményezte. Januárban Máramarosszigetről és környékéről hárman egy felnőttképzésen vettek részt, majd februárban a Hollósy Magyarházba egy 3 órás toborzó jellegű bemutatót hoztak el a szigeti és hosszúmezei fiataloknak, ami annyira jól sikerült, és olyan jól összefoglalta a cserkészlet sava-borsát, hogy az már folytatásért kiáltott, így a következő lépés az volt, hogy helyi szinten vezetőket kellett keresni a megalakult, cserkészkedni vágyó csapatnak.

A 2014-es februári toborzás után felkeresett Zahoránszki Brigitta, a Hollósy Simon Művelődési Egylet részéről, hogy vezetőket keresnek az alakuló csapatnak. Nagyon szívesen elvállaltam, hisz épp szülési szabadságon voltam, pedagógusként hiányoztak már a gyerekek, hiányzott az aktivitás. 2014 márciusában kezdtük meg a foglalkozásokat. Nyáron már csapattáborban voltunk, melynek keretmeséje 80 nap alatt a Föld körül volt. Ősszel Nagybányán próbáltunk, majd Koltón tettünk fogadalmat 13-an cserkészek, 4 kiscserkész pedig ígéretet tett. Nekem 2014-ig semmi kapcsolatom nem volt a cserkészlettel,

nem igazán tudtam, mi fán terem a cserkész-szet. Érdekes volt együtt felnőni és tanulni azokkal a fiatal cserkészekkel, akiknek vezetése rám lett bízva. Nem szégyellem bevallani, volt, hogy ők tanítottak engem.

Nagyon sokat segített tanácsaival Hajni, illetve Lemák Tünde, aki Hosszúmezőn előttünk már elindította a foglalkozásokat, és aki Magyarországról eleve cserkészmuálttal érkezett. A mai napig nagyon jó viszonyt ápolunk a bocskaisokkal, és „jó szomszédi iszony” alapján, próbálunk nagyon sok közös programot szervezni cserkészeinknek. Megalakulásunk elején nagyon sok segítséget kaptunk a nagybányai Teleki Sándor Cserkészcsapat parancsnokától, Markó Hajnitól, akinek támogatását ezúton is szeretném megköszönni.

Én 2015-ben végeztem el a segédtiszképzést Magyarországon, és ugyanebben az évben az őszi közgyűlésen meg is kaptuk a végleges működési engedélyt a szövetségtől. Ez rövid időszaknak tűnhet, de rengeteg munkát és lelkesedést takart csapat és vezető részéről is.

A csapat nevének kiválasztása nem okozott gondot, sem fejtörést. Befogadó szervezetünk a máramarosszigeti születésű Hollósy Simon nevét viselte, így nem volt kétséges, hogy cserkészcsapatunk is városunk híres festő szülöttének a nevét viseli majd.

A megalakulás óta én vagyok, voltam a csapat parancsnoka, ami nem volt mindig könnyű feladat. De nagyon sok lelki és anyagi támogatást kapok a szülők valamint a fenntartó szervezet részéről is.

Természetesen voltak hullámvölgyek és lesznek hullámvölgyek az életünkben. Ez természetes velejárója a csapatmunkának. Nehéz még kis létszámú csapatot is egy emberként összefogni, működtetni. Hiányoznak a felnőtt vezetők, a képzett őrvezetők. Ahol többen dolgoznak együtt, ott elkerülhetetlen a sűrűlódás. Ezt nem lehet megakadályozni, néha kiküszöbölni is nehéz, de mindig igyekeztem hangsúlyozni és kiemelni enyéimnek, hogy ebben a közösségben mind cserkésztestvérek vagyunk, egymás iránti szeretettel, odafigyeléssel, őszinteséggel és tisztelettel minden viharocskát legyűrhetünk a csapat életében. Sokan kirepültek már a csapat fészkeből, felnőttek, de a következő évekre, úgy néz ki, lesz még utánpótlás. Igyekszünk mindent megtenni, hogy ha nem is tudunk számszerűen lényegesen gyarapodni, de megpróbáljuk szinten tartani létszámunkat. A siker kulcsa a munka, lelkesedés, kitartás.

Marosvásárhely

30. sz. Gróf Teleki Sámuel Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Halmágyi István Levente

Kulcsszavak: egyházi, vezetőhiány, utánpótlás
A megalakulást egy nagy létszámú csoport kezdeményezte. Név szerint: Molnár Zoltán, Gellért Márta, Szepessy Ibolya, Czellez Jenő, Orbán Balázs, Ágoston Albert, Farkas György, dr. Kiss Ferenc, Kollár Endre, Kelemen Lajos, Péghy István, Takács Mihály, Kiss Gábor, Hangel Árpád, Fülöp Zoltán. 1992-ben a marosvásárhelyi magyar református, római katolikus, unitárius, evangélikus

egyházközségek kuratóriuma mint szervező és fenntartó testület kérelmet adott be a Romániai Magyar Cserkészszövetségnek, melyben szándékukat fejezték ki az RMCSSZ alapszabályzatában megfogalmazott elvek szerinti cserkészcsapat szervezésére és fenntartására. A hivatalos megalakulás egy éven belül lezajlott. A kérelmet 1992. május 28-án adták le, a pozitív elbírálás pedig 1992. október 8-án történt. Azóta 5 csapatparancsnoka volt a csapatnak. Szükség esetén az egyházak, önkormányzat és a szülők is segítettek a csapatot.

Az évek során a létszám csökkenése, képzett vezetők hiánya, illetve azok meg nem tartása, továbbá egyéni érdekek rázták meg a csapatéletet. Az oka a vezetők nem megfelelő motivációja, az idősebb generációkkal való nem megfelelő foglalkozás és az egyéni érdekek és megítélések előbbre helyezése a csapat érdekeinél. Ezeket a problémákat ki lehetett volna küszöbölni vezetőképzéssel, célzott foglalkozások tartásával, a munka delegálásával és erős fenntartó testülettel, aki az évek óta húzódo problémák láttán lebonyolítja a csapatvezető-váltást.

A csapat az utánpótlás biztosítása érdekében azon dolgozik, hogy folyamatosan jelen legyen jelöltekkel a különböző szintű vezetőképzési folyamatokban, illetve a képzett korosztályos vezetőit motiválja. A siker kulcsa a vezetői utánpótlás biztosítása, nyitás az érdeklődők irányába, feladatok delegálása, megbízunk és felkaroljuk az ötleteket és a tenni akarókat, jelen vagyunk a közösségi életben, átlátható célok mentén haladunk,

amit megosztunk vezetőinkkel, rendelkezünk csapat-munkatervvel és minden órnek személyre szabott havi munkatervet készítünk.

Munkács

1. sz. Zrínyi Ilona Cserkészcsapat, KáMCSSZ

Adatközlő: Popovics Pál

Kulcsszavak: rendszerváltás, családi, vezetői réteg

1991 őszén a két frissen végzett cserkész-tiszt, Popovics Béla és Popovics Pál 1-1 fiú és lányőrsöt toborzott 10-10 órsvezetőkorú diákból. Intenzív és rendszeres őrsi foglalkozásokat tartottak, az újoncpróbára készítve a jelölteket. 1991. december 29-én a Munkács melletti Csernek-hegyen, a hóban egy akadályállomásokkal tarkított portya keretében zajlott az újoncpróba, melynek végén cserkészfogadalmat tettek a Liliom és Turul őrstagjai (1944 után elsőként Kárpátalján). Igazából ekkortól mondhatjuk, hogy csapatként működünk, de név nélkül. 1992 nyarán többen őrsvezetők lettek, és ősztől már a saját őrseiket vezették. A csapat (ekkorra már ötven fogadalmat tett cserkészünk és kiscserkészünk volt) 1993 májusában alakult meg, ünnepélyes csapat-fogadalmatétellel kb. 1000 ember előtt a munkácsi várban, ahol Zrínyi Ilona születésének 350. évfordulója alkalmából egy nagy ünnepséget szerveztek. 1993 májusában, az ünnepélyes fogadalmatétel után kérvényeztük a szövetségnél a beiktatásunkat, amit azon év nyarán meg is kaptunk, és mint elsőként megalakult csapat, az 1-es sorszámot kaptuk. Munkácshoz kötődő történelmi személyiséget, illetve egy

régi, 1944 előtt működő helyi csapatnak a nevét szerettük volna felvenni, hogy legyen a folytonosság és a kapcsolat a régi és az új csapat között. Így lett a csapat régi-új neve Zrínyi Ilona. 1944-ig a Munkácsi Árpád Vezér Gimnázium lánycserkészcsapatának volt ez a neve.

Kiképzőinkhez, patrónusainkhoz (Bodnár Gábor, Locker Margit, Sz. Lukács János, Csepregi Zoltán), a papjainkhoz (Csáthy József, Gulácsy Lajos, Dióssy Kornél) fordultunk segítségért, ha szükségük volt rá. A megalkulás óta két csapatparancsnoka volt a csapatnak: Popovics Béla és Popovics Pál.

A 2000-es évek első évtizedének közepére nagyon lecsökkent a csapat létszáma, az őrsvezetőink nagy része külföldön tanult, és volt, hogy csak 1-1 lány és fiúőrös működött, ennnyivel táboroztunk az egyik évben, de utána ki lettek képezve újabb őrsvezetők, és lassan visszarázódtunk a rendes kerékvágásba. Újoncokból van minden évben, őrsvezetőhiánnyal szenvedünk. Vagy nincs megfelelő jelölt (pl. idén) vagy többen külföldön tanulnak és árván maradnak az őrseik.

Ahhoz, hogy működjön a csapat hinni kell és tennünk kell a dolgunkat. Ami Istennek tetsző, azt nem hagyja tönkre tenni.

Nagykapos

6. sz. Mécs László Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Kozma Katalin, Danczi Ákos

Kulcsszavak: hideg, utánpótlás

Ez a csapat az ukrán határtól 5 km-re van, tehát eléggé keleten. A parancsnok Kozma Katalin tanárnő, aki gyerekkorában volt

cserkész Nagykaposon. Tudomásom szerint több falu összevonásával működött ott régen csapat, de az meg is szűnt kb. 2 év után, a '90-es években. Katalin 2017-ben került vissza Nagykaposra tanárként, és újra szeretett volna ezzel foglalkozni. El is kezdett gyerekeket összeszedni, hogy őrsi foglalkozást tartson az iskolában. Itt lépett be a történetbe a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa, Ádámosy Gábor az RMCSSZ-ből. Gábor segített Katalinnak azzal, hogy egy évig havi rendszerességgel tartott őrsi foglalkozásokat és toborzást. Több helyen is megpróbálkoztak, de végül csak ebben az egy kisvárosban sikerült így összeszedni a gyerekeket. 2019 elején ment el Gábor, 9 hónapig volt ott. Nyáron tizenegy-két fővel voltak Hattartalanul táborban. December 1-jén pedig hivatalosan is megalakultak 15 fővel. Viszont ők már azelőtt egy évvel is működtek, csak a hivatalos adminisztratív dolgok voltak hátra, és azóta is dolgoznak. Már van is egy lány, akit idén nyáron övk-ba küldenek és a sőv-be is van jelentkezőjük, tehát már tudnak rájuk építeni. Fiúk és lányok is vannak a csapatban, és a környező településekről is járnak ide zömében cserkész korosztályú gyerekek. Továbbra is Katalin tartja nekik a foglalkozást, az öv-jelölt lány pedig segít neki. Terveznek toborzást is. A 15 főből három kiscserkész van, a többiek 13-14 évesek, belőlük elég gyorsan vezető lehet. A csapat nem kötődik iskolához, onnan indult, de azóta már a Magyarházban tartják a foglalkozásaikat. A település lakosságának 80%-a magyar, így van mivel dolgozniuk, van utánpótlás.

Az 1920-as években a településen szolgáltatást teljesítő költő, pap Mécs László nevét vette fel az 1990-es években megalakult első csapat és az újraalakulásnál is ragaszkodtak hozzá.

Nagykároly

151. sz. Gróf Károlyi Gyula Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Geréb Miklós

Kulcsszavak: egyházi, fenntartó, mentorcsapat, csapatmentor, utánpótlás

Kocsis Alizzal, a nagykárolyi Kalazanci (egykori piarista gimnázium) Róm. Kat. Iskolaközpont igazgatójával fogtunk bele a csapatalapításba. 2015-ben ismerkedtünk meg vele. Ő kezdte el népszerűsíteni a cserkészteket (felnőttképzés, MaKCSéV-SZÖVŐ, Határtalanul táborok stb.) az általa vezetett intézmény tanárai és diákjai között. A gyülekezetben, ahol szolgálók, már 2014 őszén elkezdtük a foglalkozásokat, de a helyi adottságokat figyelembe véve célszerű volt, hogy a leendő csapat a városban találjon otthonra. A Kalazanci befogadott minket, így lett egy fenntartó testület, ami elengedhetetlen ahhoz, hogy egy csapat hosszú távra tervezhessen. Lelkiségeből adódóan a cserkészteket jól illeszkedett az oktatási intézmény arculatához, számos diák kapcsolódott be a tevékenységekbe. Emellett van egy történelmi folytonosság: a város első, 1940-es évekbeli cserkészcsapata is ehhez az iskolához kötődött.

A beindulásnál Szénás Zsolt (44.) volt a segítőnk, aki épp akkortájt költözött családjával

Szatmárról a vidékünkre. Az ő tapasztalata és lelkesedése alapozta meg a későbbi fejlődést és kibontakozást. Ugyanakkor már a legelején felvettük a kapcsolatot a szövetséggel, részt vettünk az országos programokon, hogy fokozatosan betagozódjunk a cserkészek nagy családjába, gyarapítsuk tudásunkat, ismereteinket, személyes és „szakmai” kapcsolatainkat.

Emellett igen sokat köszönhetünk a satmárnémeti 44. sz. Dsida Jenő Cserkészcsapatnak, Boga Ferenc parancsnoknak és általában véve a csapat minden tagjának, hiszen több alkalommal jöttek el hozzánk népszerűsíteni a cserkészteket, befogadtak minket a nyári táborukba, az első két évben közösen táboroztunk, csetléseinket-botlásainkat türelmes, testvéri szeretettel nézték el nekünk, máig tartó barátságok és sok szép közös emlék köt össze bennünket. Az első tábori élményeink, fogadalmotételünk, a próbáztatás módja, a keretmese alkalmazása a legfontosabb, amit kiemelnék, amelybe ők vezettek be minket.

2016-ban kaptunk ideiglenes, 2017-ben pedig végleges működési engedélyt. Eddigre nevet is választottunk a csapatunknak. Nagykarolyban a negyvenes években élte hőskorát a cserkészteket, az akkori 636. II. Rákóczi Ferenc Cserkészcsapat idején. A kilencvenes években a bibliafordító Károli Gáspárról neveztek el csapatot, ami azóta megszűnt. Kérhettük volna ezeket a neveket is, mégis egy új csapatot képzeltünk el, s a névválasztás ezt fejezi ki: tiszteljük és becsüljük az elődöket, ugyanakkor megpróbáljuk a

saját utunkat járni. Gr. Károlyi Gyula szorosan kapcsolódik a város, a vidék és a magyarság történelméhez: ő volt a nagykárolyi kastély utolsó tulajdonosa. Feleségével, Melindával úgy döntöttek, a köz javára, a városnak adományozzák az ősi családi fészket. Az első világháború idején kórházat rendezett be a mácsai kastélyában. Tiborszállási birtoka a két világháború közötti időszakban technikai felszereltség, innováció tekintetében a legmodernebb gazdaságok közé tartozott, munkásai az országos átlagon felüli fizetést kaptak, egészségi ellátásuk, művelődési lehetőségeik voltak a gróf nagylelkűsége által. Miniszterelnökként válságos időkben vállalta a megbízatást: 1919-ben, majd 1931-ben. Az alakulás óta én töltöttem be a csapatvezetői tisztséget.

A hullámvölgyek azért vannak, hogy lendületet vegyél a következő felemelkedéshez, a következő hullámhoz. Ami eddig történt, nem nevezném hullámvölgynek, inkább úgy fogalmaznék, hogy egy folyamatnak vagyunk a részesei, a szemünk láttára hajt ki és növekedik az elültetett mag. Ez egy organikus fejlődés. Kis csapatban, egyfajta problémák, nagy csapatban más jellegű problémák várnak megoldásra. Amíg csak tucatnyian voltunk, családi hangulatban teltek a foglalkozások és a táborunk; ahogy növekedünk, úgy változik az életünk, de hangsúlyozni szeretném, hogy ez egy természetes folyamat, s örülni kell minden egyes pillanatának.

Utánpótlás szempontjából nem a mennyiségre hajtunk, és nem akarunk futószalagon gyártani cserkészeket. Nagy érdeklődés van

a kiscserkész foglalkozások iránt, viszont a legutóbbi toborzás alkalmával csak kevesen jelentkeztek a cserkész korosztályból. Ez nem baj, amennyiben a kicsiket sikerül életre szólóan „megfertőznünk” (elnézést, ezt az interjút épp a koronavírus-járvány idején készítettük), és bent maradnak a csapatunkban. Idő közben körvonalazódik a rover őrs, ami eddig nem volt, mert az induláskor csak az 5-8. osztályosokra fókuszáltunk, valamint már évek óta működik a felnőtt őrsünk.

Arról, hogy mi viszi sikerre a csapatot inkább a csapat 25 éves jubileumán szeretnék beszélni. Ha mindenképp válaszolnom kell most: az, hogy komolyan gondolod a fogadalmadat, és a cserkész törvény nem egy bemagolni való próbáztatási anyag, hanem életmód, életstílus a számodra.

Nagymegyer

23. sz. Arany János Cserkészcsapat, SZMCS

Adatközlő: Csémi Szilárd – Kismedve

Kulcsszavak: rendszerváltás, hideg, elvándorlás, hullámvölgy, személyi konfliktus, sok csapat hirtelen alapítása, majd azok hanyatlása/kiválás/széttöredezés

A csapat 1992. június 28-án alakult meg, de a történet 1990-ben kezdődött. Akkor a frissen újjáalakult szövetség első felhívására Smola Jarosláv (Bence) elkezdett cserkésztel foglalkozni, először fiatalokkal, majd időközben felnőttek is csatlakoztak. Jaro/Bence morva származású, de Nagymegyerre nőtt, és így a magyarsággal is szoros kapcsolatot ápol a mai napig (önmagát magyarnak

vallja), valamint a cserkészzel is volt már egy kevés tapasztalata.

A fiatalok (elsősorban Nagymegyerről, továbbá Izsapról és Ekecsről) közül, akikkel elkezdtek foglalkozni, még abban az évben néhányan (Mikóczy lányok és egy-két fiú) részt vettek az SZMCS 1. Őrsvezetőképző Táborban Bodakon. A felnőttek közül pedig többen részt vettek a segédtiszt- és a cserkésztiszt-képzésen. A következő években is mindig volt a nagymegyeri csapatnak jelöltje a vezetőképző táborokban.

A cserkészcsapat alakulásának hallatára feltűnt pár öregcserkész is, mint Vyberál Nándor (Nándi bácsi), Ág Tibor (Tibor bá) – a neves felvidéki népzene kutató – és mások, akik hamarosan elhunytak. Ők nem mindig találták meg a hangot az új vezetői generációval, hisz gyerekkoruk cserkészete még más volt. Nándi bácsi haláláig a csapat közelében maradt, és aktívan segítette azt. Ág Tibor bá első években inkább a szövetséget segítette szaktudásával, majd később a cserkészcsapat parancsnokságát is elvállalta. Parancsnoksága első évében aktívan foglalkozott a vezetői őrssel is.

Az 1990-ben bevonzott csapattagok kezdték meg a csapatalapítási folyamatot. Szinte mindent a nulláról kellett újrakezdeni, mivel a '30-as évektől működő cserkészcsapatból néhány fényképen és emléken kívül semmi sem maradt. Az élő öregcserkészek aktív cserkészéveik alatt még csak gyerekek voltak, nem volt cserkészvezetői tapasztalatuk. A felnőtt tagok felvették a kapcsolatot a város vezetésével, az egyházzal (elsősor-

ban a római katolikussal, de a reformátussal is), a magyar alapiskola vezetőségével. A város vezetősége támogatta ezt a kezdeményezést, ez akkor nagy újdonságnak számított. Ennek ellenére nem ment minden simán, mert a becsatlakozott felnőttek nem mindenben értettek egyet, valamint az öregcserkészekkel sem volt meg mindig a közös nevező. A stabilabb őrsvezetői gárda kinevelése és a személyi konfliktusok miatt alakult úgy, hogy az újjáalakulás két évet vett igénybe. A csapat végül 1992-ben alakult újjá hivatalosan Szakács Endre (Bandi, Rizsa) parancsnoksága alatt. Ekkor 3 őrsük volt. Gasparez Tihamér fogta össze az őrsvezetőket, ő afféle rajparancsnok volt, később ő vette át a csapatot Endrétől. A város előző cserkészcsapatának tiszteletére vették fel az Arany János nevet, a számot pedig a szövetségtől kapták, a megalakulás sorrendjéből adódóan. A csapat még abban az évben vendéglátója és főszervezője volt az SZMCS első rovertalálkozójának, a ROTA-nak is. A csapatnak aktív kapcsolata volt a cserkészközzel. Részt vettek az első körzeti cserkész táborban is (Csicsó, Nyékvárkony, Nagymegyer és Dunaszerdahely), ami a résztvevők első csapattábora is volt. Vettek és kaptak alap táborozási felszerelést, illetve kaptak egy kis telket a várostól, amelyen volt egy apró ház kis udvarral.

Az újjáalakulásuk után nem sokkal alakult meg az ekecsi cserkészcsapat is, amelyet a nagymegyeri csapat nulladik parancsnoka Smola Bence alapított a nagymegyeri felnőtt cserkészvezetők belső egyezsége

alapján. Belucz Károly (Karcsi bá), aki izsapi lakos volt, a már említett ROTA utáni belső személyi konfliktusok hatására végül kilépett a nagymegyeri csapatból, és ezután ő alapította meg a Csilizközben levő kis falvak gyermekeit összefogva a balonyi cserkész-csapatot. Ebből önállósult később a Csicsó és Komáromfüss raj, mint a csicsói cserkész-csapat.

A nagymegyeri csapat két évvel a megalakulása után rövid időre fel lett függesztve (bár az őrsi élet zavartalanul folyt tovább), mert a városból való elköltözések és a felerősült személyi ellentétek miatt senki sem akarta vállalni a csapatparancsnokságot. Ekkor központi felkérésre Ág Tibor bá vette át a csapatot 1998-ig, amikor hivatalosan is átadta a csapatvezetést Csémi Szilárd – Kismedve cserkésztszisztnak. 1999 végén volt a csapat következő hullámvölgye, mivel az akkori csapatparancsnoknak, Csémi Szilárdnak magánéleti gondjai voltak (az iskola elvégzését követően munkanélkülivé vált egy időre), és bejelentette a csapat leadását a cserkészkörzetnek. De akkor még nem volt kinek átadnia, és ígéretet kapott több csapattagtól a nagyobb segítségre, így tovább vitte a parancsnokságot. A hullámvölgyeket nagyban befolyásolta, hogy 1994-től a csapatnak 1–2 őrs volt, az addigi őrsvezetők elmentek a csapatból, és újakat kellett ki-nevelni. Évekig nem volt senki a csapatból őrsvezető képzésen, és aki volt, az sem volt mindig vezetőnek alkalmas. Ez rányomta a bélyegét a csapatéletre is. A csapat életében gondot okozott az is, hogy az csapat több

alkalommal volt kénytelen csapatotthont váltani, és voltak évek, amikor nem is volt hol őrsiket tartaniuk. Amikor pár generáció kiesett emiatt, mindig előlről kellett kezdenie a csapatnak a nevelőmunkát új gyerekekkel néhány régi felnőtt tag segítségével. Jelenleg 2 őrsvezetője van a csapatnak, akik egy vegyes őrsöt vezetnek. Nehézség jelenleg a csapat életében, hogy nagy a különbség az őrsvezetők és a "kemény mag" vezetők között, és évi 2–3 nagyobb egyeztetést kivéve nincsenek is rendszeres személyes vezetői megbeszélések. Valamint a városban a rendszerváltás után folyamatosan nagyon sok szabadidős és sporttevékenységből lehet választani, ami elszívja a gyerekeket.

A cserkészközösség jelenlegi vezetője, Sörös Zoltán segédtszisz a hivatalos újjáalakulástól számított 8. csapatparancsnok.

A csapat megmaradásának titka, hogy van egy kemény vezetői mag, az ún. csapattanács, akik minden viszontagság ellenére összetartanak, és amiben mindenki megtalálta azt a területet, ahol támogatni tudja a csapatot. A csapatotthonuk megléte is egy biztos pont már.

A nagymegyeri csapatnál látható, hogy egy alakuló csapat vezetőiből, személyi konfliktusok miatt sok kis csapat alakult, amelyek aztán rövidebb-hosszabb időn belül hanyatlásnak indultak, amint eltűntek az alapító vezetők. A személyi ellentétek és konfliktusok abból is adódtak, hogy a vezetők közül többüknél nem kizárólag a gyerekevelés és a mozgalom szolgálata volt a motiváció, hanem legalább ugyanolyan fontos volt

számukra a dicsőség, a tisztséggel járó hatalom is (ahogy a közmondás is tartja: Két dudás nem fér meg egy csárdában...).

Négyfalu

59. sz. Zajzoni Rab István Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Hlavathy Péter

Kulcsszavak: újraalakulás, mentorcsapat, próbarendszer, utánpótláshiány

A csapat megalakulásának történetét nem ismerem, de az újraalakulást én (Hlavathy Péter) kezdeményeztem. Ez úgy történt, hogy miután 2016 tavaszán részt vettem egy Kerekes István által tartott csapatépítő hétvégén, és felelevenedtek bennem a cserkész emlékeim, Szent György-napkor beszéltem az akkori elnökséggel (Györgyjakab Palival és Timivel), hogy mit kell tenni egy csapat indításához. Ők Szőcs Józsefhez irányítottak, akinek köszönhetően el is jutottam az első néhány gyerekkel egy Határtalanul táborba, majd Szent Mihály-napkor (szeptember 25.) megbeszéltük Szőcs Józseffel, hogy elindítjuk a foglalkozásokat. Ha segítségre volt szükségem, az akkori elnökséghez (mert ismertem őket) és Szőcs Józsefhez, a 105-ös Szemlér Ferenc Cserkészcsapat vezetőjéhez fordultam. A 105-ös csapat volt a mentorcsapatunk. Ennek a csapatnak a tagjai tartották az első három foglalkozást, majd továbbiakat is tartottak, illetve segítettek felkészülni a próbáztatásra, sőt ők is próbáztattak.

A megalakulás 2 és fél év után a közgyűlésen történt. Először ideiglenes működési

engedélyt kellett kérnem, majd elvégezni a segédtsztképzést. A második közgyűlésre még nem éreztem úgy, hogy fel lennék eléggé készülve a végleges működési engedély kérésére, ezért egy évet még vártam a kérelemmel. Akkorra már 70-en voltunk a csapatban. Az újjáalakulás óta én vezetem a csapatot.

Az újjáalakulás óta még nem jött hullámvölgy, de lesz. Az lesz az oka, hogy a vezetőimnek nincs meg az a cserkész múltjuk, ami ahhoz kell, hogy szükséges alapot biztosítson nekik a megfelelő szintű őrvezetéshez és a lelkesedésük fenntartásához. A növekvő létszámú csapatot egyre nehezebb kézben- és összetartani. Egyedül kevés vagyok, és az utánpótlás még nincs kinevelve – folyamatban van.

Véleményem szerint egy sikeres csapathoz a feltétel nélküli odaadás, türelem, sok-sok befektetett munka és feláldozott idő szükséges.

Pécs

10. sz. PÁR gróf Széchenyi István Cserkészcsapat, MCSSZ

Adatközlő: Várdai Levente

Kulcsszavak: meleg, alulról jövő, rendszer-váltás, hullámvölgy, ragaszkodás a parancsnoksághoz

1989-ben alapították újra a csapatot, de megszűnt egy kicsit visszaugrani az időben, mert az újjáalapítók az öregcserkészek voltak, akik a '40-es években elvégezték az őrvezetőképzőt, majd illegalitásban is folytatták a cserkésztevényt. Amikor lehetőségük adódott

újraalapítani a csapatot, akkor ezt meg is tették. Megpróbálták újra ugyanabba, a Széchenyi iskolába visszavinni, ahol eredetileg is volt, de ez nem sikerült, nem tudták megszólítani az ottani gyerekeket, nem támogatta őket az igazgatóság. Nagyon sok iskolával próbálkoztak ezután. Ekkor 60–70 évesek lehettek ezek a vezetők. Mindegyiküknek volt öv-képesítése, őrsvezetői tapasztalata, csak kiestek a gyakorlatból. Egy-két iskolában azért szerencsével jártak, onnan jöttek gyerekek, beindult a kerületi őrsvezetőképzés is. Így a '90-es években egy közepes létszámú csapatméretet elértek. Viszont az volt a hibájuk, hogy ezután nem adták át a csapatvezetést, a feladatokat, hanem még a 2000-es évek közepén is ezek az idős emberek voltak a csapatparancsnoki, rajparancsnoki pozícióban. 2002 körül a Szent Mór iskolában lett végleges székhelyük. Lassan lettek segéd-tisztek, és nagyon nehezen, de egy ponton elengedték a csapatvezetést. 2009-ben a húszas-harmincas éveikben járó segéd-tisztek vették át, így prosperált is a csapat.

A csapat teljes mértékben önállóan épült újjá, nem olvadt össze más csapattal. Azok a gyerekek, akik végül eljutottak övk-ba, itt kezdtek cserkészkedni. A '90-es években nem volt sikeres a működés. Nagyon sokan elhagyták a csapatot, mert a képesítésük és szándékuk ellenére nem kaptak az idős vezetőktől feladatot.

A siker kulcsa egyrészt az lehetett, hogy rátaáltak arra az iskolára, amiben fogékonyak voltak a cserkészetre, innen jöttek őrsvezetők, segéd-tisztek. Mivel ez egy egyházi fenn-

tartású iskola, a vallási vonal erős volt, és ez is hozzásegített ahhoz, hogy befogadják a cserkészetet. Annak ellenére, hogy a '90-es években nem igazán működött jól a csapat, és ezt főleg az öregcserkészek mentalitása, hozzáállása okozta, az mindenképp az ő sikerüknek könyvelhető el, hogy fennmaradt a csapat. Ha lassan is, de haladt előre, lettek vezetőképzőt végzett cserkészeik, kitartóan dolgoztak. Matyi bá kb. 20 évig vezette a csapatot. Holott két ponton is átadhatta volna ezt a feladatot. Először '95–96 környékén. Ekkor voltak néhányan, akik alkalmasak lettek volna erre. Miután a saját csapatuknál nem kaptak lehetőséget, ki is váltak onnan, és létrehoztak egy másik, kerületi alapítású csapatot. Másodszor a 2008, 2009 környékén lett volna erre alkalom, amikor a Szent Mór-ból kinevelődött egy segéd-tiszti generáció. Végül ez idő tájt meg is történt az átadás, de nem a képzett segéd-tisztek kerültek vezetői pozícióba, hanem egy apuka kapta meg a lehetőséget, ami egyáltalán nem volt tudatos döntés.

Portland

Portlandi alakuló csapat, KMCSSZ

Adatközlő: Tahy Kristóf

Kulcsszavak: felülről jövő, ösztöndíjas, szövetségi segítség, lemorzsolódás, vezetőhiány
Kerületünk vezetősége keresett meg minket, hogy Portlandben is lehetne csapatot alapítani. Illetve az akkori KCSP ösztöndíjasunk, Gergely Imelda is segédkezett az elindulásban. A megalakulásunk még folyamatban van, alakuló csapatként működünk kb. 7-8 éve.

Elsősorban a KMCSSZ-től kaptunk segítséget, amíg a helyi közösség be nem kapcsolódott a munkánkba. Marshall Tamáshoz is fordulhattunk, ha kellett valami, illetve Orbán Csaba, a Seattle-i alakuló csapat vezetője is segítségemre volt. Mentorcsapatunk nem volt. A Turul őrs volt az, aki segített nekünk az elején, néhányszor meglátogattak minket, illetve a KCSP ösztöndíjas támogatott minket. Jelenleg én vagyok a csapat élén, második a sorban.

Sajnos a csapat életében folyamatos a hullámvölgy jelenleg is, mivel az embereink nem tudnak a csapatban dolgozni, leterheltek. Utánpótlással is rosszul állunk. Nagyon nehéz a gimnazistákat megfogni, több személy is volt már, akit szerettem volna, ha őrsvezető lesz, viszont legtöbb esetben nem sikerült megtartani őket a csapatban. Aki eddig gimnazistaként elkezdte, majd felnőtt, sajnos kiesett. Számomra nem világos, hogy mi okozza a gimnazistáknál a lemorzsolódást. Őket talán a közösség vonzaná, de sosem leszünk annyian.

Szerintem a kulcs a sikerhez mindenképp az, hogy az az ember, aki elvállalja az alakuló csapat indítását, az ki is tartson ebben.

Seattle és környéke (Washington állam)

45. sz. Fekete István Cserkészcsapat, KMCSSZ

Adatközlő: Orbán Csaba

Kulcsszavak: alulról jövő, hideg, szövetségi segítség, ösztöndíjas, névválasztás, vezetőhiány

A csapat megálmodói és annak magját az a

néhány szülő képezte, aki a Seattle-i hétvégi magyar iskolában is aktív volt. Ezek az emberek 2014 májusában megalakították a helyi cserkészek családi bizottságát (ekkor még nem voltak cserkészek) – név szerint: Orbán Csaba, Orbán Enikő, Forgács Éva, Sebestyén Ildi, Mertz Valéria.

A 45-ösök megalakulásának fontos mérföldkövei voltak, és ezek közül a legfontosabb talán a helyi közösségek jó ismerete, a cserkészcsapat megalakulásához szükséges feltételek ismerete, és az előre jól átgondolt meneterv. A helyzet felmérése 2008 körül indult meg, úgyszintén akkor vettük fel a kapcsolatot a KMCSSZ akkori csapatfejlesztési parancsnokával. 2014 májusába hivatalosan megalakult a fenntartó bizottság a fent említett személyekből, és elindult a folyamat a helyi magyar ernyőszervezetet, a Washingtoni Magyar Amerikai Szövetséget mint fenntartó testületet megnyerni, ami egy évvel később sikeresen meg is történt. 2014 szeptemberében jött létre az első cserkész családi tábor, 2015 őszén tartottuk meg az első mintafoglalkozásunkat, és 2016 januárjában indult be a rendszeres cserkész munka. 2017-augusztusában megkaptuk az ideiglenes leigazolást, amit 2018 augusztusában a végleges leigazolás követett.

Az előkészületek idején mindenkitől segítséget kértünk, aki hajlandó volt szóba állni és beszélgetni velünk erről a témáról, így hamar kiderült, hogy ki tud és akar segíteni, és ki az, aki inkább közömbös, vagy hátráltatná a csapatalapítási folyamatot. Amint fentebb említettem, elsősorban a KMCsz-

SZ-től kaptunk segítséget, amíg a helyi közösség be nem kapcsolódott a munkánkba. Itt meg kell említenem, hogy Marshall Tomy, a KMCSSZ alakuló csapatokért felelős vezetőtiszte minden kérdésben segítségünkre volt. A Kőrösi Csoma Sándor Program akkori ösztöndíjasa, Gergely Imelda segítségével a csapat gyakorlati elindítása sokkal nehezebb lett volna. Ugyanakkor a IV. körzet parancsnoka (akkori néven IV. Kaliforniai körzet, most VI. Nyugat-amerikai körzet), Oriold Alpár segítségével és támogatása is nagyban hozzájárult a sikeres csapatalapításhoz.

Nem volt mentorcsapatunk, de több Turul Őrs tag (tapasztalt cserkészek, akit a szövetség küld alakuló csapatokhoz, hogy tanácsaikkal, meglátásukkal segítsék az alakuló csapat munkáját) is meglátogatott foglalkozásainkon. Megemlítem Gergely Imeldát, Tőkés Istvánt, Karen Gerske-t, Pigniczky Kevét, illetve más ide látogató cserkészeket, mint Gillyén Andrást, Papp Szilviát.

A válasz a kérdésre, hogy mennyi idő után tudtunk hivatalosan megalakulni, természetesen attól függ, hogy az álmódosítás melyik fázisát nevezzük ki „kezdetnek”. Ha azonban a csapat rendszeres foglalkozásainak elkezdését számítjuk kezdetnek, akkor a végleges leigazolást két és fél év után megkaptuk.

A csapatunk névválasztásának is története van: 2016 őszétől a csapat vezetősége (felnőtt cserkészek) felvette a Szikra Őrs nevet, és egész évben, havi egy alkalommal 2–3 órára találkozunk. Ilyenkor játszunk valamit, cserkész-továbbképzőt tartunk, és megbeszéljük a csapat múltját, jelenét és jövőjét. Az Őrs

vezetése és az ezzel járó felkészülési felelősség minden alkalommal cserélődik betűrendi sorrendben. 2017-ben, amikor megkaptuk az ideiglenes leigazolást, az akkor 6 tagból álló Szikra Őrs – név szerint Orbán Csaba, Orbán Enikő, Sebestyén Ildi, Forgács Éva, Faludi Sabrina, Ciceri Attila – feladatként adta minden tagjának, hogy gyűjtsön nyolc híres magyar személyt névadó jelöltnek. Tanulmányoznunk kellett a kandidátusaink életét, és egy mondatban össze kellett foglalni, hogy miért lenne jó ez a személy a Seattle-i csapat névadójának. Az első körben mindenki kiválasztott 5-5 kandidátust a listájáról, így kiszűrve a dupla neveket. Ezután maradt 30 kiváló magyar férfi és nő. A második körben minden tagnak be kellett mutatnia a jelöltjeit, és önkéntesen ki kellett zárnia hármat a saját listájáról, amíg az Őrs többi tagjának joga volt rábeszélni a bemutatót, hogy az éppen soron lévő személyt ne zárja ki, hanem inkább valaki mást zárjon ki helyette. Maradt 12 név. A harmadik körben a két-két kandidátusból csak egyet lehetett megtartani, és érvelni kellett, hogy miért azt az egyet tartotta meg. Itt már voltak véleménykülönbségek és hajlandóságok arra, hogy egyik vagy másik jelöltet előnybe vagy hátrányba helyezzük. A negyedik körben mindenki elmondta a jelölt személyekről, amit be akart mutatni. Az Őrs titkos szavazással döntött, illetve állította fel a ranglistát. Az első két helyen álló személyt megtartottuk a végső körre. Ötödik kör: megbeszéltük, hogy a két névadó közül melyik legyen a kívánt csapat név, és melyik legyen a másodlagos arra az esetre, ha a KMCSSZ nem

fogadja el a javaslatunkat. Nem volt meglepetés, hogy az lett az első választott, aki a titkos szavazattal is a legtöbb kedvelőt nyerte. A KMCSSZ egyetértett a kérésünkkel, így lett a csapatunk hivatalos neve 45-ös Fekete István Cserkészcsapat.

A megalakulás óta egy csapatparancsnoka van a csapatnak: Orbán Csaba cserkésztsiszt. A csapatunk életében még mindig vannak kisebb hullámvölgyek, de ezt aligha veszi észre valaki a vezetőségen kívül. Például, az egy szép hullámhegy, amikor hiány van fiatal vezetőkből, de jók a kilátások, mert két új család költözött a környékre 4-4 gyerekkel, és rögtön bekapcsolódtak a cserkészmun-kába. A két család négy őrsvezetőt és egy segédtsisztet hozott a csapathoz. Ezek az új emberek tervek szerint nemsokára önállóan át tudják vállalni az őrseiket. Ez akkor válik hullámvölgyé, amikor mindkét család munkahely miatt hirtelen (cserkész év kezdete előtt néhány nappal) elköltözik a környékről. Ilyenkor a csapat felépítését újra át kell gondolni... Mit lehetett volna jobban csinálni? Valószínűleg semmit. Azért van a próbaidő, hogy megismerjük a cserkészeinket és azok családját, mielőtt jól kommunikáló és megbízható vezetőink lesznek.

Van utánpótlás a következő évekre. Úgy tűnik, hogy a csapatunk létszáma kis mértékben évről évre nő. Terveink is vannak, új vezetőket szeretnénk kiképezni, és a meglévő csapatvezetőséget is mindig képezzük tovább.

Elkötelezettség, kitartás, kedvtelés és Isteni gondviselés – ezek segítenek hozzá bennünket a sikerhez.

Szabadka

52. sz. Kosztolányi Dezső Cserkészcsapat, VMCSSZ

Adatközlő: Szabó Hunor

Kulcsszavak: újraindulás, csapatok összevonása, utánpótlás

A csapat alapítása 2012–2013-ra nyúlik vissza. A csapat alapítása viszont kicsit összetettebb, ha visszatekintünk a múltba.

Szabadkán, a '90-es években, amikor újraalakult a cserkészlet, a plébániákon sorra alakultak cserkészcsapatok. Összesen öt cserkészcsapat alakult akkoriban. A magyarság abban az időben nagyobb számú volt a városban. A Szent György plébánián is létrejött egy csapat, a Zrínyi Miklós Cserkészcsapat, egy bajmoki csapatot alapítottak újra, és az én csapatomat is megalapították a 2000-es években, méghozzá a Szabadkai Református Egyházközség. Ez a csapat a 38. sz. Lorántffy Zsuzsanna nevet viselte. Sajnos ennek a csapatnak nagy jövője nem volt, mert Szabadka összes református gyermekét összegyűjtötte, és sajnos az egyház fénykorában sem volt túl sok fiatal az egyházban. Idővel ez a csapat is megcsappant, elvándoroltak a tagok külföldre. A 2005-ös évek végére sajnos minden csapatból elvándoroltak a tagok külföldre, vagy családot alapítottak, és nem tudták folytatni a cserkészletet. A csapatokban sajnos erős túlzással egy-egy őrs működött már csak, vagy volt ahol még annyi sem. Egy idő után már úgy próbáltuk fenntartani a csapatokat, hogy az újoncokat össze-vissza dobáltuk a különböző csapatokba. Tudni kell, hogy itt már a

magyarság létszáma is csökkent a városban, így plébániák szerint is már elég nehéz volt külön sorolni a tagokat.

Amikor a Lorántffy Zsuzsanna Cserkészcsapat parancsnoka lettem, nagyon sokat gondolkodtam azon, hogy a kialakult helyzetet, hogyan lehetne kezelni. Sikerült néhány vezetővel egyeztetnem, hogy változtassunk a meglévő helyzeten, és ne legyen ennyi csapat a városban. Egy csapatot hozzunk létre, és a meglévő csapatokat valamilyen szinten próbáljuk meg beolvasztani ebbe. Például, rajokként maradjanak meg, de hivatalosan egy csapat legyen a városban. Sajnos itt sok személlyel konfrontálódtam emiatt, és sokáig vívódtunk ezen a témán.

2013 nyarán volt egy táborunk Magyarországon, Kelebián. Itt már kevesen voltunk a csapatban, a táborunk sem volt nagy létszámú, körülbelül 16-an voltunk. Viszont itt fogalmazódott meg, hogy nagyon jó lenne közös munkát és egy közös csapatot létrehozni. Három csapat vezetőjét sikerült rábeszélnem arra, hogy egyesítsük a csapatokat. Adjunk egy új nevet a csapatnak, a meglévő gyerekek ennek a csapatnak legyenek a tagjai. Nagyon szerettem volna, hogy egy helyi híres személy nevét viselje a csapat. Több variáció is felmerült. Mária Terézia, Török Bálint, és még több ötlet is volt. Végül Kosztolányi Dezsőre esett a választás. A szabadkai csapat így új arculatot kapott, sokkal könnyebb volt irányítani a cserkészet a városban. A három csapat tagjai eddig is együttműködtek, így a közös munkával nem volt gond.

2013-ban elkezdtük toborozni a gyerekeket, a meglévő vezetőket visszahívtuk, olyanokat, akik esetleg az utóbbi években már nem voltak aktívak. Ekkor én lettem a csapat vezetője, az egyetemi éveim befejeztével, 27 évesen vágtam bele az új csapat megalapításába. Ekkor már elkezdtem tanítani, így a nyári szüneteim is szabadok voltak. 2014-ben nem tudtunk saját csapattábort szervezni, de a meglévő tagok részt vettek a 2014-es évi szövetségi jubileumi táborunkban. Illetve ebben az évben a fiatal generáció egy részét el tudtuk küldeni segédtisztképzésre. 2015-ben már öv-képzésre is tudtunk küldeni jelölteket. Elég gyorsan sikerült a csapatot stabil helyzetbe hozni. 2015-ben már majd 90 fős csapattá nőttük ki magunkat. Sikertörténet, hogy amikor én mozgalmi vezető lettem, volt már kinek átadni a csapatot, volt utánpótlás. 2015-ben Uri Szűcs Réka vette át a csapatvezetést.

Ha röviden kellene összefoglalni, én azt mondom: egy város, egy cserkészcsapat, egy vezető. Főként ilyen létszámú városban, ahol a magyarság száma 30 ezer fő.

Visszatekintve már másként kommunikálnék a csapatparancsnokokkal az egyesítésről. Anno kicsit hevesen kezeltem a csapatok egyesítését, azt most már nem így csinálnám.

Szekszárd

608. sz. Schola Caritatis Cserkészcsapat, MCSSZ

Adatközlő: Kádár Cecília

Kulcsszavak: rendszerváltás, alulról jövő, egyházi, utánpótlás-nevelés

Az alapító parancsnokunk, Schüller Karcsi bá a háború előtt is cserkész volt. A rendszerváltáskor, már az 1989/90-es tanévben elkezdte hinteni a cserkészlet magvait a város hitoktatói által. Az első hivatalos gyűlésen a belvárosi plébánián 40–50 gyerek gyűlt össze, hogy meghallgassa Karcsi bát. A háború előtt működött csapat Szekszárdon, de Karcsi bá nem ebben a városban töltötte gyermekéveit, így nem is a régi csapatot akarta újjáéleszteni. Egymaga indult neki, felnőtt segítségre egyedül a plébános személyében számíthatott. Az első toborzásra érkezett gyerekek közül is csak az általános iskolásokkal foglalkozott, a nagyobbakat elküldte. (Belőlük alakult ki a másik szekszárdi csapat későbbi vezetőségének magva.) Karcsi bá felkészülésképpen 1990-ben részt vett egy több hétvégés képzésen a kecskeméti piaristáknál, és ezzel párhuzamosan elintézte a csapat hivatalos bejegyzését is. (1990. február 27-én az OIB-től 3 évre szóló működési engedélyt kaptunk.) A plébániától szerzett egy cserkészházat, ahol kezdetben a csapatfoglalkozásokat tartotta. Emellett kijelölt néhány rátermett gyereket, hogy ők lesznek majd az őrvezetők. Ezek a „megbízott vezetők” már 1989-ben elvégezték az őrvezetőképzőt Mánfán. Velük külön foglalkozott: felkészítette őket a tartandó őrgyűlésekre és csapatépítő vezetőségi portyákat is szervezett nekik. Nagylétszámú cserkész táborokat szervezett nyaranta, általában Szekszárdhoz közeli vízpartra (Fadd, Bogyszló, Baja), ahol lehetett a csapat saját kenuit használni. A beszámoló

szerint ezek a táborok 100+ létszámúak voltak, mert a környező településekről (Tamásiból és Regölyből) is jöttek cserkész(jelölt)ek. Karcsi bá azonban korából és egészségi állapotából adódan soha nem aludt kint a táborban. Mivel nem voltak a csapatban tisztek, ezért minden feladat rá hárult, és már nem győzte a csapat körüli összes teendőt elvégezni. A kezdeti lelkesedés ezért a szülőknél és a gyerekekben is alábbhagyott. Tanulmányként levonható, hogy a kiscsapat egy személyes vezetési kultúrája nem működik a közepes vagy nagy csapatok létszámával. Valamiért a csapatnak már a kezdetektől voltak német kapcsolatai: a csapatotthon felújításához is kaptak onnan adományokat, illetve 1990-ben Bad Aiblingben táborozhatott a csapat. 1991-ben Szekszárd testvérvárosába, Bietigheim Bissingenbe vezetett a cserkészek nyári útja. Ennek lebonyolítására Karcsi bá egy egyetemista fiút kért meg, Hegyi Lacit, mert ő jó beszélt németül, és mégiscsak felnőtt volt. Laci még ebben az évben letette a cserkészfogadalmát, és Karcsi bá kinevezte őt csapatparancsnok-helyettesé. Azonban Laci ősztől Rómában folytatta tanulmányait, így gyakorlatilag nem volt, aki itthon megszervezze a cserkészéletet. 1993 és 1994 nyarán tehát már nem is volt nyári tábor. A plébánia visszakérte a cserkészotthon épületét, megvonta a támogatását, és a csapat hivatalosan is beszüntette működését. A 1994/95-ös tanév azonban új fordulatot hozott, a kis- és közepes csapatműködés közötti átmenet leküzdésére színre lépett az új parancsnok. Laci visszatért Szekszárdra és

volt kedve és energiája, amit a csapat újjáélesztésébe fektetett. Az újonnan átépített plébániaépületben Béla atyától elkérte a tőtéri helyiséget, ami azóta is csapatotthonként szolgál. A plébános persze ehhez azt a feltételt szabta, hogy induljon el újra a csapat működése.

1995 nyarán volt egy út Bietigheim Bissingenbe, illetve egy tábor Máriakéménden. 1996-ban a nyári tábor egy tiszai kenutúra volt. Mindhárom eseményen inkább a 16+ korosztály vett részt.

A hivatalos újjáalakulás 1997. augusztus 31-én történt – ezen Béla atya is ott volt, a fenntartó képviselőjeként. Ebben az évben Laci már volt toborozni az általános iskolák hittanóráin is, így kb. két órnyi cserkészkorosztályú gyereket vihetett magával portyázni Bakonyára. Fontos itt megemlíteni, hogy a toborzás nem tömegesen zajlott, hanem személyes megszólítások útján történt (amúgy is felére-harmadára csökkent a hittanosok száma a városban a rendszerváltás óta), így nem volt tömeges jelentkezés, hanem kezelhető létszámban lehetett foglalkozni az újoncokkal.

Laci 1995–2000 között volt hivatalosan a cspk, a stafétát Cziráki Gyurinak adta át. Gyuri 12 évesen kezdte a cserkészetet Karcsi bával, és minden evezős és külföldi táborban ott volt a húgával, Mártival együtt. 1998-ban és 1999-ben Laci többeket is elküldött őrsvezetőképzésbe, így Gyuri rájuk alapozva megkezdte a cserkészraj egységbe kovácsolását. Ezzel párhuzamosan megindult a kiscserkészraj kiépülése is – Tózsér Levi

vezényletével, aki szintén tizenéve kezdte a cserkészkedést Karcsi bával. Gyuri parancsnoksága alatt végeztek az első segédtszerek is a képzéssel, így stabil vezetői bázis jött létre, immáron két rajt működtetve. 2005-ben Nagy Tamás egy olyan csapatot vett át, amely 50 feletti létszámmal, állandó hagyományokkal és rendszeres programokkal rendelkezett.

Torda

122. sz. Jósika Miklós Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Ádamosy Gábor

Kulcsszavak: mentorcsapat, elvándorlás, hullámvölgy, egyházi segítség

A csapatalapítást 2003-ban kezdeményezte Balogh András, akit egy egyetemi évfolyamtársa inspirált, aki aktívan cserkészkedett. 2004-es közgyűlésen kaptunk végleges működési engedélyt, 1 év aktív munka után. A jelenlegi csapatvezetővel együtt négy parancsnoka volt a csapatnak.

Elsősorban az egyházakhoz és iskolákhoz fordultunk segítségért, de más közösségmozgató személyek is segítettek. Mentorcsapatunk is volt, a kolozsvári Dónáth csapat nyújtott sok segítséget, onnan is leginkább a csapatvezető, Kerekes István.

Névválasztáskor a településünkhöz, Tordához kötődő híres személyt kerestünk. Így esett a választás Jósika Miklósrá, egyik ismert magyar írónkra, aki bár nem sokat tevékenykedett Tordán, de itt született.

Az első válságos időszak nem sokkal a megalakulás után köszöntött be. 2005-től

a csapattagok szétszóródtak, így a csapat aktivitása is csökkent. Kiküszöbölni csakis úgy lehetett volna ezt, ha a szétszóródás ellenére sok energiát fektettünk volna bele, és minden évben toboroztunk volna. A működés soha nem szűnt meg teljesen. 2009-ig 1-2 aktív ember maradt, de ekkor Deák Anna kezdeményezésére ketten újraindítottuk, új embereket toboroztunk, azóta erősödik a csapat. A hírneve jó, így évente 1-2 őrssel gyarapodunk. Statisztikáink szerint több az évi utánpótlás, mint a lemorzsolódás, így létszámban is egyre nagyobbak vagyunk.

Egyértelműen az őrsi munka és a nyitás a fenntartható csapatélet kulcsa. Rettenetesen nagy munka van az őrsvezetők kezében – ezt szem előtt kell tartani. Emellett támogatónk a Jósika Miklós Elméleti Líceum, melynek diákjai képezik a csapat nagy részét, valamint az egyházak. Ezen szervezetek anyagilag támogatnak, és helyet adnak a foglalkozásoknak, rendezvényeknek.

Tusnádfürdő

152. sz. Élthes Alajos Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Lázár Annamária

Kulcsszavak: mentorcsapat, közösségi jelenlét/láthatóság

A csapat megalakulását szorgalmazó személyek dr. Köllő Zsófia és Lázár Annamária voltak.

Csapatunk 2018-ban kapott ideiglenes működési engedélyt, miután már nagyjából két éve vettek részt a gyerekek, többé-kevésbé rendszeresen, cserkésztevékenysége-

ken. 2017-től a ditrói 20. sz. Lg. Takó János Cserkészcsapattal együtt táboroztak a tusnádfürdői gyerekek, akik közül 2018. április 28-án a Csíkszentmihályi Körzeti Cserkésznapon 21-en tettek fogadalmat/ígéretet. 2019-ben megkaptuk a hivatalos működési engedélyt a szövetségtől. Ugyancsak a ditrói csapatból Köllő Zsófia és Balázs Brigitta volt az, aki nagyon sokat segített a felmerülő problémák megoldásában, tehát az említett csapatot tekintjük mentorcsapatunknak.

A csapatnév választásakor azt tartottuk szem előtt, hogy olyan személyiséget keressünk, akinek fontos szerepe volt településünk életében. Élthes Alajos volt annak a részvénytársaságnak az elnöke, amelyik elkezdte a fürdőváros kiépítését, de az ő nevét már nem nagyon emlegetik az itteni lakosok, így legalább a csapatunk emléket állít neki.

A gyerekek igencsak érdeklődnek a cserkészélet iránt, szükségük van egy olyan közösségre, ahová tartozhatnak, ahol jól és hasznosnak érzik magukat. A kicsiknek (előkészítő, első osztályosoknak) is tartunk kéthetente tevékenységet, amelyeken szívesen vesznek részt, ebből kiindulva reméljük, hogy lesz utánpótlás az elkövetkező években is. A helyi felnőtt közösség és a városvezetés is szimpatizál velünk, támogatja a kezdeményezéseinket, és sokszor ők igénylik a jelenlétünket, a tevékenységünket bizonyos rendezvényeken. Mindezeket összegezve úgy néz ki, van jövője városunkban a cserkészletnek.

A csapatnak mostanáig egy vezetője volt, aki a jelenlegi is, Lázár Annamária, pillanatnyilag képesítés nélküli cserkész.

Vörösmart

Drávaszögi Árpád fejedelem

Cserkészcsoapat, horvátországi magyar cserkészek

Adatközlő: Sipos-Tűr Klára

Kulcsszavak: alulról jövő, hideg, mentor, mentorcsoapat, magyarságmegtartó közösség
Sipos-Tűr Klára, Vég Sipos Gabriella és Böjtös Denisz egy Határtalanul tábor alkalmával szerzett élmények alapján határozott úgy, hogy elkezdene komolyabban foglalkozni a cserkészetrel. Vörösmart, Sepse és Csúza gyermekeit összefogva indultak el ezen az úton. A kezdetektől számítva két év után, 2019-ben jutottak el oda, hogy Vörösmarton megalakuljon a csoport.

A Magyar Cserkészszövetség támogatta őket, konkrétan pedig Kuti Verus személyében kaptak mentorálást, rengeteg segítséget, tanácsot, útmutatást az alakulásukhoz. Verus csoportja (Mohács) fogadta be őket a táborukba, ahol nagyon sokat tanultak.

A névválasztáskor szempont volt, hogy ősmagyar nevet válasszanak, hogy már a névből látszon a cél.

Az első csoportparancsnok van a csoport élén. Ebből is látszik, hogy még nagyon fiatal csoportról van szó, eddig nem volt hullámvölgy, nagyon lelkes a kis társaság. Utánpótlás is van. Mostanában kapták a visszajelzést, hogy az első osztályosok azért örülnek nagyon az iskolakezdésnek, mert végre cserkészetre is járhatnak. A vezetői réteg kinevelésén kell még dolgozni.

A siker kulcsa az összetartozás élménye. Céljuk, hogy a magyarságuk magmaradá-

sáért tegyenek a vidékükön. A cserkészettük az a hely, ahol kiszakadnak a mindennapok egyhangúságából, a természetben élnek meg örömeiket. Sokat kirándulnak, és rengeteg új barátot tesznek szert, amikor hozzájuk jönnek az anyaországból a cserkésztestvérek. Kevesen vannak, de nagyon lelkesek.

Zágráb

Zrínyi Miklós Cserkészcsoapat, horvátországi magyar cserkészek

Adatközlő: Balázs-Piri Zoltán

Kulcsszavak: magyarságmegtartó közösség, mentor, vezetői réteg

A Zrínyi Miklós Cserkészcsoapat 1996-ban alakult Zágrábban. Az egyesület elnöke és a csoport parancsnoka a megalakulástól 2018-ig Likó János bá volt, akinek a legnagyobb mértékben köszönhetjük a fennmaradást és a tevékenységeket a mai napig. Gyengülő egészségi állapota és idős kora ellenére 2018-ig foglalkozott a közösséggel, és e-mailel tartotta a kapcsolatot a cserkészekkel és más csoportokkal szerte a világban. A 2018-as közgyűlésen új elnökséget választottunk. Elnöknek Balázs-Piri Zoltánt, elnökhelyettesnek Hergovich Katicát, elnökségi tagoknak pedig Draganić Hajnalkát és Urkum-Lorencz Katalint választották meg. A titkári feladatok elvégzésével Malić Likó Lenkét bízták meg. Jelenleg kiscserkészek, cserkészek, roverek és felnőttcserkészek tartoznak a csoportba, összesen 41 személy.

A csoport alakulását az egész zágrábi közösség támogatta. Nagy segítség volt alakuláskor a kitűnő viszony a Külföldi Magyar

Cserkészszövetséggel. Az akkori vezetőség a névválasztáskor egyértelműen a horvátországi származású Zrínyi Miklós magyar költőt találta legmegfelelőbb névadónak, mint a horvát–magyar kapcsolatok és fonalak egyik kulcsösszekötő személyiségét. Azzal a céllal jött létre, hogy elősegítse a magyar nép hagyományainak, népszokásainak és kultúrájának megismerését és megőrzését, egyben hogy – lehetőségei szerint – megteremtse az anyanyelvi oktatás előfeltételeit. Feladatunk továbbá a Magyarország és Horvátország közötti baráti kapcsolat és mindenféle konstruktív együttműködés erősítése, különösen egymás kultúrájának kölcsönös megismerése, valamint a két ország közötti kulturális együttműködés elősegítése.

A magyar Parlament dicsérőlevelével kíséretében 2012-ben Ezüst Országgyűlési Emlékéremmel jutalmazta munkánkat. Egy együttműködési szándéknyilatkozat aláírásával megalapoztuk a zalakarosi ifjúsági szervezettel történő együttműködésünket, ahogy az Ivan Gundulić Általános Iskolával és a zágrábi Cserkésziskolával is.

Rendkívül jó az együttműködés a zágrábi Ivan Gundulić Általános Iskolával, ahol már évek óta működünk, olyannyira, hogy mára már az iskola tanulói képezik a cserkészcsapat alapját.

Más magyar egyesületekkel és szervezetekkel is együttműködünk. Csapatunk évente megjelenő informatív kiadványa a „Kisbíró”. Természetesen csapatunk életében voltak sikeresebb és kevésbé sikeres évek is. A sikerre általában a vezetőség aktív hozzáállá-

sa hat ki a legnagyobb mértékben. Az utóbbi időben egy nagyobb fellendülésnek lehetünk tanúi, ami a fiatal vezetők önzetlen munkájának eredménye. Kiemeltebb eseményeink közt megemlíteném a 2018-as tavaszi Fórumülést Zágrábban, amelyen még János bá, igaz tolókcsoiban, de nagy lelki erővel tudta üdvözölni régi ismerőseit, cserkésztestvéreket a többi magyar cserkészszövetségből. Csapatunk jelenlegi elnöke cserkésztestvér, és 2019-ben a segédtestvérképzésen három fiatal vezetőnk indult. Aktivitások tekintetében is a 2019-es évet nevezhetnénk legsikeresebbnek, melyben első ízben szerveztünk önállóan próbátartást és fogadalmotvételt. Utánpótlásunk a magyar óvoda és a két tannyelvű iskolai tagozat diákjai, ami a kitűnő együttműködésnek köszönhető az óvó- és tanítónőkkel, mely közös táncmozgások, foglalkozások, családi társalgások szervezésén keresztül valósul meg. Jelenlegi munkánkat nagyban segíti a Magyar Cserkészszövetségek Fórumában való részvétel és az MCSSZ által nemrégiben beindított csapatmentor-hálózat. Kulcsfontosságúnak tartjuk a jövőre nézve fiatal, képzett vezetők aktív munkavállalását, valamint pályázatok sikeres megnyerését a szükséges anyagi feltételek biztosítására.

Zetelaka

22. sz. Szent Imre Cserkészcsapat, RMCSSZ

Adatközlő: Biró Ferenc

Kulcsszavak: rendszerváltás, alulról jövő, egyházi, mentorcsapat, elvándorlás, konkurens szabadidős tevékenység

Kakucs Béla (Szilveszter ferences barát), Incze Benjamin (nyugalmazott esperes) és én, Biró Ferenc kezdeményeztük a megalakulást. 1990 őszén foglalkozásokkal indult a munka, Kakucs Béla és én tartottuk ezeket. Szükség esetén Tankó Albert (Berci bácsi), budvári cserkészvezető volt a segítségünkre. Az ebből a csapatból származó vezetők sok támogatást nyújtottak, ők a tartották a próbáztatást is. Közel egyévnyi munka után, 1991 februárjában történt meg a hivatalos

beiktatás, és ekkor kaptunk működési engedélyt. Léven Szent Imre az ifjúság védőszentje, és úgy éreztük közel áll hozzánk, őt választottuk a csapatunk névadójául. A kezdetek óta hivatalosan négy vezetőnk volt: 1990-től 1992-ig Kakucs Béla, 1992 és 1994 között Opra István, egy évig (1995) Sebestyén Ferenc volt időszakos vezető, 1995-től 1998-ig Incze Benjamin, azóta pedig én, Biró Ferenc (Pötyi).

Nekünk is voltak hullámvölgyeink, hiszen

kispapok voltak az első vezetőink, amikor elhelyezték őket, megérezte a csapat a hiányukat. Egy másik nehézség az én időmben is akadt: egy felfedező őröm kilépett a közösségből. Megakadályozni nem volt értelme, mivel az őr tagjainak nagyobb része

kézilabdázott, akkoriban bajnokok voltak a lányok, a szomszédos városba jártak edzésre, és egyszerűen nem tudták ezt párhuzamba hozni a cserkészettel. Jelenleg viszont jól állunk utánpótlás szempontjából, ez biztosítja a folytonos működést, ami a siker kulcsa.

Felhasznált források

- A Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség honlapja <https://cserkesz.com.ua>
- A Külföldi Magyar Cserkészszövetség honlapja <https://kmcssz.org/site/>
- A Magyar Cserkészszövetség honlapja <https://www.cserkesz.hu>
- A Romániai Magyar Cserkészszövetség honlapja <https://rmcssz.ro>
- A Sikermarketing honlapja, <https://www.sikermarketing.hu/marketing-celok-smart-celmeghatározas/>
- A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség honlapja <http://szmcs.sk>
- A Vajdasági Magyar Cserkészszövetség honlapja <https://vmcssz.rs>
- Az új parancsnok segítőfüzete, KMCSSZ, 2018
- Összmagyar Cserkészstratégia MCSSZF, 2012. <https://docplayer.hu/456634-Ossz-magyar-cserkeszstrategia.html>

Ajánlott szakirodalom

- A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség online könyvtára <https://konyvtar.szmcs.sk/>
- A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség tagnyilvántartó rendszere <https://szmcs.tee-pee.com/>
- A vezetés ösvényein. Szerk. Kuti Veronika, Magyar Cserkészszövetség, Budapest, 2018
- Csapatvezetői teendők. Szerk. Bodzás Gergely, Csémi Szilárd – Kismédve, Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség – Zváz skautov maďarskej národnosti, Dunaszerdahely, 2014
- Cserkész magazinok <https://magazin.cserkesz.hu/mcs/>
- Cserkészösvényen I., II., Csémi Szilárd – Kismédve, Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség, Dunaszerdahely, 2005, 2006
- Edöcsény András: Őrsvezetők könyve. Budapest, 1992
- Lord Baden-Powell of Gilwell: Cserkészlet fiúknak, Magyar Cserkészszövetség, Budapest, 1994
- Pataki József: Cserkész Táborozási kisokos. Második, bővített kiadás, 100. sz. Központi Öregcserkészcsapat, Budapest, 2012. <https://konyvtar.szmcs.sk/kiadvanyaink/egyeb-magyar-kiadvanyok/2012/pataki-jozsef-cserkesz-taborozasi-kisokos>
- Várnagy Elemér: Mi a cserkészlet? Budapest, 1992

Magyar Cserkészszövetségek Fóruma

A Magyar Cserkészszövetségek Fórumát (MCSSZF) 1991-ben hívták életre Hodossy Gyula és Bodnár Gábor kezdeményezésére, hogy az összmagyar

cserkészteket szolgálja. A Kárpát-medencében és a nyugati szórványban működő nyolc magyar cserkészszövetséget tömöríti, egyesítve az anyaország, a határon túli és a külhoni magyar cserkészteket.

Főbb céljai a tagszövetségek közötti kapcsolattartás, egymás kölcsönös informálása, időszervi súlyponti szakkérdések, egyéni és közös problémák megvitatása, majd közös megoldások találása, cserelátogatások, közös programok, képzések és szakkonferenciák megszervezése, közös kiadványok kiadása, közös érdekképviselet, a Betlehemi Békeláng központi elosztó ünnepségén közös képviselettel való részvétel. A kisebbségben működő magyar cserkészszövetségek további célja az adott országon belül élő nemzeti cserkészszövetségekkel jó kapcsolat kialakítása és a Cserkész Világszövetség (WOSM) tagságának megnyerése.

Az MCSSZF évente min. kétszer (tavasszal és ősszel) tart ülést. Az MCSSZF ülésein az egyes szövetségeket azok legfelsőbb vezetői, ill. megbízottai képviselik. Az MCSSZF elnökét és az alelnökét az MCSSZF háromévenkénti tisztújító közgyűlése titkos szavazással választja meg, továbbá az Összmagyar Cserkésziroda igazgatóját is e közgyűlés választja. Az MCSSZF logója (jelvénye): kör-

ben elhelyezett nyolc cserkészliliom, mely körbefogja a magyar Szent Koronát.

Az MCSSZF és tagszövetségei az összmagyar cserkészstratégia (ÖMCSST) mentén tevékenykednek. Az ÖMCSST célja: megadni a lehetőséget minden magyarul beszélő gyermeknek, úgy az anyaországban, mint a határon túli és a nyugati diaszpórában, hogy megismerje a magyar cserkészteket, és ha tetszik neki, akkor aktív tagja legyen a helyi magyar cserkészközösségnek.

Az MCSSZF nem önálló jogi személy, de önállóan gazdálkodik saját költségvetése alapján az egyes cserkészszövetségek, a Magyar Cserkészszövetségek Fórumáért Alapítvány és a Magyar Cserkészszövetség támogatásával. Az MCSSZF titkársága az Összmagyar Cserkésziroda (ÖCSI). Szervezeti szolgáltató feladata: háttértámogatást biztosít a tagszervezeteknek s azok vezetőinek, hogy azok energiájuk javával legfontosabb feladataikra, a gyermekek és a fiatalok nevelésére koncentrálhatnak saját szervezetükön belül. Egyfajta ernyőszervezetként célja egy erős, szolgáltatást és koordinálást nyújtó szervezet kialakítása, a szövetségek közti információáramlás biztosítása és a közös célok érdekében történő feladatok összehangolása, felelős vezetőséggel. Az irodának mindenkor feladata az ÖMCSST-ben foglaltak megvalósításában, az összmagyar projektek tervezésében és forráshátterének biztosításában való aktív részvétel, forrásteremtési stratégiák kialakítása. Az iroda élén az MCSSZF tagjai által konszenzussal választott irodavezető

áll, munkáját gyakornok segíti, akit pályázat alapján választanak ki.

Az MCSSZF szavazati joggal rendelkező tagszövetségei:

KáMCSSZ – Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség

KMCSSZ – Külföldi Magyar Cserkészszövetség

MCSSZ – Magyar Cserkészszövetség

RMCCSZ – Romániai Magyar Cserkészszövetség

SZMCS – Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség

VMCCSZ – Vajdasági Magyar Cserkészszövetség

Megfigyelői státusszal rendelkeznek a horvátországi magyar cserkészcsapatok és az MCSLSZ, a Magyar Cserkészleány Szövetség.

Az MCSSZF honlapja: <http://mcsszf.org/>

